MİLLÎ PİYANGO
1941 YILBAŞI ÇEKİLİŞİ

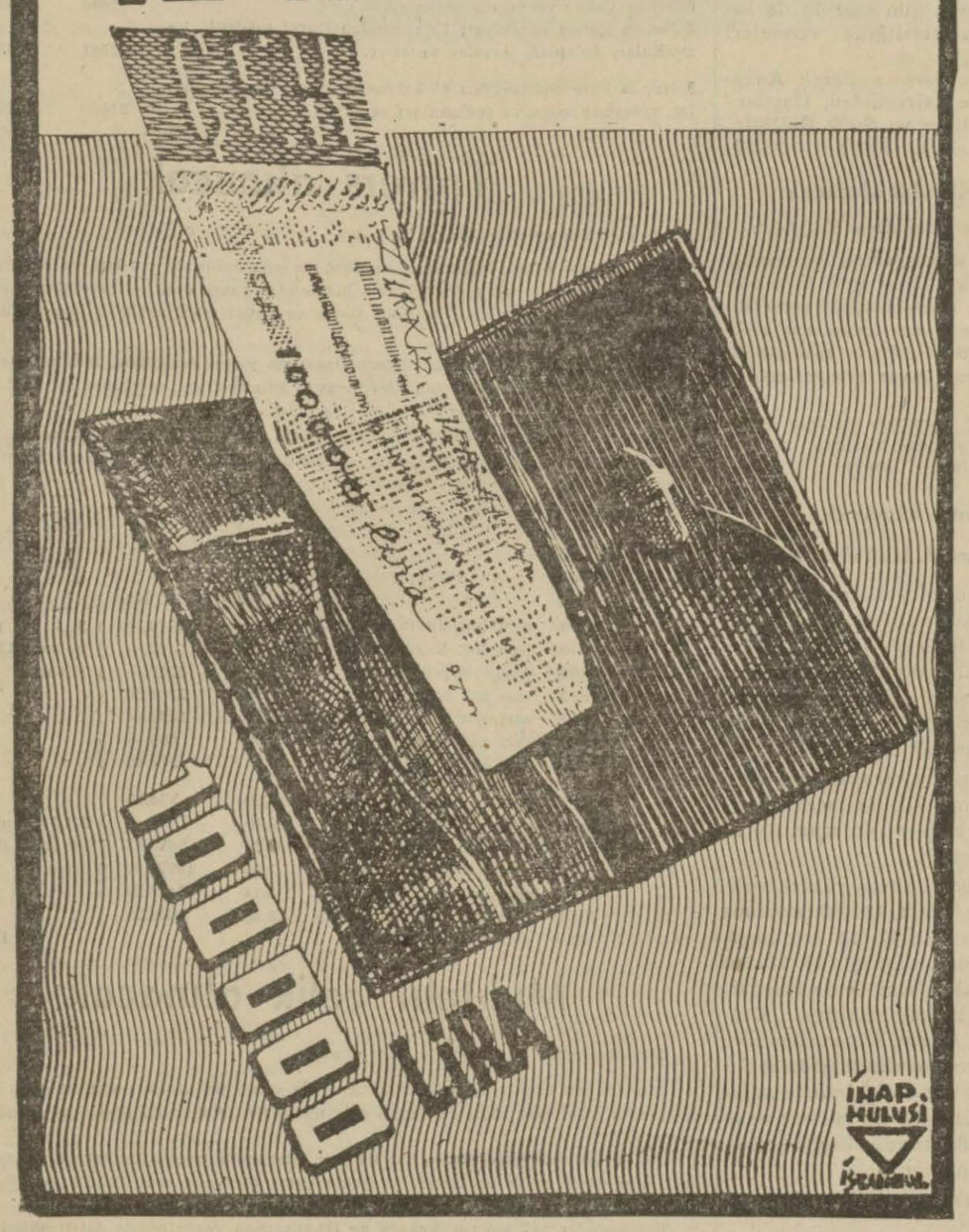

ANKARA VALİLİĞİ

Dıvar tamiri

Ankara Valiliğinden :

Hususî idareye ait Şehir Bahçesi duvarlarının muhammen bedeli 677 lira 91 kuruştan ibaret bulunan tamiratı 19/12/940 tarihine rastlıyan perşembe günü saat on beşte vilâyet daimî encümeninde ihale edilmek üzere açık eksiltmeye konulmuştur.

Taliplerin muhammen bedelin % 7,5 gu olan 50 lira 84 kuruşluk teminat makbuzlariyle birlikte muayyen gün ve saatte daimî encümene, şartname ve keşif evrakını görmek istiyenlerin de keza daimî encümen kalemine müracaatları ilân olunur.

(8390) 18364

Jandarma binası inşaatı

Ankara Valiliğinden :

(7386) lira (20) kuruş keşif bedelli Balgat jandarma binası inşaatı için yapılan eksiltmeye talip çıkmamış olduğundan (2490) sayılı kanunun (40) ıncı maddesine tevfikan 5/12/1940 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

Muvakkat teminatı (553) lira (97) kuruştur.

İsteklilerin her pazartesi ve perşembe günleri Nafia Komisyonuna gelmeleri. Buna ait keşif ve şartnameyi her gün Nafia Md. de görebilecekleri. (8463) 18468

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye dâvet

Ankara Yabancı As. Ş. Rs.:

312, 313 doğumlu olup da hiç askerlik yapmadan emsali doğumlularla ihtiyata alınmış olan ve Ankara'da bulunup da yabancı askerlik şubesinde kayıtlı bulunan bu doğumlu yabancı erat talim maksadıyle sevkedileceklerinden hemen şubeye müracaatları. Gelmiyenler hakkında kanuni muamele tatbik edileceği ilân olunur.

(8619) 18595

TÜRK HAVA KURUMU

Deri ve barsak satışı

Türk Hava Kurumu Ankara Şubesinden :

Ankara şehir ve köylerinden şubemizce toplattırılacak kurban derileri ve barsakları 26 kânunuevel 1940 perşembe günü saat 14,30 da Ankara'da Hava Kurumu binasında açık arttırma ile satılacaktır. Şartnamesi şubemizden parasız olarak verilir. Taliplerin ihale günü muvakkat teminatlariyle birlikte müracaatları. 4927

Bir komprime hayat karşılığıdır

En sıkışık zamanlarda size en büyük yardımcıdır. Kalöri, gıda, lezzet ve nefaset bakımından tatmin edici mahiyeti ve yüksek evsafı haizdir. Mercimek, bezelya, buğday vesair çorbalık komprimelerimizi her yerde bulabilirsiniz. 8330

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. NURİ ÇAPA — Kuruluş tarihi : 1915

Elbise ve ayakkabı alınacak

Teknik Okulu Satın Alma Başkanlığından:

Cinsi	Adet	Tahmin bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.
Elbise takım)	431)		
Palto)	145)	18619.92	1396.50
İskarpin (çift)	339	2881.30	216.11

Yıldızda bulunan okulumuz ihtiyacı olan yukarda cins ve miktarlariyle tahmin bedelleri ve ilk teminatı yazılı elbise vepalto aynı şartnamede ve iskarpin ayrı bir şartnamede ihalesi yapılmak üzere kapalı zarfla 27/12/940 tarihine rastlıyan cuma günü saat 10.30 da iskarpin saat 11 de elbise ve paltolar Gümüşsuyunda Yüksek Mühendis mektebi muhasebesinde toplanacak olan komisyonumuzda eksiltmeye konulacaklardır. İsteklilerin şartnameyi görmek ve ilk teminatı yatırmak üzere eksiltmeden bir gün eveline kadar okulumuza ve eksiltme gününde Yüksek Mühendis mektebine gelmeleri. Şartnamede yazılı belgeleri ihtiva edecek olan kapalı zarfta teklif mektupları eksiltmeden bir saat evel makbuz mukabilinde verilmiş bulunacaktır. Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez. (11625/8530) 18556

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

KURULUŞ TARİHİ : 1888

Sermayesi : 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

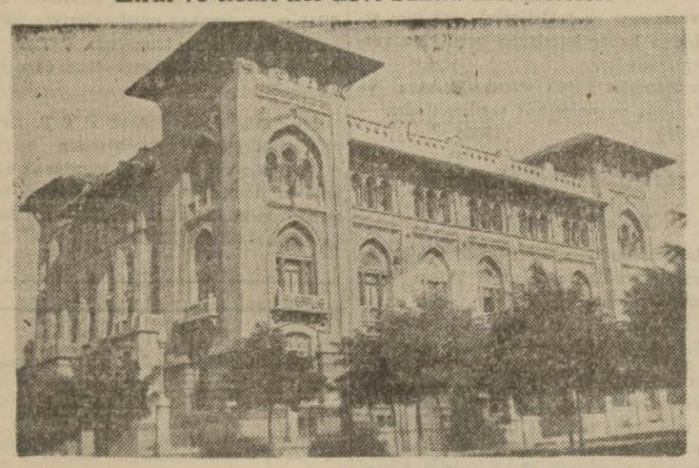

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1000	Liralık	4000 Lira
4	Adet	500	Liralık	2000 Lira
4	Adet	250	Liralık	1000 Lira
40	Adet	100	Liralık	4000 Lira
100	Adet	50	Liralık	5000 Lira
120	Adet	40	Liralık	4800 Lira
160	Adet	20	Liralık	3200 Lira

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihinde çekilecektir.

DİKKAT : Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Bir muhasebeci aranıyor

Konya Elektrik Türk Anonim Şirketinden :

Şirketimize, şirketler muamelâtı hesabiyesine bihakkın vakıf, bir muhasebeci alınacaktır. Taliplerin istedikleri ücreti bildiren talepname ve evrakı müsbiteleriyle birlikte şirket müdüriyetine müracaatları. 4993

İnşaat münakasası

Ankara Adliyesi Satın Alma Komisyonundan :

1 — Keşif bedeli (28331) lira (13) kuruştan ibaret Ankara'da Kalaba köyü civarında bulunan mahkûm çocuklar Islâhanesinin ilâvei inşaatı 24. 12. 940 salı günü saat onbeşte Ankara Cümhuriyet Müddeiumumiliğinde teşekkül edecek komisyon tarafından ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muvakkat teminatı (2124) lira (84) kuruştur.

3 — İsteklilerin teklif mektuplarını, Ticaret odası vesikası, ve eksiltmenin yapılacağın günden en az üç gün evel İstanbul veya Ankara nafıa müdürlüklerine istida ile müracaat ederek alacakları ehliyet vesikalariyle birlikte ihale günü olan 24. 12. 940 salı günü saat ondörde kadar komisyon reisliğine tevdi etmeleri.

4 — Bu işe ait keşifname, proje, fenni ve hususi şartname ve sair evrak Ankara ve İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliklerinde görülebilir. (8407) 18378

ENSTİTÜLER

Ayakkabı alınacak

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuz kız ve erkek talebesi için aşağıda cins ve mikdarı ve muhammen bedelleriyle muvakkat teminatı yazılı ayakkabıların 14.12.940 tarihinde yapılan ihalesine istekli çıkmadığından 26.12. 940 perşembe günü saat 11 de açık eksiltme suretiyle yeniden ihalesinin rektörlük binasındaki müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır.

2 — Nümunesini görmek ve şartnamesini okumak istiyenlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatları. (8703)

Cinsi erkek iskarpini, mikdarı 365 adet, beherinin fiyatı 7,60, tutarı 2774 L.,

Cinsi kız iskarpini 33 adet, beherinin fiyatı 8,50, tutarı 280,5

Umum tutarı 3054,5 teminatı 229

18680

ULUS — 21. inci yıl. — No. 6957

İmtiyaz sahibi
İskender Artun

Umumî Neşriyatı İdare eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK

Müessese Müdürü Naşit Uluğ
ULUS Basımevi ANKARA

İyi cins saattir
Umumî Acenta:
İstanbul Kutluhan 1 - 4
Taşra için acenta aranıyor.

Sayın Bayanlar

Şapka salonum eskisi veçhile kendi idaremde çalışmasına devam ediyor..

Yeni gelen modelleri

görmeğe ve bayram için siparişlerini bir an evel vermelerini muhterem müşterilerime arzederim.

Viyana şapka salonu
HELLY

Atatürk bulvarı No. 219 Ali Nazmi Ap. 3 Yenişehir.

Dr. Rifat İnan

DOĞUM VE KADIN HASTALIKLARI MÜTEHASSISI

Her gün saat 3 den 6 ya kadar Samanpazarındaki muayenehanesinde hasta kabul eder. 4968

MAHKEMELER

Pınarbaşı Asliye Ceza Mahkemesinden:

Dükkânında gazyağı mevcut olduğu halde saklıyarak müracaat eden müşterilere satmamaktan suçlu Pınarbaşı kazasının Yenicami mahallesinden Mustafa oğlu 45 yaşlı bakkal esnafından Hasan Kelek hakkında 3005 sayılı kanuna göre mevkufen yapılan duruşma sonunda:

Suçlu Hasan Kelek'in dükkânına gelip bizzat kendisine müracaat eden ve gazyağı almak istiyen müşterilerine gazyağı yok diyerek satmamasiyle hükümetçe görülen lüzum üzerine yapılan aramada dükkânında beş teneke gazyağı bulunduğu ve bu mevcut gazı halktan ihtiyacı olup da dükkânına gelip müracaat eden ve şahit sıfatiyle dinlenen kimselere gazyağı kalmadığından bahisle fazlaya satmak maksadiyle saklayıp satmadığı şahadet ve zabıt varakası münderecatı ve kendisinin biribirine mübayin uydurma müdafaalariyle sabit bulunduğundan 3780 sayılı milli korunma kanununun 32 inci maddesi yoliyle 59 uncu maddesine tevfikan (500) lira ağır para cezası ve iki sene muvakkat sürgünle Ürgüp merkez kazasına sürülmesi cezalariyle cezalandırılmasına ve gazyağların müsaderesine ve kanuni harcın kendisinden alınmasına mütedair verilen karar temyiz mahkemesi üçüncü ceza dairesinin 27.11. 940 günlü ilâmiyle tasdik edilmiş olmakla ilân olunur. 5002

Safranbolu Asliye Hukuk Mahkemesinden:

Dâvacı Türkiye demir çelik fabrikaları müessesesi vekili avukat Abdi Karakaşoğlu ile müddeaaleyh Zonguldak Nizam sokak No. 89 da Uçsar ticaret evi sahibi Lütfullâh Uçsar meyanesinde mütehaddis (1259) lira (25) kuruş alacak dâvasının icra kılınmakta olan duruşmasında; müddeaaleyhin mahalli ikameti meçhul bulunduğundan ilânen tebligat icra kılındığı halde duruşma günü olan 13.11.940 çarşamba günü saat 9 da gelmemiş ve musaddak vekâletname ile bir vekil dahi göndermemiş olduğundan hakkında gıyap kararı ittihaz edilmiş olduğundan işbu gıyap kararının tarihi ilândan itibaren beş gün zarfında itiraz etmediği ve duruşma günü olan 14.1.941 salı günü saat 9 da Safranbolu asliye hukuk mahkemesine gelmediği veya bir vekil göndermediği takdirde gıyap muamelesinin muteber addedileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 5003

YENİ Sinemada
Bu gece 21 de
Aşk ve eğlence kaynağı
Zincirleme Aşk
Oynıyanlar:
ELVİRE POPESCO
ANDRE LEFAUR
Gündüz:
İKİ GÖNÜL BİR OLUNCA
Oynıyanlar: *Danielle Darrieux*
Jean Kiepura-Lucien Barroux

HALK Sinemasında
Bugün bu gece
Senenin büyük aşk ve macera filmi
Madenler şeytanı
Baş rollerde:
CESAR ROMERO - MARZORİE WEANER
Ucuz matine
MANOELLA

SUS Sinemasında
Bugün bu gece
Vatana aşkiyle galebe çalan bir kahramanın maceraları
Türkçe sözlü
İstiklâl kahramanı
Büyük aşk, harp ve mücadele filmi

SÜMER Sinemasında
Bugün Bu Gece
2 Film birden
1 - Meçhul kurşun
Baş rolde:
TOM KEENE
2 - Yumrukçu şarkısı
Baş rolde:
FRED SCOTT

SALI
17
I. KÂNUN
1940
5 KURUŞ

ULUS Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf: ULUS Ankara
TELEFON
Başmuharrirlik 1371
Yazı İşleri Müdürü 1061
Müessese Müdürü 1144
Yazı İşleri 1062
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

Yurddaş!

Geçen cihan harbinde saltanat Türkiyesi kıtlık içinde idi. Cümhuriyet devri, bolluk devridir. Bolluğun kıymetini bil.

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu

Millî Şefimiz

Ankara civarında yaptıkları ufak seyahatten şehrimize döndüler

Millî Şefimiz Ankara garında birçok kimseler tarafından istikbal edildi

Millî Şef'imiz İsmet İnönü Ankara civarında küçük bir seyahat yaptıktan sonra dün saat 11 de Ankara'ya avdet etmişlerdir.

İnönü garda Büyük Millet Meclisi Reisi Bay Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Genel Kurmay Reisi Mareşal Fevzi Çakmak, Vekiller, C. H. P. Genel Sekreteri, Mebuslar, Ankara Vâlisi ve Emniyet Müdürü ile mülkî ve askerî erkân tarafından karşılanmışlarır.

MİLLÎ ŞEFİMİZ ANKARA GARINDAN ÇIKARLARKEN

Bulgaristan

hariçte sulhü dahilde huzuru temin etmek siyasetine devam edecek

Bulgar Kralının verdiği nutuk

Sofya; 16. a.a. — Bulgar ajansı bildiriyor : Kıral, dün başta meclis divaniyle hariciye komisyonu âzaları olmak üzere kalabalık bir parlâmento heyetini kabul etmiştir. Heyet meclisin kıralın nutkuna verdiği cevabı tevdi eylemektedir.

Meclis reisi tarafından iradedilen bir nutuktan sonra, kıral şu nutku söylemiştir :

" Dünyanın geçirdiği ağır imtihanların bizde de akisler hasıl ettiği bu fevkalâde zamanlarda, millet vekillerinin yaratıcı bir sây için olan ittifaklarını ve haricî ve dahilî siyasetimizin büyük meseleler karşısındaki vakur ve şuurlu hattı hareketlerini memnuniyetle müşahede ve tesbit ediyorum. Hükümet, adalet ruhu dairesinde hariçte sulhu ve dahilde huzuru temine ve Bulgaristan'ın haklarını ve hayatî menfaatlerini müdafaaya matuf olarak şimdiye kadar takip etmiş olduğu siyasete müzaheretinizle devam edecektir.

" Dünyada yeni bir nizam kurulduğu ve

(Sonu 5. inci sayfada)

C.H.P. Meclis Grupu

C. H. P. Meclis Grupu 17. 12. 1940 salı günü saat (15) te toplanacaktır.

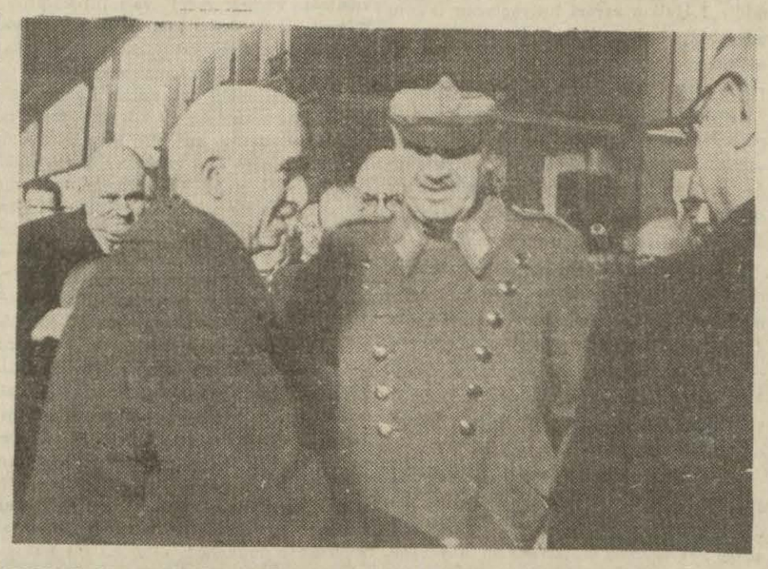

Millî Şefimiz Ankara Garında kendilerini karşılıyanlar arasında

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekili yardımın nasıl yapıldığını anlatıyor

B. M. Meclisindeki müzakereler

Büyük Millet Meclisi dün Şemsettin Günaltay'ın başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakip asker ailelerine yardım şekli hakkında Refik İnce — Manisa — tarafından verilmiş olan sual takririne Dahiliye Vekili Faik Öztrak cevap vermiştir:

Manisa mebusunun suali şu iki noktayı ihtiva eylemekte idi:

1 — Askere alınanlardan fakir olanlara yardım menbaları ve bu menbalardan istifade yolları nelerdir?

2 — Yardımdan hasıl olan para ve eşyanın fakir ailelere tevziinde tutulan usul nedir? Ve bu yolun âdilâne ve memnun edici olduğuna Vekâlet kani midir? Yoksa ikmâline doğru gidilmesi düşünülmekte midir?

(Sonu 5. inci sayfada)

İtalyan generalleri Kahire'ye vardılar

Seydi - Barrani harbine dair gelen ilk resimler

Bu resimler, Mısır'dan sonra bütün dünya matbuatında ilk defa olarak gazetemizde neşredilmektedir.

Fransa'da rejim tâdili

Falih Rıfkı ATAY

Mösyö Laval'i iktidardan uzaklaştırmak kadar mühim diğer hâdise, Mareşal Pétain'in bir istişare meclisi kurmağa karar vermiş olmasıdır. Gerçi bu, eski partiler parlmantarizmine doğru bir ricat telâkki edilemez. Fakat Fransa, şimdiki buhranın ağırlığı altında dahi, hiç bir mürakabe ve münakasaya tâbi olmıyan şahsî idare sistemine tahammül etmeğe daha uzun müddet razı olmamıştır.

Öyle görünüyor ki halk, emrivakiler korkusu ve kaygısı içinde idi. Mareşal'in sözünden ve şerefinden emin olmakla beraber, Mösyö Laval ve taraftarlarına itimadı yoktu.

Fransa'da millî hâkimiyet ananesinin bir hamlede yıkılıp gittiğini zannedenler hata etmişlerdir. Parlmantarizmin partiler anarşisi ile, mutlak ve şahsî idare arasında mağkul bir murakabe cihazı bulmak imkânsız değildir. Mayıs ve haziran mağlûbiyetlerinde, parti ihtirası, ideoloji ve rekabetlerine yüksek vatan menfaatini feda eden parlmantarizm iflâs etmişse, Arnavutluk ve Libya hezimetleri, demokrasi düşmanlığına hak kazandırmış değildir. Çünkü ikisi de aynı vahim hastalığa müptelâdırlar: halkı aldatmak veya hiçe saymak, ve bu suretle, lâzımgeldiği zaman, millî cehdin ve kudretin tam verimini alamamak!

Demokrasiler, hüriyeti öldürmekle tedavi edilemez. Bilâkis, millî ve beynelmilel bütün nizamlarda, fert ve cemiyetlerin hüriyet ve müsavat hakları ile, iyi bir idare ve münasebetler ahenginin zarurî kıldığı inzibat ruhunu telif etmek icabeder. Asrımız milletlerinin, hiç bir korku veya menfaat karşısında, uzun müddet, feda edemiyecekleri iki idealleri vardır: içerde hür ve hâkim, dışarıya karşı müstakil olmak! Ne hüriyet ve hâkimiyetin içerde vahdet ve disiplini, ne de istiklâlin milletler arasında tesanüt ve işbirliğine mâni olduğu fikrine saplanmak doğru değildir. Her memleket bazı hususî buhran ve intikal devirlerinde, sırf kendine has bazı perhiz ve riyazet rejimlerine muhtaç olabilir. Bunun şekli ve müddeti, millet rehberleri ile kendi halk yığınları arasında bir meseledir. Meselâ Türkiye'de, en karışık, en buhranlı, en tehlikeli istilâ günlerinde dahi, meclis murakabesini tâtil etmek zarureti duyulmamıştır. Muhterem Millî Şef'in "ne cebir, ne anarşi!" düsturu, türk milletinin âdeta şuurunun altına kadar geçen bir endişeyi ve ikisini de mutlaka önlemek azmini ifade eder.

Harp gayelerine, gelecek sulha ve ondan sonraki buhran devrine bu hakikatlere tam kıymetini veren bir basiretin hâkim olmasını temenni edelim.

Tasarruf ve Yerli Mallar haftası

Ziraat Vekilimiz radyoda güzel bir konuşma yaptı

Köylü yalnız kendi işini bitirmekle kalmamış asker ailelerinin işine yardımı da ihmal etmemiştir

Ziraat Vekilimiz
B. Muhlis Erkmen

— Saip tarafından —

Tasarruf ve Yerli Mallar haftası dolayısiyle, Ziraat Vekilimiz B. Muhlis Erkmen dün akşam radyoda güzel bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmayı aynen aşağı koyuyoruz :

"— Yurddaşlarım;

Tasarruf ve Yerli Mallar haftasında Ziraat Vekiline de radyoda söz söylemek için yer ayrılması bir usul oldu, bir âdet halini aldı. Bunu ben şerefli bir vazife bilir ve yurddaşlarımdan, çiftçi arkadaşlarımdan bazı dileklerde, ricalarda bulunmak için güzel bir fırsat sayarım.

Sözlerime Millî Şefimizin Büyük Millet Meclisinin bu yılki açılış nutkunda "Ziraî istihsalimiz memnun edici vaziyettedir. Her şeyden önce Türk köylüsünün, hükümetin tedbirlerine uyarak fazla istihsal hususunda gösterdiği gayreti tebarüz ettiririm." suretinde yüksek iltifatlarına mazhar buyurdukları çifçi arkadaşlarıma minnet ve şükran hislerimi huzurunuzda tekrarlamakla başlıyacağım.

Bu yaz orta Anadolu'da epey dolaştım, bir çok köyler gezdim. Köylünün tarlada, harmanda çalışışını yakından gördüm. Bu, bana yabancı değildi.

Fakat bu yılki çalışışta daha başka bir şevk, daha başka bir gayret vardı: millî ve kudsî bir iş görürken duyulan şevk ve gayret... gezdiğim yerlerde ekiliş fazla idi. ekin bereketli idi; köyün bir çok delikanlıları büyük vazifelerine çağırılmışlardı, arabalarından, atlarından bir kısmını - işlerinin en sıkışık zamanında - köylü seve seve, isteye isteye Millî Müdafaa emrine satmıştı. Öyle olduğu halde kaldırılamı -

(Sonu 6 ıncı sayfada)

Yunanistan-İtalya harbi

Şimal bölgesinde muharebe

Uzun menzilli toplar arasındaki Düelloya münhasır kaldı

Manastır; 16. a.a. — Royter ajansının Yugoslavya - Arnavutluk hududundaki muhabiri bildiriyor :

" Şimal bölgesindeki muharebe, dün ezcümle yüksek infilâk kudretli obüsler kullanan uzun menzilli toplar arasında düel-

(Sonu 5. inci sayfada)

İngiliz bombârdıman tayyareleri geçen gece BERLİN'E

Uzun bir taarruz yaptılar

Londra; 16. a.a. — Londra'dan bu sabah öğrenildiğine göre, dün gece ingiliz bombardıman tayyareleri Berlin bölgesindeki hedefler üzerine uzun bir taarruz yapmışlardır.

LAVAL

Petain hükümetini devirmek için bir darbe hazırlamış !

LAVAL'i darağcına götürecek vesikalar bulunduğu söyleniyor

Laval'in tevkif edildiği haberi teyid olunuyor

Londra, 16 a.a. — Daily Sketch gazetesinin bildirdiğine göre, Laval, Petain'in yerine geçmek ve onu müstemlekelere umumî vali olarak göndermek için bir plân hazırlamış bulunuyordu. Fakat polis prefesi Langeron bu plânı ifşa etmiştir. Hükü-

(Sonu 5. inci sayfada)

Münakalât Vekilimizin tetkikleri

İstanbul, 16 (Telefonla) — Dün Ankara'dan gelen Münakalât vekili B. Cevdet Kerim İncedayı tetkiklerine başlamış sabahleyin devlet limanları işletme umum müdürlüğünde meşgul olduktan sonra Tophane, Kuruçeşme antrepolarını haliç atelyelerini gezmiş ve öğle yemeğini yolcu salonunda memurlarla beraber yemiştir.

Yemeğin sonunda vekil memurlara hitaben devlet teşkilâtında çalışan memurların mesai saati gibi bir şey tanımamalarını münakalât işlerinin gerektiği gibi başarılması için icabederse gece ve gündüzü bir tutmanın ahlâkî bir vecibe olduğunu söylemiştir. Vekil İstanbul'da birkaç gün kaldıktan sonra Edirne'ye kadar hattı ve istasyonları, seylâbın yaptığı tahribatı tetkik edecek dönüşünde Eskişehir Devlet Demiryolları atelyelerini gezecektir. Vekil, tenzilâtlı halk biletlerinin katî bir zaruret olmadıkça kaldırılmıyacağını, muhabere vasıtalarının telefon hatlarının ıslâh ve takviye ve muhtelif istikametlerde yeni merkezlerle takviye edileceğini söylemiştir.

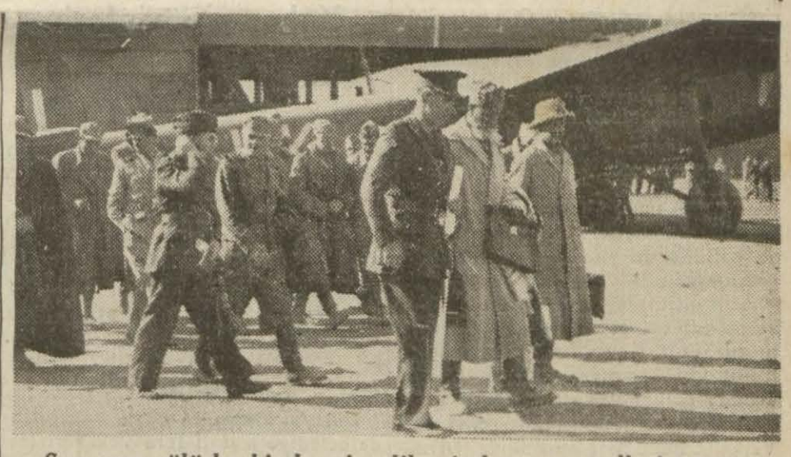

Son garp çölü harbinde esir edilen italyan generalleri tayyare ile Kahire'ye getiriliyorlar

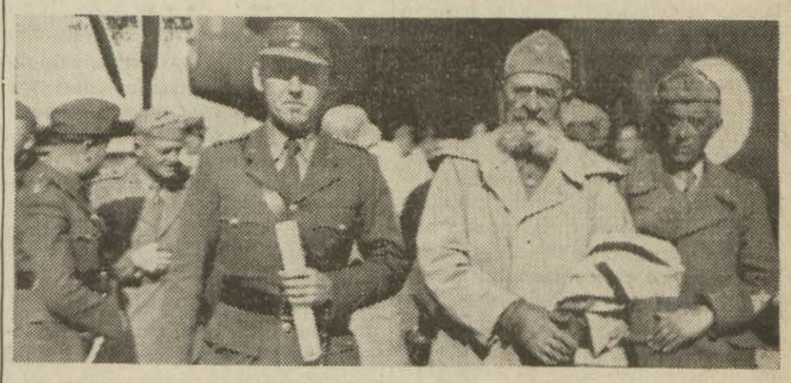

Bir esir italyan generali, yüksek rütbeli bir ingiliz subayının refakatinde

Sidi - Barrani harbinde esir edilen beş italyan generalinden biri

(Diğer resimlerimiz 5. inci sayfadadır.)

BATI ÇÖLÜNDE

HARP BARDİA CİVARINDA CEREYAN EDİYOR

Sollum müdafaa ediyor

fakat ingiliz kuvetleri aşıp Libya'ya girdiler

Kahire; 16. a.a. — Dün bütün gece donanma, sahil boyunca düşman mevzilerini obüs yağmuruna tutmuştur. İtalyanlar şiddetli kara hücumlarına dayanabilmek için müdafaa mevzilerini bu bombardıman al -

(Sonu 6 ıncı sayfada)

Harp ekonomisi

İtalya iktısadı ve Arnavutluk harbi !..

Sadreddin ENVER

1914 harbinde İtalya'nın, taahhüt senedi ile bağlı olduğu, müttefiklerini terkederek İngiliz cephesine iltihak etmesinde en mühim amil iktısadi vaziyeti idi. Uzun sürecek bir harp ve iktısadî abluka İtalya'yı çok müşkül vaziyete düşürebilirdi.

1939 harbinde bu dürendişliğe kapılmamasında iki mühim sebep akla gelebilir. Birincisi: Almanya'nın, Polonya, Norveç, Felemenk, Hollanda, Belçika'daki zaferlerden sonra, Fransa ordusunun da çözülüvermesi ile habrin çok kısa sürceği hesaplanması, ikincisi de: senelerdenberi tatbik edilen otarhi sistemiyle, İtalya'nın iktısadî tecride kısmen hazırlıklı bulunmasıdır.

İtalya — bilhassa faşizm rejiminin himayesiyle — memleket dahilî istihsalâtını artırmak, mümkün olduğu kadar harice az muhtaç olmak için azamî gayret sarfetmiştir. Bunda da — İtalya topraklarının verim kabiliyeti nisbetinde — muvaffak olduğu da muhakkaktır.

Bugün İtalya'nın gıda ihtiyaçlarından buğday, mısır, pirinç istihsalâtı hemen, hemen dahilî ihtiyacı karşılıyacak vaziyete gelmiştir. Meyve ise ihtiyaçtan fazladır. Senelik meyva istihsal kıymeti "5 - 6,, milyar liret kıymetinde olup, bunun 1,6 milyarlığı, mühim bir kısmı Almanya'ya olmak üzere, ihraç edilmektedir. İtalya'nın gıda maddelerinde en mühim derdi et ve yağdır. Yağ ihtiyacını da zeytinyağı istıhsal ve istihlâkini artırarak karşılamak azminde idi.

Fakat İtalya'nın harice ihtiyacı gıda maddelerine inhisar etmemektedır. 1938 senesindeki umumî ithalât yekûnu olan "11.124.000.000,, lireti bir tasnife tâbi tutarsak:

	% nisbeti
Sanayi için iptidaî madde	47,63
Sanayi için yarı mamûl madde	21,74
Mamûl madde	17,85
Hayvanî ve gıdaî madde	12,78

teşkil ettiğini görürüz. Evet, İtalya sanayiinin muhtaç olduğu ham madde, gıda maddelerinden daha evel gelmektedir. Bunların başında bilhassa mahrukat meselesi gelir. Bu hususta bir fikir edinmek üzere ilâve edelim ki, İtalya'nın her sene harice döviz olarak ödediği mahrukat bedeli, memleket umum maden istihsalâtı değerinden daha fazladır.

Mahrukat ihtiyacından petrol ithalâtı İtalya'yı çok uzun senelerdenberi düşündürmektedir. İtalya'da petrol istihsâl tarihi 1865 de 433 ton ile başlar. Faşizm rejiminin ve teşkil ettiği "Azienda General İtaliana Petroli,, şirketinin gayretlerine arğmen 1939 da anavatanın umumî istihsalâtı "27.046,, tonu bulabilmiştir. Bu miktar ise İtalya istihlâkinin yüzde birinden bile çok aşağıdır.

Arnavutluk işgalinde müeessir olan sebeplerin başlıcalarından biri de memleket ihtiyacı olan iptidaî maddelerini bu bâkir topraklarda bulma imkânları bulunduğu şüphesizdir. Daha eski Roma imparatorluğu devrinde, Venedik hükümeti zamanında Arnavutluk topraklarında gümüş, altun, demir gibi muhtelif madenlere rastlanmış ve işlenmişti. Umumî harpten sonra da bazı ecnebî sermayeler bu mıntakalarda maden istikşafı ve aramaları yapmışlardı. Bu meyanda Amerika'nın (Standard Oil), ingilizlerin (Anglo-Perisan) ve (Ruston), fransızların (Credit General del Petroles) İtalyanların da (Azienda İtaliana petvoli d'Abania) ve (Seleniza) şirketlerini 1924 de Arnavutlukta petrol sondajları yapmakla meşgul buluyoruz. Bu ecnebî sermayeleri arasındaki iktısadî sahada rakabet pek çabuk siyasî sahaya intikal etmiş, bilhassa (Anglo-Persian) ile İtalyanlar arasında pek had seviyeyi bulmuştu.

1926 senesinde ingilizler Malakastra mıntakasında 250 metreden petrole tesadüf ettiler. 1932 senesinde de İtalyanlar Devoli ve Osum'da (250-300) metrede petrolü buldular.

1934 senesinde ingiliz ve fransız şirketlerinin çekilmesiyle İtalyanlar Arnavutluk petrol işlerinde rakipsiz kaldılar. Ve bu senelerde Arnavutluğun umumî petrol istihsâli (250) ton arddesinde idi.

1935 senesinde Devoli mıntakası ile Valona limanı arasında petrol naklıyatını temin etmek üzere boru ferşedildi. Bu sayede 1936 da istihsalât (60.000) ve 1937 de (84.570) 1938 de (89.500) tonu buldu.

İtalya'nın Devoli mıntakasına koyduğu sermaye (40) milyon ve bütün Arnavutluğa petrol işlerine yatırılan sermayenin yekûnu da (2) milyar lirettir. Eğer istihsalât senede (350.000) tonu bulursa vazedilen sermaye tatmin edileceği tahmin edilebilir. Şimdilik 1939 senesi yekûnu Arnavutluğun İtalya ile beraber petrol istihsâli 219.000 tondan ibarettir. Son gelen haberlere nazaran 1940 senesi zarfında Devoli mıntakasının aylık vasatî petrol istihsâli (19.000) tonu bulmuştur. Devoli petrol mıntakası (700) hektarlık bir saha olup (12.000.000) ton petrolü ihtiva ettiği hesaplanmaktadır. Yalnız son gelen resmi tebliğlere nazaran bu mıntaka Yunanlılar tarafından zaptedilmiş veya edilmek üzeredir. Bu vaziyet dahilinde İtalya'nın "% 7-8,, raddesinde petrol ihtiyacını karşılıyan bir servet menbaı ellerinden gitmiş olacaktır.

Fakat Arnavutluğun petrol bulunması muhtemel sahalar arasında Vaigntra'dan Berat'a, Beart'tan Elbasan'a, Elbasan'dan Tiran'a kadar olan yerler de vardır. Bahusus Kozova ve Pathos'da petrol aramaları yapılmaktadır. Ayrıca Valoma civarında Selenitza anonim şirketinin çalıştığı Bitümlü şist madeni de ehemiyetli addedilmektedir.

Arnavutluk petrolleri ne zenginlik, ne de cins itibariyle şimdilik fevkalâde olmamakla beraber İtalya'ya olan stratejik durumu büyük bir kıymet ifade eder.

Arnavutluk madenleri hakkında sözümüzü bitirmeden evel son zamanlarda Ohri civarında Pogradek'de bulunan 500.000 ton tahmin edilen krom madeni ile Görice civarında taş kömürü, Elbasan ve Memelia ve Tepelon havalisinde linyit kömürü, Skütari vilâyetinde bakır, Krabi dağları ve Mathi çayı civarında demir ve Kalkopirit madenleri olduğunu ilâve edelim. Halen de Drenova ve Tiran'da linyit madenleri işletilmektedir.

Bu vaziyet gösteriyor, ki İtalya'nın kısmen veya tamamen Arnavutluğu kaybetmesi harp ekonomisinde oldukça mühim bir gedik açacaktır. Bilhassa hariçten petrol ithalâtı tamamen denecek kadar durduğundan mayi mahrukat ihtiyacı kendini kuvetle his settirecektir. İtalya'nın harice mahrukat bedeli olarak tediye ettiği dövizi, ham petrol getirterek, azaltmak için inşa ettiği petrol rafineri fabrikaları ellerindeki stok miktarlarını bitirdikçe tamamen işsizliğe ve atalete mahkûm olacaklardır. Bu tasfiyehanelerin petrol imâl kabiliyeti 1936 senesinde (413.000) ton iken 1937 senesinde (1.016.000) tona çıkmıştı. Ve pek yakın bir zamanda bütün memleket ihtiyacını karşılıyabilmesi için tevsi edilmekte idi. Bu miktar da üç milyon tonun çok üstündedir.

Yabancı dövizlerin vasatî çek fiyatları

İkincikânun 1941 ayı içinde nazarı itibare alınacak yabancı dövizlerin vasatî çek fiyatları tesbit edilmiştir. Buna göre sterlin 523.75 kuruş, dolar 13214.875, liret 651.46, İsviçre frangı 2973.75, drahmi 99.75, leva 162.25, İsveç krunu 3101. pezeta 1389.50, pengü 2652.25, ley 62.50, dinar 317.50, yen 3112.75, Finlandiya markı 268.50, rubi 39.2250 kuruştur.

Payas'ta belediye

Dörtyol kazasının Payas nahiyesinde belediye teşkili İcra Vekilleri Heyetince kabul edilmiştir.

Teşekkür

Duçar olduğum tehlikeli bir kalp rahatsızlığında, Sıvas Nümune hastanesi dahiliye mütehassısı doktor B. Şerif Atakan'ın gösterdiği ihtimam ve değerli tedavisi sayesinde hayata tekrar kavuşmuş bulunuyorum. Kıymetli mütehassısa karşı duyduğum ve manevî bir borç saydığım şükranlarımın muhterem gazeteniz vasıtasiyle neşrini rica eylerim.

Sıvas'ta; Sıvas - Kayseri nakliyat anbarı müessislerinden Hüseyin Buçukoğlu. 5015

Edirne'de sular çekiliyor

Alâkalı makamlara Edirne'den gelen malûmata göre sular çekilmesine devam etmektedir. Sellerin yapmış olduğu hasar miktarı çarşamba günü belli olabilecektir. Diğer taraftan dün ve evelki gün yurdun muhtelif mıntakalarında bazı çayların taşmak istidadını gösterdiği haber verilmektedir. Bu cümleden olarak Kirmasti çayı yükselmekte, civarı istilâ tehlikesi arzetmektedir. Muğlanın Kemen nahiyesinden geçen Esen çayı 5 metre yükselmiş ve araziyi su istilâ etmiştir. Çayın yapmış olduğu hasar hakkında henüz mütemmim malûmat gelmemiştir.

Kışlık zeriyat sular altında kaldı

İzmir (Hususî) — Ege mıntakasının her yerinde kısa fasılalarla yağ mur devam etmektedir. Gediz nehri fazlaca yükseldikten başka Menderes de yükselmiş ve bazı yerlerde ekilmiş araziyi sular kaplamıştır.

Dün alınan malûmata göre, fazla ve devamlı yağmurlar yüzünden Tire kazasında mahsulât sular altında kalmıştır. Değirmenderede de ekilmiş arazi sular altındadır. Zeriyat birçok yerlerde bu yüzden durmuştur.

İstanbul vâlisinin Ankara'daki temaslarının neticesi

İstanbul, 16 (Telefonla) — Dün Ankara'dan İstanbul'a dönen vali Lutfi Kırdar gazetecilere verdiği beyanatta Ankara'da şehri alâkadar eden işler hakkında selâhiyettar makamlarla temas ettiğini, belediyede ipka edilen hizmetlerin devlet hizmetleri gibi nazarı dikkate alınması için Dahiliye vekâletinin bir proje hazırlamakta olduğunu, İstanbul tramvay, tunel idarelerinin yedek ihtiyacı ile itfaiye teşkilâtının muhtaç olduğu malzeme ve otobüsler için serbest döviz temin edildiğini, bunların Amerika'dan getirileceğini, Yıldızla Harbiye arasındaki bostanların yeşil saha yapılmak üzere belediyeye terkedildiğini, Maçkada İtalyan sefareti olarak yapılırken inşaatı yarıda kalan binanın da, mektep veya konservatuvar olarak istifade edilmek üzere satın alınacağını söylemiştir.

Bir talebe grubu Amerika'ya gidiyor

Belçika ve Almanya'da M. T. A. Enstitüsü ve Sümer Bank hesabına tahsillerini yapmakta olup son harp vaziyeti dolayısiyle memlekete dönen talebelerden 21 kişilik bir kafile dün akşam Toros ekspresiyle Basra üzerinden Amerika'ya hareket etmiştir.

Bu 21 kişiden 16 sı M. T. A. Enstitüsü hesabına, geri kalan 5 tanesi de Sumer Bank hesabına Birleşik Amerika ve Kanada'nın muhtelif üniversitelerinde metalürji'min ve elektrik mühendisliği tahsili göreceklerdir.

Çağrı

× Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna ek kanun lâyihasını müzakere eden muvakkat encümen bugün saat 10 da toplanacaktır.

× Teşkilâtı Esasiye Encümeni 17. 12. 1940 salı günü saat 10,30 da toplanacaktır.

Günün meseleleri :

İstiklâline ölesiye bağlı bir millet millî müdafaa masraflarını nasıl karşılar ?

Hüseyin SAMİ
Urfa Mebusu

Türkiye gibi taşı, toprağı millî tarihin sayısız fedakârlık, feragat, kahramanlık örnekleriyle yoğurulmuş, bezenmiş bu vatanda millî müdafaanın fevkalâde masrafları nasıl karşılanır ? Muhterem Başvekilimiz Dr. Refik Saydam, açık kalpliliğin ve açık sözlülüğün bir kat daha değerlendirdiği özlü ve ihatalı nutku ile lâzımgelen cevabı vermiş bulunuyor :

ÖLÇÜYE VURULMAZ BİR GAYRETLE ÇALIŞIP İSTİHSALÎ ARTTIRARAK! Hükümet reisimizin yaptığı objektif tahlilin ağırlık merkezini pek haklı olarak sınaî ve ziraî istihsal mevzularımız teşkil etmiştir. Gerçekten, istihsalimizin artış seyri, fevkalâde masraflarımızın finansman hacmi ile muvazi yürümiye mecburdur.

Millî müdafaanın fevkalâde masraflarını karşılamak ne demektir ?

Ordularımızın *yiyeceğini, giyeceğini, malzemesini, mühimmatını, silâhlarını* (dışarıdan getirtmeğe mecbur olduklarımız müstesna) *bizzat istihsâl ve imâl ederek* millî müdafaa emrine âmade tutmak değil midir ? Halkın zarurî ihtiyaçlarını tatmin edecek ziraî ve sınaî faaliyetlerin de ihmâl edilmiyerek ayni zamanda müvazi bir gayretle başarılması demek değil midir ?

İşte bundan dolayıdır ki, fevkalâde millî müdafaa masraflarının finansmanı ile harp şartları içinde memleketin iktisadî bakımdan sevk ve idaresi biribirine çözülmez bir tarzda ilmiklenmiş mevzulardır. Mantıkî, âhenkli, insicamlı bir manzumedir.

Sayın Başvekilimizin nutku baştan başa, millî istihsâlin her esaslı şubesi için kıymetli ve ciddî teminatı ihtiva etmektedir. *İsihsâlimizi gözümüz gibi koruyacağız. İstihsâl sayesinde elde edilen şahsî ve makul kazançları daima teşvik edeceğiz.* İstihsâli engelliyen her zorluğu yenmek için elimizden geleni yapacağız . .

İkinci cihan harbında, birincisinde olduğu gibi bir takım türedi harp zenginlerine değil, *namuskâr ve çalışkan Türk müstahsiline kazandırmış olmakla* tarih müvacehesinde övüneceğiz . . Ekinleri ufuklara kavuşan geniş yaylalarımızda, gittikçe genişliyen pamuk tarlaları ile bezenen münbit ovalarımızda Türk parasının emniyetini kollıyan büyük bir kudret gizlidir.

Bacalarından çıkan dumanlarla sınaî istihsâl faaliyetimizin müjdesini yurt semasına resmeyliyen fabrikalarımız Türk parasının hakikî karşılıkları arasında mevki almış bulunuyor . . Görülüyor ki istihsâl politikası, Türkiye'nin millî müdafaa finansman plânının temelini teşkil etmektedir. Malî proğramımızın istinatgâhı :

— İSTİHSALDİR.

Hazneye 3850 numaralı kanuna göre açılan altun karşılığı avans hiç şüphe yok ki emisyon bankacılığı tekniğine tamamiyle uygundur. Bir emisyon bankasının gişelerine tevdi olunan *Altın* mukabilinde " tediye vasıtası ,, çıkarması ve kasalarından çıkan altın tutarında " tediye vasıtasını ,, da tedavülden çekmesi sisteminin belli başlı kaidelerinden birinin tabiî icabıdır.

Malî mevzularımızı ve meselelerimizi daima *istihsâl zaviyesinden* tetkik etmeyi şiâr edinmiş olduğumuzdan Hazneye altın karşılığı açılan bu avansın iktisadî hayatımızı dolayısiyle *kamçıladığına ve daha fazla harekete getirdiğine* kani bulunuyoruz. Hiç şüphe yok ki, millî müdafaamızın fevkalâde masrafları için yaptığımız tediyeler memleket içindeki *kazanç ve gelir hacmini* arttırmıştır. Bu itibarla, emniyetle söylenebilir ki, finansman plânının birinci devresi hem malî hem de iktisadî bakımdan muvaffakiyetle geçmiştir. Şimdi ikinci devrenin başındayız . .

Önümüzde, iki yol, yanyana, istikbale doğru uzanmaktadır. Birisi *istihlâk*, öbürü de *millî tasarruf* yoludır. Vazifesine şu - urla bağlı, uyanık, dikkatli bir şimendüfer makascisi gibi hareket edip artmış olan kazanç ve geliri " millî tasarruf ,, hattına sok mağa çalışmalıyız . . Geçen temmuzda, muhterem ULUS gazetesinde çıkan bir yazımızda tebarüz ettirmeğe çalıştığımız gibi *artan kazanç ve gelir hacminin mühim bis kısmı mutlaka tekrar hazneye dönmelidir.* Millî müdafaamızın yeni, yeni tahsisatlarını bu suretle karşılamalıdır. Bu hayırlı devir hareketinin gedik vermeden muntazam işlemesi için her vatandaş gücü yettiği kadar yardım etmelidir.

Sıkı kambiyo murakabesi ile, ciddî ve fiilî bir fiyat kontrolü ile hiç olmazsa nisbi fiyat istikrarını temin edebilecek iktısadî tedbirler almak suretiyle hükümet bu mekanizmanın muvaffakiyet şartlarını yerine getirmeğe çalışıyor.

Artan kazanç ve gelir hacminin mühim bir kısmı hazneye tekrar nasıl dönebilir? Avdet seyahati için en muvafık iki nakil vasıtası vardır: vergi ve millî istikraz... "Vergi,, yi bugünkü yazının dışında bıraktığımızdan yalnız millî tasarrufun vatan hizmetindeki rolüne temas edeceğiz.

Başvekilimizin son nutku ile bir defa daha teyit edilmiştir ki hükümet millî tasarruf hareketini, en çetin şartlar içinde bile, gözü gibi saklıyacak ve koruyacaktır. İhtiyarî mahiyette olmıyan herhangi bir tedbir bahis mevzuu bile olamaz. Bindiği dalı kendi eliyle kesecek gafillerden değiliz.. Millî tasarrufu vazifeye dâvet ederken istinat edeceğimiz usuller, tasarruf sahibinin arzu ve iradesini memleket lehine harekete getirmeğe mâtuf olabilir. Kredi teşkilâtımızı âhenkli ve biribirini tamamlayıcı bir faaliyet tarzına sevketmekle bilhassa efkârı umumiyemizi samimiyetle aydınlatıp bu millî cereyan etrafında toplamakla gayemize erişebiliriz. Bu da devamlı ve yılmaz emek ister. Muhterem Başvekilimizin tebarüz ettirdikleri gibi "sarfedeceğimiz gayretlerin mutlak ve mutlak semere vereceğine inanarak çalışılırsa muhakkak muvaffak olunur.. Bu hususta da gene sevgili Millî Şefimizin yüksek direktiflerinden kuvet ve ilham alalım:

"Asıl millî sermaye, milletin kendi ta-
"sarruf ve biriktirmesiyle temin olunma-
"lıdır. Her ailenin sühuletle biriktirebile-
"ceği mütevazi paralarla en devamlı ve esaslı millî sermayeler birikebilir.,,

Halkımızı millî tesanüde, nefse hâkimiyete, malî ve iktısadî sahalarda millî disipline alıştırmak, teşvik etmek bakımından da bu hususta istisnaî bir gayret göstermeğe mecburuz.

Bankalarımızın teşkil ettikleri kredi manzumesi harbin en buhranlı şartları içinde bile saat gibi işlemeğe devam edecektir. Türkiye Cümhuriyetinin malî tarihi "banka moratoryomu,, hiç bir vakit kaydetmiyecektir. Türk bankacıları, gişelerinin ardında, malî cephemizin askerleri gibi çalışmıya devam edeceklerdir. Tasarruf ve sermaye sahiplerimiz şuna emin olsunlar ki, günün birinde, istiklâlimizi müdafaa için silâha sarılmıya mecbur kalırsak, bombardıman altında dahi banka gişeleri işliyecektir. Nasıl ki, fırınlarımız kapanmıyacak ise, banka hizmetleri de inkıtaa uğramıyacaktır. Elimize geçecek olan tarihî fırsattan tam mânasiyle istifade edeceğiz.. Göstereceğimiz örnek ile, fiilî icraat ile Türkiye'nin malî istikbalini büsbütün perçinliyeceğiz.. Harp içinde vereceğimiz muvaffakiyetli imtihan ile sağlam ve temiz bir bankacılık ananesini gelecek nesillere devredeceğiz.

Bu itibarla, "fevkalâde zamanlar yaşıyoruz. İhtiyat paramın bir kısmı, ne olur ne olmaz, yanımda bulunsun,, tarzında bir mütalea yersizdir. Üstelik de her cihetçe hem şahsî, hem de millî bakımdan çok zararlıdır.

İstenilen anda, istenilen mikdarı hesap sahibinin emrine âmâde tutmazsak büyük millî dâvamıza en büyük ihanette bulunmuş oluruz. Halkımızın sağduyusu böyle bir gaflete bir an bile ihtimal veremez. Nitekim, Başvekilimizin işaret ettikleri gibi bankalarımızdaki mevduat azalmamıştır. Kanaatimizce, hattâ artmıştır bile.. Hazneye altın karşılığı açılan avans münasebetiyle geçen temmuzda yazmış olduğumuz bir makalede resmî dairelerle devlet müesseselerine ait mevduatın Merkez Bankamızda temerküz ettirilmesini temenni etmiştik. Memnuniyetle müşahede ediyoruz ki, Merkez Bankasının bu mahiyetteki hesapları 1939 şubatı sonunda 5.183.000 liradan ibaret iken ilkteşrin 1940 gayesinde 66.038.000 lirayı bulmuştur. Bu iki tarih arasında, diğer bankalarımızın umumî mevduatında bir gerileme olmadığına nazaran demek oluyor ki hakikatte bir artış seyri üzerinde bulunuyoruz. Eğer halkımız "harbiumuminin,, şeametli hatıralarından büsbütün silkinirse bu tezayüt birçok memleketleri gıptalandıracak ve birçok mütehassıslarımızca umulmadık hadleri bulabilir.

İngiliz maliyesinin kudretli temelinde İngiliz bankacılığının hizmet taşları vardır. Almanlar eğer silâhlanma ve harp finansmanını bugüne kadar yürütebilmişlerse bu neticeyi alman banka sisteminin memleket içinde kökleşmiş ve yayılmış teşkilâtına ve bu teşkilâtın yaratmış olduğu ananelere, bilhassa halk arasında taammüm etmesine hizmet eylemiş bulunduğu tediye usullerine (cek ve vikman) borçludur.

Türk bankacılığının vatan hizmetinde ifasına mecbur olduğu rolü kısaca tebarüz ettirdikten sonra gene esas mevzuumuza avdet edelim. Millî müdafaamızın fevkalâde masrafları için yapılan tediyeler, yurt içinde kazanç ve geliri arttırmış olmakla ve devletin dahili istikraz imkânlarını da dolayısiyle genişletmiş bulunuyor. Mesele ve istikraz siyasetinin memleketimizin tasarruf psikolojisine ve iktısadî bünyesine uymasından ibarettir.

Hükümetimizin lüzum gördüğü ve karar verdiği gün, "Türkiye Cümhuriyeti millî müdafaa bonolarına,, alıcı çıkmakla vatanımızın emniyet ve müdafaasına en müessir bir tarzda iştirâk etmiş oluruz. Kısa vâdeli olan bu bonoları muntazaman ve tehalükle tecdit etmekle de vatan hizmetinden ayrılmamış bulunuruz. Eğer zarurî ihtiyaçlar ve sebepler yüzünden âni olarak paraya ihtiyacımız olursa bu bonolar mukabilinde derhal millî bankalarımızdan ucuz bir faizle bedelinin yüzde doksanına kadar avans alabiliriz. Dilersek, işimize gelirse, bonolarımızın faizini de peşinen tahsil edebiliriz.

Bu suretle, harbin sonuna kadar bir taraftan âzami bir gayretle çalışıp fazla kazanır, diğer taraftan, kazancımızdan mümkün olduğu kadar mühim bir pay ayırarak harp sonuna kadar muntazaman Türkiye Cümhuriyeti millî müdafaa bonolarının gönüllü alıcısı oluruz. İcap ettiği zaman, devlet birkaç mühim millî ve dahili konsolidasyon istikrazı akdederek bunların bir kısmını toplıyabilir. Kanaatimizce, halkımızın tasarruf psikolojisine en uygun gelen istikraz şekli: kısa vâdeli millî müdafaa bonoları,, sistemidir. Bu sayede, halkımız memleket müdafaasına karşı alâkasını, yakınlığını daimî bir tarzda izhar ve isbat etmiş olur. Bundan bir an şüphe etmiyelim. Millî müdafaamızın fevkalâde masrafları sayesinde, Türkiye harp dışında kalacak ve yahut harp içinde millî istiklâlini ve toprak bütünlüğünü koruyacak.. Sizlerin de işleriniz, düzeniniz bozulmıyacak.. Çalışıp kazanacaksınız. Cephede bulunan vazife sahibi kardeşlerinizi hatırlıyacaksınız. Onların, sizler gibi, işlerini, düzenlerini yürütemediklerini düşünecek-siniz. Ve bu vicdanî muhakeme karşısında gene lâkayt kalacaksınız. Buna imkân var mıdır? Çalışıp kazanarak millî müdafaanın fevkalâde masraflarına yüksek faizli istikraz yolu ile iştirâk etmek bir "fedakârlık,, addedilebilir mi?

Millî hükümete, cümhuriyete inanmış d kaybetmiş, zarar görmüş tasarruf ve sermaye sahibi gösterilebilir mi? Osmanlı imparatorluğunun perişan bir seviyede devrettiği dahilî istikraz tahvillerini bile başabaş bir duruma çıkaran Türk maliyesinin, Türk devletinin itibarına güvenilmez de neye güvenilir? Tehâlükle karar vermek için istilâya uğramış memleketlerin perişan ve sefil manzaralarını göz önüne getirmek kâfidir.

Sözün kısası: millî müdafaamızın fevkalâde masraflarını, millî sâyimizle ve millî tasarrufumuzla karşılıyacağız.. Bu kahbe dünyada, millî kudret ve kuvetimizin, azim ve irademizin, fedakârlık ve feragatlerimizin mânevî damgasını taşımıyan hiç bir maddî kıymeti "hakiki kıymet,, telâkki edemeyiz.Bu mânevî hasletlerin desteklemediği hiç bir maddî varlığın kendimizi hakiki sahibi addedemiyiz.

Halkımız halkçı devletine, devlet de temiz yürekli, çalışkan halka güveniyor. İşte bu güvendir ki yukarıda izaha çalıştığımız sistemi muvaffakiyetten muvaffakiyete ulaştıracaktır. Geçen umumî harbin ilk günlerinde büyük maliye mütehassısları apışıp kalmışlardı. Harp masraflarının bütün malî ihtiyatları göz açıp kapayıncıya kadar eritip tükettiği haftalar içinde, kendilerine, "halk tasarrufunun devamlı muzaharetine,, güvenebileceklerini söyliyenleri istihfaf ile süzmüşlerdi. Fakat sonradan "millî müdafaa bonoları,, öyle bir rağbet kazandı, devlet haznelerine o derece mühim mikdarlar temin etti ki, mağrur maliye mütehassısları harp bittikten sonra da bu sistemin sevdasından gönüllerini kurtaramadılar.. Millî tasarruf hareketimizin hem ciddiyet ve kudretine hem de vatanseverliğine inanabiliriz.

İstikbal denilen bitaraf mümeyyiz her halde bizi tekzip etmiyecektir.

Tabiiyetimize alınan ırkdaşlarımız

Hicret ve iltica suretiyle yurdumuza gelmiş bulunan 9892 arkdaşımızın vatandaşlığımıza kabulü İcra Vekilleri Heyetince tasvip olunmuştur.

YANKILAR

Laval !

Tanzimattan bu yana irfanı, edebiyatı, siyaseti ve tarihi ile yakından ilgilendiğimiz Fransa, hangi siyaseti tutarsa tutsun, ne yandan olursa olsun, bize dört yüz dirhem bir yabancı gibi gelmez.

Bu yıllanmış duyguların tesiri altında değil midir ki son defaki yıkılışında en çok sızlıyan yüreklerden birisi de bizim yüreğimiz olmuştu.

Yalnız Fransa'nın son senelerinde zaman zaman isimleri ortaya çıkıp sonradan batan şahsiyetlerden ikisi vardı ki, uzaktan uzağa ikisinden de her nedense hoşlanmazdım. Bunlardan birisi Kiyap'tı. Onu bir tayyare kazası Akdeniz yoliyle öteki dünyaya gönderdi. Ötekisi de Laval'dir. Bu hafta sonunda gelen haberler, onun da "kader,, tarafından gene sahneden geri alındığını bildirmektedir.

Beyaz boyunbağlı, fazla tütün tirlakisi bir zat... Uzaktan uzağa Laval hakkında bildiğim bunlardı. Azlinden sonra kaldırılan bir anayasa maddesinden anlıyoruz ki Bay Laval, kendisini yeni Fransa'nın veliahtı da nasp ve tayin ettirmiş imiş meğer.

Laval'in siyasî mezhep ve mesleğini pek iyi bilmediğimi de itiraf edeyim. Bu beyaz boyunbağlı devlet adamının ismini dikkatle okursanız, siz de mesleğini anlıyamıyışıma hak verirsiniz: bu ad, soldan sağa doğru okunduğu zaman da, sağdan sola doğru okunduğu zaman da hiç değişmemektedir : Laval = lavaL!

***

Sürat asrında !

Bir İtalyan muharriri demiş ki: "Geçenlerde Avam kamarasında bir ingiliz mebusu müstehzi bir eda ile:

— İngiltere daha işe yeni başlıyor! demişti. Aynı şeyi biz de söyliyebiliriz. İtalya da işe yeni başlıyor.,,

Bana kalırsa İtalya bu hususta İngiltere'den daha ileridedir. O, henüz, işe başlamadı bile. Hattâ, yabancılar arasında işe başlamadan bitirmesine ihtimal verenler bile var.

Bir işi başlamadan bitirmek! Bu sürat asrında fena bir rekor olmasa gerektir.

***

Bir demokrasi icabı !

Deniz bahislerinde mütehassıs arkadaşımız "Denizci,, dünkü Ulus'ta yazdığı bir makalede koca Barbaros'un meşhur vecizesini tekrarlıyordu: "Denizlere hâkim olan dünyaya hâkim olur!,,

Bana öyle geliyor ki denizlere hâkim olanın bütün dünyaya hâkim olması, biraz da demokrasi icabıdır. Malûm ya, dünyanın dörtte biri kara, dörtte üçü denizdir. Ekseriyeti elinde bulunduranın hâkimiyeti de elde bulundurması, tam bir demokrasi icabı değil midir?

***

Karanlık ve mizah !

Evelki hafta ve geçen hafta çıkan mizah mecmualarına bir göz gezdiriniz, hemen hemen, bütün karikatür lejandlarının ve fıkralardaki nüktelerin karanlık sokaklara, maskelenen ışıklara dayandığını görürsünüz.

Şimdi ışıklarımızı yeniden yakmış, maskeleri kaldırmış bulunuyoruz. Bu karardan herkes memnun. Fakat bir tanıdığım şöyle diyordu:

— Galiba mizah muharrirleri ile karikatüristler bu karardan o kadar memnun değiller. Çünkü onlara karanlıkta göz kırpmak, galiba, kolay oluyordu !

Dikkat ediyor musunuz? Onlara takılırken tanıdığım da karanlıktan yapılmış bir deyim kullanıyordu.

T. İ.

DIŞ POLİTİKA

Türk - İngiliz ticaret anlaşması

Türkiye ile İngiltere arasındaki siyasî ittifak imza edildikten birkaç ay sonra, Londra'da bir de iktısadî ve malî anlaşma imzalanmıştı. Siyasî ittifak Türkiye'nin emniyetini koruduğu gibi, iktısadî anlaşma ve bu anlaşmanın çerçevesi içinde Londra'da Bay Numan Menemencioğlu ile ingiliz hükümeti arasında yapılan malî ve ticarî itilâflar, memleketimizin iktısadî menfaatlerini korumakta idi.

Türkiye ile İngiltere siyasî dostluk sahasında olduğu gibi, ticaret sahasında da biribirine yabancı olan iki memleket değildir. 1914 harbinden evel, en sıkı ticaret münasebetinde bulunduğumuz memleket İngiltere idi. Harp içinde inkıtaa uğrıyan bu münasebetler, sulhu takip eden anormal seneler zarfında eski vaziyetine iade edilemezdi. Normal olmıyan bu seneler geçtikten sonra da bir takım yeni cereyanlar belirdi: bir defa cümhuriyet Türkiyesinin iktısadî ve malî bünyesi harpten evelkine nazaran çok farklı inkişaflar göstermekte idi. Sonra İngiltere, Ottava konferansında bütün imparatorluğu şamil bir iktısadî kifayet siyaseti takip ederek, bu imparatorluğun dışında kalan hammadde ve ziraat memleketleriyle olan ticaretini ihmal etti. Üçüncü bir âmil olmak üzere de ticareti siyasî gayelerine vasıta olarak kullanmak istiyen yeni bir Almanya belirerek, ticaret ve mübadele usullerini altüst etti.

Bu siyasî ve iktısadî cereyanların tazyıkı altında İngiltere ile ticaretimiz, 1923 senesinden sonra tedricen azalmıya başladı ve bu sene içinde ihracatımız haricî ticaretimizin yüzde on yedisi iken, 1938 senesinde yüzde dördüne, ithalâtımız ise yüzde on sekizden yüzde bire indi. Demek ki İngiltere ile sıkı siyasî münasebete giriştiğimiz sıralarda bu memleketten ithal ettiğimiz eşya ancak haricî ticaretimizin yüzde birini ve ihracatımız da yüzde dördünü teşkil etmekte idi.

İşte iktısadî münasebetlerimizin siyasî münasebetlerimizle ahenkli inikşafını temin etmek içindir ki İngiltere ile geçen sene ticaret ve maliye anlaşması imzalamıştık. Bu ticaret anlaşması, bugünkü anormal vaziyetin müsaadesi nispetinde yürümektedir. Fakat ticaret münasebetlerine daha geniş bir inkişaf safhası hazırlamak her iki tarafın da samimî arzusunu teşkil etmektedir. İşte bu arzudan mülhem olan Türkiye ve İngiltere birkaç gün evel, yeni bir ticaret ve tediye muahedesi imzalamışlardır. Bu muahedenin en ehemiyetli hükmü, evelce yalnız İngiltere'ye şamil olan iktısadî anlaşmanın bütün ingiliz imparatorluğuna teşmilidir. Malûmdur ki İngiltere imparatorluğu belli başlı bir dünyadır. En lüzumlu hammadde, her çeşit mağdenler ve her nevi ziraat ve endüstri mahsulü, dünyanın dört tarafına yayılmış olan bu geniş imparatorluğun istihsalleri arasındadır. Ve gene bu imparatorluk dünyanın en büyük satış piyasasıdır. Yani gerek istihsal ve gerek istihlâk bakımından pek zengin olan bu âlemle münasebette bulunmak bir memleket için büyük iktısadî menfaat temin eden bir vaziyettir. İngiltere, geçen gün imzalanan ticaret muahedesiyle bize geniş imparatorluğunun kapılarını açmaktadır. Kanada, Hong-Kong, Ternöv müstesna olmak üzere, bu imparatorluğun her tarafından eşya satın alabileceğimiz gibi, eşya satın aldığımız memleketlerde de mallarımızı satabileceğiz. Yani türk eşyasının mübadele sahası, ingiliz imparatorluğu nispetinde genişlemiş olmaktadır. Söylemeğe lüzum bile yoktur ki ingiliz imparatorluğiyle bu yolda ticaret münasebetine girişmek, diğer memleketlerle kârlı bulacağımız ticareti yapmamız için bir engel teşkil etmez. Fakat geçen bir sene göstermiştir ki Avrupa devletleriyle ticaret yapmak gittikçe zorlaşmaktadır. Ve harp devam ettikçe de zorlaşacaktır. Bugünkü şartlar altında ticaret ancak harp sahasından uzakta bulunan memleketlerle yapılabilir. İşte dünyanın dört tarafına yayılmış bir halde bulunan ingiliz imparatorluğu memleketleri böyle harp sahasından uzakta bulunan piyasalardır. Bizi İngiltere'ye bağlıyan siyasî dostluk gittikçe kuvetleşmektedir. Fakat bu siyasî dostluk iktısadî bağlarla da takviye edildiği zamandır ki devamlı hayata mazhar olur. İşte birkaç gün evelki ticaret anlaşmasının imzasını ilham eden düşünce bu olduğu içindir ki Taymis refikimizin da yazdığı gibi, muahede büyük kıymeti haiz bir vesikadır.

A. Ş. ESMER

Tanca'da ispanyol askeri

Tanca, 16 a.a. — Tancadaki faslı kıtalar arasında çıkan hoşnutsuzluk üzerine, bu askerlerden 1200 ü ispanyol mıntakasına nakledilmiş ve yerine bin kadar nizamî ispanyol askeri getirilmiştir.

Hindistan'a Dominyon statüsü mümkün olduğu kadar çabuk verilecektir

Hindistan'ın İngiltere'ye yaptığı yardımlar

Kalküta, 16 a.a. — Müttehit ticaret odaları umumî heyeti içtimaında bir nutuk irat eden Hindistan umumî valisi Lord Linlitgovv Britanya imparatorluğunun girişmiş olduğu mücadeleye Hindistan'ın ne şekilde iştirâk edebileceği meselesini tetkik tmiştir.

Lord, Hindistan'ın şimdiy kadar İngiltere'ye 120 milyon fişek, muhtelif çapta doldurulmuş 400.000 gülle ile büyük miktarda infilâk maddesi, kereste, kumaş, elbise, çadır ve sair levazım vermiş olduğunu söylemiştir.

Siyasî vaziyete temas eden umumî vali, Hint kongre partisi tarafından terviç edilen ve hariçte iyi anlaşılamıyacak olan bir hareketin mevcudiyetinden esefle bahsetmiştir. Filhakika, Hint partisi zimamdarları bir taraftan ingilizleri, harbin idamesi meselesinde hiç bir veçhile müşkülâta maruz bırakmıyacaklarını alenen ilân ederken, diğer taraftan menfi mukavemet siyasetlerine imtisalen İngiltere'ye insanca ve paraca harp yardımı yapılmamasını bile tavsiye etmek hakkını isteyip durmaktadırlar.

Gandi'ye gelince, o, kongreye mensup olanlara da, olmıyanlara da Hindistanı her hangi bir surette kan akıtmıya iştirâk ettirecek her türlü harp gayretine yardım etmekten menedebilmek üzere, memleketi davet etmek hakkı verilmesini talep etmektedir.

Umumî vali sözlerine şunları ilâve etmiştir:

"Bu vaziyet, kabul edemiyeceğimiz bir vaziyettir. Bu karakterde bir harekete karşı koymak mecburiyetinde olduğum için müteessirim. Fakat bu hareketin, memleketin hakikî hislerine terceman olmadığına da kani bulunuyorum.

Hitlerizmden ve onun temsil ettiği her şeyden nefret hususunda bütün memleketin müttehit olduğundan eminim. Bu nefrete, bütün siyasî parti şeflerinin beyanatı da şahadet etmektedir.

İngiliz hükümeti ve ben, şahsen aramızdaki ihtilâfın en iyi hal çaresinin 8 ağustosta ilân edilen tekliflerde mündemiç bulunduğuna kaniyiz. Bu teklifler, harpten sonra, Hint millî hayatının bütün unsurlarını temsil eden bir teşekkülün meydana getirilmesini ve yeni Teşkilâtı Esasiye kanunu ana hatlarının bu teşekkül tarafından tesbit edilmesini derpiş etmektedir.

Bugünkü şerait dahilinde bu teklif kıymetini muhafaza etmektedir. Esasen zaman, Hintlilere devredilebilecek hak ve selâhiyetlerin mahiyeti hakkında düşünmek fırsatını verecektir.

Hedefimiz, Hindistanı vâdedilen dominyon statüsüne, mümkün olduğu kadar çabuk kavuşturmaktır.

Siyamla fransız Hindi - Çinisi arasındaki ihtilâf

Tokyo, 16 a.a. — Domei ajansının bildirdiğine göre, Siyam hükümeti, fransız Hindi-çinisi ile olan hudut muhasamatının dostane bir surette halli arzusunu izhar eylemiştir.

Dün öğleden sonra Siyam hükümeti, bir hudut komisyonu ile müzakerelerin başlamasını teklif etmiştir.

Siyam tayyareleri faaliyette

Tokyo, 16 a.a. — Honoy'dan Domei ajansına gelen haberlere göre, Siyam tayyareleri, 48 saat süren bir sükûnet devresinden sonra, yeniden fransız Hindi-çinisi hudut mıntakasına karşı hücumlarına başlamışlardır. Birkaç demiryolu istasyonuna bombalar düşmüştür.

Pariste alman aleyhtarı tezahürler yapıldı

Londra, 16 a.a. — Paris radyosuna göre, işgal altındaki fransız arazisindeki alman makamları, alman aleyhtarı tezahürler neticesinde tevkif edilen 50 üniversite talebesinin alman askerî mahkemesi tarafından muhakeme edileceğini bildirmiştir.

11 Teşrinisanide Champs - Elyseede vukua gelen hâdiselerden sonra, alman askerî kumandanlığı, Paris üniversitesinin kapatılmasını emretmiştir. Alman makamları, fransız hükümetinin talebi üzerine, üniversitenin 20 kânunuevelde yeniden açılmasına müsaade vermiş ve 11 teşrinisani hâdiselerine müşabih hâdiselerin tekerrür etmiyeceği ümidini izhar eylemiştir.

İtalyanlar Vaziyetin güçlüğünü ve geri çekildiklerini itiraf ediyorlar

Roma, 16 a.a. — Stefani ajansı bildiriyor: Popolo di Roma gazetesi diyor ki:

Yedi gündenberi Marmarik çölünde italyanlarla ingilizler arasında devam etmekte olan muharebe, şimalî Afrika'da şimdiye kadar vukua gelmiş olan en büyük meydan muharebesidir. Bu, hatırası tarihte daima kalacak olan muazzam bir meydan muharebesidir. İtalyanlar, orada, ingiliz imparatorluğunun muazzam kuvetlerine karşı çarpışmakla şeref ve iftihar duymaktadır. Diğer taraftan, italyan ve ingiliz kıtaları arasında şafaktan güneş batıncıya kadar devam eden çok kanlı muharebeler vukua geldiğini ve italyanlarm ingilizlere muazzam kayıplar kaydettirdiklerini tebarüz ettirin dünkü tebliğ gibi tebliğler, italyan kahramanlığını ve muharipliğini ve aynı zamanda ingiliz imparatorluğuna karşı mücadelenin güçlüklerini bir kere daha göstermektedir.

İtalyanlar çekildiklerini itiraf ediyorlar

Roma, 16 a.a. — Stefani ajansı bildiriyor:

Roma siyasî mahfillerinde şu cihet tebarüz ettirilmektedir ki, italyan tebliğleri, iyi haberler hakkında olduğu gibi fena haberler hakkında da daima aynı derecede samimîdir ve Marmarik'te hâlâ devam etmekte olan muharebe hakkında düşman propagandasının tahminlerinin mevsimsiz telâkki edilmesi lâzımdır. Muharebe bir hafta daha, belki de daha fazla sürecektir. Bu hususta bir hüküm vermek için, muharebenin neticesini beklemek icabeder Şimalî Afrika'da Libya kıtaları ile takviye edilmiş olan italyan kuvetleri, kahramanca harp etmekte ve enerjilerini ve vasıtalarını israf eden düşman karşısında araziyi adım adım terkeylemektedir.

Roma'daki kanaat, muharebeye iştirâk etmekte olan italyan kuvetleri ile ihtiyatta bulunan italyan kuvetleri, vaziyeti karşılamak için tamamiyle kâfi olduğu merkezindedir.

İtalya'da yapılan neşriyatın Yunanistandaki akisleri

Atina, 16 a.a. — İtalyan gazeteleri ile radyolarının lisanı faşist efkârıumumiyesinde hasıl olan hakikî bozgunu meydana vurmaktadır.

İki kıtayı sarmış bulunan muazzam yangından çok korkan Messagero gazetesi öldürücü darbenin yaklaşmakta olduğunu hissetmektedir.

Popolo di Roma gazetesi, nihaî darbeyi beklemekte ve Afrika'daki mücadelenin güçlüğüne nazarı dikkati celbederek İtalya'nın harbin en müşkül zamanlarından birini geçirmekte olduğunu kaydetmektedir.

Roma radyosu, vaziyetin henüz felâket şeklini almamış olmakla beraber, çok vahim olduğunu söylemekte ve kelime üzerinde oynıyarak neden dolayı İngilterenin artık zarar iras edemiyecek ve bitkin bir halde gösterildiğini izaha çalışmaktadır. Esasen şimdi yalnız İngiltere değil bütün Britanya imparatorluğu bahis mevzuunu teşkil etmektedir. Ayni radyo merkezi evelki gün saat 16,30 da yaptığı neşriyat esnasında İtalya'nın, tarihinin en ciddî ve fecî anlarını geçirmekte olduğunu itiraf etmiştir.

Tiran'da çıkan Tomori gazetesi de İtalya'nın mesafeye, havaya, güneşe ve çöle karşı harbettiğini yazmakta ve şu sözleri ilâve etmektedir.: faşizmin önünde eğiliniz.

Fakat ekseriya, taşınan cesetler önünde eğilmek vaziyeti hasıl olmaktadır.

Bütün bunlar faşizmin, öldürücü bir tehlike karşısında bulunduğunu iyice anlamış olduğunu teyit etmektedir. Faşizm efkârıumumiyeyi tamiri kabil olmıyan umumî bir felâket hazırlamağa çalışmaktadır.

Mesafeye, havaya, çöle ve küneşe karşı mücadele ettiğini söylerken, faşizm, havanın teneffüs edilemez bir hale geleceği anla bugün arasındaki mesafenin pek uzun olmadığını ve Musolini'nin bir çölde gibi yapayalnız kalacağını ve parlıyacak olan tek güneşin de İtalya'yı faşizmin pençesinden kurtaracak olan bir kurtuluş güneşi olacağını hissetmektedir.

Bu güneşin mümkün olduğu kadar çabuk doğması italyanların elindedir. Buna intizaren katî ve öldürücü darbeler, Musolini "aman" talep edinciye kadar devam edecektir.

Adana'nın askerlerimize kışlık hediyesi

Adana, 16 a.a. — Adana merkez kazası halkı bugüne kadar kahraman erlerimize kışlık hediye olmak üzere 40.000 pamuklu, 1.944 çift yün çorap, 216 fanila, 142 eldiven ve 148 parça da muhtelif eşye teberrü ve teslim eylemişlerdir. Pamuklu teberrüatının elli bini bulacağı kuvetle tahmin edilmektedir.

İzmir havalisinde seller

İzmir, 16 (Hususî) — Gediz çayı 65 santim yükseldi. Menemen yakınındaki köprüyü aştı. Ekilmiş tarlalardan bazılarını su bastı. Küçük Menderes Bayındırda, Elifli, Furunlu tarlalarını, Büyük Menderes; Aydın Nazilli ovalarını kapladı. Burada pamukların yarısı toplanmıştır. Fakat soğuklar fazladır.

Almanya ve İtalyan mağlûbiyeti

Londra, 26 a.a. — Reuter ajansının diplomatik muharriri diyor ki:

Alman propagandası, Arnavutlukta ve Trablusgarp'te cereyan eden son askerî hâdiselerle Balkanlardaki siyasî inkişaf karşısında gafil avlanmışa benziyor.

Alman matbuatı ve radyosu nasıl bir hareket tarzı takip edeceğini bilmiyor. Bidayette B. Hitler'le B. Musolini arasında bir mülâkat yapılacağı tahmin edildiğine göre Berlin tarafından çıkarılan bu haber evelâ Roma'da sonra da Berlin'de tekzip edilmiştir.

Yunan muzafferiyetlerinden çok endişeye düşmiyen alman gazeteleri ingiliz muzafferiyetinin tabiî mânasını birdenbire anlamış gözüküyor. Gazetelerden bazıları bidayette ingiliz muvaffakiyetlerini küçülterek italyan ihtiyat kuvetlerine ve italyanların tekrar kendilerini toplıyacaklarına beslediklerî itimadını izhar etmişlerdi.

Fakat şimdi bir gazete İtalyan'ın yıkılması imkânından bile bahsetmiye kadar varmıştır.

Bununla beraber İtalya'ya yardım meselesi yalnız bir gazetede yer bulmuştur. O da, İngiltere'ye karşı hücumlar teksif edilirse İtalya'ya çok müessir yardım olacaktır tarzındadır. İtalya'ya doğrudan doğruya yardım meselesine ise katiyen iyma bile edilmemektedir.

Filhakika Almanya, ortağına nasıl yardım edebilir? Bunu yapmak çok güçtür. İtalya'dan sevkedilecek kıtaat İtalya'nın şimalinden cenubuna kadar uzun ve yorucu bir seyahat yapmak mecburiyetinde kalacağından başka Arnavutluk limanlarına bile geçmeden evel ingiliz ablukasiyle karşılaşacaktır.

Almanlar kuvet göndermeden önce bu müşkülleri şüphesiz göz önünde tutacaklardır: italyanlara gelince, öyle mühim sebepler vardır ki hudutlarını almanlara açmadan evel çok düşünmeleri icabeder.

Türk Hava Kurumuna yapılan yardımlar

Türk Hava Kurumuna yapılmakta olan yardımlara dair bize verilen haberlere göre, İstanbul'da türk çimento ve kireci anonim şirketi kuruma 1.500, Aslan ve eski Hisar müttehit çimento şirketi 1.000 lira vermişlerdir.

Gene İstanbul'daki şirket ve tüccarlardan İsak Roditi ve Muiz 2.000, Leon Fintz 1.500, Karabet Pamuk ve oğlu, Mığırdiç Danyel Tahtaburunyan ve Nuri Topbaş bin ikişer yüz, Berahya Karyo, Avram Tazetes biner lira, Abdülvehhap ve Hasan Tatarî, Cümbüşyan, Kamparosyan ve Samoel Sisa yedi yüz ellişer, Viktor Berarditti 650, Anadolu inkişaf şirketî, Mihal Nikolaidis, Nesim ve Leon Sabun, Sait Gözüm, Muhtar ve Selman Yenel, Kâzım Nami Erdölen beşer yüz lira Mehmet Hüseyin Tatarî ve ortağı Fahri Güranî mahdumları üç yüz yetmiş beşer lira, Suat Karaosman, Refael Eli ve ortakları üç yüz ellişer, Yergamyan, Yuda Balul Kürkçüyan ve Mitrani, Mustafa Bilâl, Avadis Haddeler, Nafi Paker iki yüz ellişer, Sadık Çizmeci ve oğulları, Ahmet Hamis Hoşer, yüz ellişer, Andon Uğurluoğlu ve Salih Tokatlı yüz yirmi beşer, Vahicideciyan, Niko Tomaidis, Mustafa Ataoğlu, Muiz Anov yüzer lira vermişlerdir.

Balıkesir keçecileri de Hava Kurumuna 111 lira, Şanlı nahiyesine bağlı Toybilen köyü halkı 163 lira teberru etmişlerdir.

Maliye başmüfettişliği

Cümhuriyet Merkez Bankası murakibi, Eti Bank idare heyeti âzasından B. Nurettin Erklen 90 lira maaşlı maliye başmüfettişliğine tayin edilmiştir.

Fındık asgarî ihraç fiyatları

Ankara, 16 a.a. — Ticaret Vekâletinden tebliğ olunmuştur :

Koordinasyon heyetinin 62 ve 63 sayılı kararları mucibince fındık asgarî ihracat fiyatları ve 1940 mahsulü iç fındıkların ihracında alınacak fon miktarları ve diğer fındıklar nevilerinin ihracına müteallik kayıtlar aşağıda yazılı olduğu gibi tesbit edilmiştir:

1940 mahsulü levant cinsi fındıkların asgarî fob ihracat fiyatları kilosu kuruş olarak iç tombul standart 51, sira 50, naturel 50, ince 46 buçuk, sivri 49 dır. Bu fiyatlardan 3730 sayılı kanunun 27 inci maddesi mucibince Seyhanın 11 kuruşu Zerbank nezdindeki fındık fonuna alınacaktır.

Bu malların fon tenzil edildikten sonra ihracatçı fiyatı 40, 39, 39, 35 buçuk ve 38 olacaktır.

Aynı nevilerin kabuklusunun asgarî ihracat fiyatları tombul ekstra 30, krible 27, naturel 25, sivri krible 26 ve naturel 24 kuruştur .

Kabuklu fındıklardan fon alınmıyacaktır. 1940 mahsulü Giresun cinslerinin asgarî ihracat fiyatları için fındıklarda yukarda yazılı olanlardan 2 kuruş ve kabuklusunda 1 kuruş fazla olacaktır.

1940 mahsulü asgarî ihracat fiyatları için tombul standart 31, sira 31, naturel 29, ince 29, sivri 29, kabuklu ekstra 20, krible 20, naturel 18, sivri krible 18, naturel 18 kuruştur.

Bunlardan da fon alınmıyacaktır.

Bilumum vurgun, kırık, bozuk ve çürük neviler için fiyat serbesttir .

SPOR

Atatürk koşusunda dört senede alınan neticeler

Ankara Halkevi tarafından dört sene evel tertip edilen ve geçen yıldanberi bütün yurtta tatbik olunan Atatürk koşusunun hazırlıkları devam etmektedir.

Memnuniyetle haber aldığımıza göre, Maarif Vekâleti 30 birinci kânunda yapılacak olan okullar arası kır koşularının da 27 İlkkânuna alınmasını kararlaştırmıştır ve teşkilâtına bu yolda tâmim etmiştir. Ankara Halkevinin dâvet ettiği Eskişehir, İstanbul, Bursa ve İzmit atletlerinin müsabakalara gelecekleri anlaşılmıştır. Dün Halkevine Malatyadan da bir müracaat olmuştur.

Bütün memlekete şâmil bu spor hareketinin Ankara'daki dört senelik neticelerini müsabakalardan evel, mukayeseye imkân vermek için neşrediyoruz:

Birinci koşu (1936) :

1 inci Galip (Demirspor) 41.08, 2 inci Küçük Şevki (Ankaragücü) 42.18, 3 üncü Büyük Şevki (Ankaragücü) 42.35, 4 üncü Hüseyin (Ankaragücü) 42.40, 5 inci Mustafa (Muhafızgücü) 44.03, 6 ıncı B. Ali (Muhafızgücü) 45.23, 7 inci Hüsnü (Muhafızgücü) 45.35, 8 inci Kâzım (Ankaragücü) 46.57, 9 uncu Mustafa (Ziraat Enstitüsü) 48.14.

İkinci koşu (1937) :

1 inci Küçük Şevki (Ankaragücü) 38.13, 2 inci Selim (Demirçankaya) 38.24, 3 üncü Edip (Ankaragücü) 39.08, 4 üncü Mithat (Ankaragücü) 5 inci Mustafa (Muhafızgücü), 6 ıncı Adnan (Demirçankaya).

Üçüncü koşu (1938) :

1 inci Mustafa (Demirspor) 36.49, 2 inci Galip Darılmaz (Demirspor) 38.11, 3 üncü Küçük Şevki (Ankaragücü) 38.24.

Dördüncü koşu (1939) :

1 inci Adnan Darılmaz (Demirspor) 35.56, 2 inci Mustafa Kaplan (Demirspor) 36.22, 3 üncü Şevki Koru (Ankaragücü) 37.21.

Çocuk Esirgeme Kurumunun yardımları

Çocuk Esirgeme Kurumundan bildirilmiştir:

Çocuk Esirgeme Kurumu genel merkezi Birincikanunun birinci gününden 15 inci günü akşamına kadar Ankara Çocuksarayındaki polikliniğinde 322 hasta çocuk ve 40 çok çocuklu hasta anne, diş bakımevinde de 210 çocuğun dişleri muayene ve tedavi edilmiştir.

Kurumun süt damlasından onbeş günde 1.590 süt çocuğuna 850 kilo çocuk sütü verilmiş ve 21 çocuğa elbise, ayakkabı, çamaşır verilerek giydirilmiş, okul ihtiyaçlarını temin edemiyen üç çocuğa kitap, kalem, silgi, cetvel, defter verilerek okumaları hususu temin edilmiştir.

Gündüzleri sabah bırakılıp akşamları alınan kreşte 20 günlükten yedi yaşına kadar 100 muhtelif çağlardaki yavrulara 2.562 kap sıcak yemek verilmek suretiyle gıda ve bakımla terbiyeleri temin edilmkte bulunmuş ve 12 çocuğa da 67 lira 68 kuruş para yardımı yapılmıştır.

Ankara Çocuksarayındaki kurumun sıcak banyolarında 1.367 çocuk ve annesi sıcak banyo almış ve kurumun çocuk büyütme usulleri hakkında tabettirdiği "bakım öğüt„ lerden ailelerin isteği üzerine parasız adreslerine gönderilmiştir.

Gocuk Esirgeme kurumu genel merkezi her yıl olduğu gibi bu yıl da çok çocuklu ailelerle mekteplerdeki zayıf çacuklardan şimdilik 600 çocuğa her gün etli sıcak yemek vermeğe başlamış bu suretle onbeş günde bu çocuklara 6.292 kap sıcak etli yemek verilmekte ve bu yardım şefkatli ellerin kuruma uzanmasiyle yakında binleri bulacağı şüphesiz bulunmaktadır.

Keçiören çocuk yuvasında milletin yardım ve şefkatiyle büyüyen Çocuk Esirgeme kurumunun 225 yavrusu ile onbeş günde Gocuk Esirgeme Kurumu genel merkezi 4.490 yavruya yardım yapmıştır.

Bu yardımlardan maada 6.928 yavru da Çocuksarayındaki cocuk bahçesinden istifade etmişlerdir.

Okullar ve liseler için

Yabancı dil kitapları

Maarif Vekilliği bu kitaplara ait izahat vermektedir

Maarif Vekilliğinden :

Son günlerde bazı gazeteler, Maarif vekilliğince hazırlattırılıp orta okullarla liselerde okutulan yabancı dil kitaplarının, sınıf seviyelerine uygun düşmediği ve bunların okutulmasından iyi netice alınmadığı için değiştirilecekleri hakkında yazılar neşretmektedirler. Vekillik evelce muhtelif yabancı dil kitaplarından yapılan tedrisatın dağınıklığını görerek hem her sınıfın müfredatına uygun duşecek, hem de yabancı dil tedrisatını gerek metod, gerekse metin bakımından tevhit edecek kitaplar yazdırmayı lüzumlu bulmuş, senelerdenberi İngilizce dersleri için kabul edilmiş olan kitap serisine ilâveten 1939 - 40 ders yılı başında da fransızca ve almanca dersleri için birer seri kitap hazırlatmıya başlamıştır. Bunlardan fransızca kitapları Galatasaray lisesi müdürü Behçet Güçer'in reisliğinde öğretmen Coudert, Robin, Bergeaud, İ. Hamit Ün'den; almanca kitapları da Kabataş lisesi almanca öğretmeni Besim Gürman'ın reisliğinde öğretmen Cemal Köprülü, Dr. Kopf., Dr. Möller, Dr. Stern ve Prof. Dr. Steuerwald'den mürekkep birer heyet tarafından meydana getirilmiştir.

Geçen yıl serilerin yalnız birinci kitapları yetişebildiğinden bunlar orta tahsil müesseselerinin ilk sınıflarında okutulmuş, bu ders yılı başından itibaren de ikinci, üçüncü ve dördüncü kitapların ait oldukları sınıflarda okutulmasına başlanmıştır.

Yabancı dile bu kitaplardan başlıyan talebe seriyi takip ederken güçlük çekmiyeceği gibi, başka kitaplarla başlamış olan talebeler de bulundukları sınıflarda serinin kitabını, ders yılı sonuna kadar bitirmeseler bile, takip edebilecek seviyededirler. Yabancı dil dersleri için az saat tahsis edebilen meslek okullarına bu serilerin kendi ihtiyaçlarına uygun gelenlerini takip etmek müsaadesi verilmekle beraber, henüz kitapları hazır bulunmıyan lise beşinci ve altıncı sınıflarda da öğretmenlerin ne suretle kitap seçecekleri daha ders yılı başında okul idarelerine bildirilmiştir.

Bu itibarla yabancı dil kitapları hakkında yanlış malûmata istinat ettiği anlaşılan neşriyatın yerinde olmadığı ve hakikate uymadığı tavzih olunur.

Varidat ve malmüdürleri arasında terfi ve nakiller

Kızılcahamam malmüdürü BB. Remzi Bilger, Feke malmüdürü Hüseyin Erdem, Erdek malmüdürü Taceddin Gerenson, Afyon varidat müdürü Niyazi Ungan terfi ettirilmişler, Bozkır malmüdürü Tahir Turan Sütçüler malmüdürlüğüne, Koyulhisar malmüdürü Galip Akel Polatlı malmüdürlüğüne, Kars varidat memuru Emin Kavuncu Kars varidat müdürlüğüne, Tunceli varidat müdürü Mehmet Halis Yücer Bingöl varidat müdürlüğüne, Bingöl varidat müdürü Salih Yardım Tunceli varidat müdürlüğüne naklen tayin edilmişlerdir.

İstanbul Üniversitesinde tasarruf haftası tezahürleri

İstanbul, 16 (Telefonla) — Tasarruf haftası münasebetiyle bugün üniversite hukuk fakültesi birinci sınıfında iktısat fakültesi tarafından tertip edilen ve bütün talebelerin iştirâk ettiği büyük bir toplantı yapıldı.

İstiklâl marşından sonra rektör kısa bir nutukla toplantıyı açmıştır. Üç talebe bir profesör ve iktısat fakültesi dekanı Ömer Celâl birer nutuk söylemişlerdir.

Narhtan yüksek fiyatla un satan

İzmir, 16 (Hususî) — Karaburunda narhından yüksek fiyatla un sattığından dolayı Ahmet Gocuklu isminde biri hakkında takibat yapılıyor.

İzmir piyasasında

İzmir, 16 (Hususî) — İngiltereye 15 bin ton üzüm satıldı. Külliyetli miktarda zeytin yağı satılacağı haberi piyasada çok iyi tesirler yaptı. Piyasa canlıdır.

İstanbul fiyat mürakabe komisyonu

İstanbul, 16 (Telefonla) — Fiyat murakabe komisyonu bugün Ticaret vekâleti baş müfettişi ve müfettişlerinin iştirâkiyle mıntaka ticaret müdürlüğünde toplanmıştır.

Bu toplantıda komisyonun mesai tarzı tetkik edilmiştir. Başmüfettiş murakabe komisyonunun bundan sonra fiyat başmurakipliği kanaliyle doğrudan doğruya vekâlete bağlı olduğunu söylemiştir.

HAYAT ve SIHAT

Aynadan ilâç

Yılbaşının yaklaştığını düşündükçe, bayanlar için hazırlıyacağınız hediyelerin en kıymetlisi süslü bir ayna olacağını, tabiî, hatırınıza getirirsiniz. Keseniz geniş olmaz da süslü ve pahalı aynalardan alamazsanız, en ucuz bir ayna bile gene kıymeli bir hediye olur, çünkü hediyeyi alana dünyada en kıymetli ve en güzel bulduğu şeyi gösterir...

Aynanın yılbaşında iyi bir hediye olmasının bir sebebi de onun — kırılmazsa — tükenmez bir uyku ilâcı olmasıdır. Bu mevsimde, insan okumayı, hattâ radyolardan her türlü musiki dinlemeyi ne kadar sevse geceler bitip tükenmek bilmiyor. "Müptelâyı gam" olmıyanlar bile "şebi yeldâ"nın pek uzun olduğunu hissediyorlar. Onun için bu mevsimde en faydalı şey uyumaktır. Fakat uyku biraz da kuşlara benzer, onu işitip arkasından gidince kaçıverir. Arkasından gitmeyip de onu kendi haline bırakınca, gelir herkesin başına konur ama bunu bilmiyenler telâş ederler ve uykularını büsbütün kaçırırlar, sonra da kaçan kuşu yakalıyabilmek için uyku ilâçları kullanırlar.

Uyku ilâçlarının hepsi, zaten, zararlı şeyler olmakla beraber çoğu — eski tâbirle — aşağıdan gelme hazır ilâçlar olduğundan bu aralık epeyce kıtlaşmışlardır. Ayna o ilâçların yerini tutar, hem de onlar gibi zarar vermez. Vakıa aynayı hediye edeceğiniz yılbaşı gününden önce gün dönecek, geceler kısalmıya gündüz uzamıya başlıyacaksa da sabah kırk günde ancak bir saat erken geleceğine göre, aynanın uyku ilâcı işini görmek için haylice vakit kalacak demektir.

Bu uyku ilâcı, öteki uyku ilâçlarının kıtlaşmasından dolayı yeni keşfedilmiş bir şey değildir. Pek eski zamanlardan kalmıştır. Fakat onu bize haber veren hem güzelliğiyle, hem de aklı ile meşhur bir kadın, bizim Anadolu kızı Aspasiya olduğundan o akıllı kadının, başka türlü uyku ilâçlarının kıtlaşabileceğini düşünerek aynanın insanı uyutacağını yazıp bırakmış olmasından dolayı kendisine bir defa daha hayran olmamız lâzımdır.

O güzel kadının kim olduğunu tabiî bilirsiniz: eski yunan devrinde Atina'nın medeniyette en parlak zamanını yaratan Perikles'in eşi. Fakat o zamanki Milet şehrinde doğmuş ve oradan Atina'ya gitmiş olduğundan halis Anadolu güzeli demektir. Eski Milet şehrinin bulunduğu yere şimdi Söke kazasında Balat denilir. Bir gün yolunuz oralara düşerse Anadolunun en meşhur medeniyet merkezlerinden birinden kalan eserleri ziyaret ederken oranın en büyük hemşerileri olan Tales filozofla Aspasiya hatunun hatıralarını selâmlamayı unutmamanızı rica ederim...

Bu akıllı güzel kadın, filozoflarla çokça konuşmasından ileri gelse gerek, bir aralık sinir hastalığına ve uykusuzluğa tutulur. O zamanın hekimleri seyahate çıkmasını tavsiye ederler. Sinir hastalığına ve uykusuzluğa çare olarak seyahat etmeyi sonradan da ve yakın zamana kadar birçok hekimler tavsiye ederlerdi. Fakat sâdece seyahatle sinir hastalığından ve uykusuzluktan kurtulmuş pek de çok kimse bilinmez, çünkü yol yorgunluğu sinirleri daha ziyade bozar ve uykuyu büsbütün kaçırır...

Bereket versin ki Aspasiye seyahat ederken yolu bir pınar başına düşer. Orada rahip denilen bir takım adamlar, pınarın üzerine bir heykel koymuşlar, gelen geçen hastaları o heykelin temsil ettiği peri kızının himmetiyle iyi edeceklerini iddia ederlermiş. Akıllı Anadolu kızı böyle şeylere inanmazsa da pınar başı ve peri heykeli kızına gider, o da tedavi ücretini peşin olarak verdikten sonra uykusuzluğuna deva bulmalarını rica eder. Rahipler kadına bir ayna göstererek gözlerini hiç ayırmadan ona bakmasını tavsiye ederler. Sinirli hasta ona baktıkça tatlı bir uyku gelir, oraya bir keçi postekisi sererler, onun üzerinde saatlerce uyur... O zaman peri kızının himmetine atfedilen tesir şimdi pek tabiî olarak izah edilir. Uykuyu kaçıran şeyler insanın zihninde toplanan türlü türlü düşünceler olduğunu herkes bilir. İnsan yatakta yatınca düşünceler daha ziyade azıtırlar, onun için uyku daha uzaklara kaçar.

Halbuki gözlerini ayırmadan aynaya bakınca, uykuyu kaçıran düşünceler dağılırlar, zihin rahat eder. Zehin rahatlaşınca da uyku kendi kendien gelir.

Bu türlü uyku ilâcına, isterseniz, bazı hekimlerin dedikleri gibi ipnotizma dersiniz. Bu, vakıa çok defa zararlı şeydir. Fakat ipnotizmayı insanın kendisinden başkası yaparsa, o vakit insan ipnotizma yapan kimsenin iradesine tâbi olur. Onu kendisi, kendi iradesini kullanarak yaparsa zarar görmez. O vakit ipnotizma bir işe kanaat getirmek gibi olur...

Bu ilâcı kullanmak da pek kolay. Yalnız aynaya baka baka uyuyan, uyuduktan sonra başka birinin odadaki elektrik lâmbasını söndürmesi şartiyle...

G. A.

Bibliyografya

" Tilki olan kadın,, (1)

İngiliz muharrir ve edibi "David Garnett,, in bu isimdeki eserini arkadaşımız Nevzat Güven, "André Maurois,, tarafından fransızcaya yapılan tercümesinden dilimize muvaffakiyetle nakletmiş bulunuyor.

97 sayfadan ibaret olan bu küçük romanın mevzu ve muhteviyatını burada tahlil edecek değiliz. Yalnız şu kadarını söylemekle iktifa edelim ki eser şimdiye kadar dilimize çevrilen eserlerin hemen hiç birisine benzememektedir ve gerek mevzu, gerekse kahramanlarının hâleti ruhiyesi bakımından son derece orijinal ve şayanı dikkattir.

Bundan başka mütercimin sade ve akıcı üslûp ve tercümesi eserin kitabın zevk ve alâka ile okunmasını mümkün kılmaktadır.

Nevzat Güven'i tebrik ederiz.

(1) Adana - Türksözü basımevi. 1940

Millî tasarruf haftası dolâyısiyle

Kooperatifçilik

Safaeddin Karanakçı

Türkiye, bir ziraî istihsal memleketidir. Fakat bu ziraî istihsal vaziyetinin Danimarka veya Hollanda'da olduğu gibi tekâmül etmiş bir şekle vardığı iddia olunamaz.

Filhakika 935 sayımının bize verdiği rakamlara nazaran meslek ve zümre grupları itibariyle nüfusumuzun 6.480.168 kişi toprak mahsulleri işleri ile meşguldür. Memleketimizde büyük sermayeli ziraat işletmeleri teşekkül etmemiş olduğuna göre toprak mahsulleri işleri ile meşgul vatandaşlarımızın hemen hemen kısmı âzamı, sermaye ve ziraî teknikten mahruk ufak parça toprak sahibi kimseslerden ibarettir. Nüfusumuzun yüz de yetmiş altı buçuğu köylü olduğuna göre diyebiliriz, ki türk iktısadiyatının mihveri ve belkemiği toprak mahsulleri işlerine taallûk eden meşgalelerdir. Bu böyle olmasına rağmen mevcut topraklarımızın 10.491.211 hektarı, yani arazimizin ancak % 19,79 u sürülüp ekilmektedir.

Türk ziraatinin köylerde tezahür eden müşterek ifadesini hemen hemen hepimiz biliriz. Diyebiliriz, ki türk köylüsü ziraî teknik ve sermayeden mahrumdur.

Bugünkü milletlerin iktısadî münasebetleri ve bu münasebetlere müstenit olan sınaî ve ziraî istihsal şekilleri şüphesiz, ki her şeyden evel sermayeye ve tekniğe muhtaçtır. Osmanlı idaresi bütün diğer sahalarda olduğu gibi türk iktısadiyatını tamamiyle ihmal etmiş ve köylümüzü ziraî istihsal ve mesaisinde tabiatiyle başbaşa bırakmıştır.

Çiftçiye yardım maksadiyle kurulan Ziraat Bankası, imparatorluk devrinde ancak, gayrimenkul mukabilinde ikraz yapan bir malî müessese halini almıştır. Toprağı olmıyan veya toprağı olup da bankaya itimat veremiyen müstahsil, bankanın herhangi bir yardımından mahrum bulunmakta idi. Sel, çekirge, ve saire gibi ziraî âfetlerden muztarip olan türk köylüsü, taallûk eden vilâyetlerin veya herhangi bir nezaretin müzaharet ve yardımı sayesinde Ziraat Bankasından yardım görebiliyordu. Bu yardım; türk köylüsünün istihsal şart ve verimlerine nazaran çok yüksek bir faizle yapılmakta idi. Hulâsatan diyebiliriz ki, Ziraat Bankasının türk köylüsüne olan yardımı, insaflı bir mürabahacı yardımından pek farklı değildi. Türk köylüsü, türk müstahsili cümhuriyet devrine bu şekilde girdi.

En mühim vasfı devletçi olan cümhuriyet rejimi, türk müstahsilini bu hazin halde bırakamazdı. Ziraat Bankası kanununda tâdilât yapmak, türk müstahsilini himayeye mâtuf tedbirler almak icabediyordu. Akla gelen ilk düşünce ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri teşkil etmek oldu. Cümhuriyet Halk Partisi programının üçüncü kısım yedinci maddesi, sermayeden mahrum küçük türk çiftçilerinin kredi ihtiyaçları temin edileceğine ve aynı programın onuncu maddesi de kredi kooperatifleri ile toprak mahsullerinin değerlendirilmesi için satış kooperatifleri tesis olunacağına ve Ziraat Bankamızın bu kooperatiflerin ana bankası olacağına dair hükümleri ihtiva etmektedir.

Nüfusunun yüzde yetmiş altı buçuğu köylü olan bir memleket partisi programında ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri için böyle bir kayıt bulunması kadar tabiî ve yerinde bir şey olamaz.

Parti programımızın tetkikinden anlaşılıyor, ki çiftçimize ait kredi ve istihsal kooperatiflerinin gayesi; köylünün ziraî sahadaki faaliyetini teksif edip daha faydalı ve daha verimli bir hale getirmektir.

Ziraî kredi ve istihsal kooperatiflerinin gayesi müşterek ve kredi menfaatlerinin beraberce istihsalini temin etmektir. Ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri mütekabil kefalet ve teavün ile köylünün ihtiayçlarını gideren; köylünün yevmî meşgalesine ait bilgilerini çoğaltan, ona en asrî ve mükemmel sistemleri veren, mesaisinde iş bölümünü tesis eden müesseselerdir.

Ziraî istihsal ve kredi kooperatiflerinin istihdaf ettikleri gaye köylüye yalnız muhtaç olduğu sermayeyi temin etmekle kalmış olsaydı üzerinde bu kadar fazla durmazdık.

Maddî yardımlardan başka ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri köylü arasında tesanüt; mütekabil itimat, müteselsil kefalet gibi bugünkü modern cemiyetlerin esasını teşkil eden faziletleri amelî bir surette köylerde yaratmaktadırlar.

Ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri, çiftçimizin kredi ihtiyacını kendi tasarrufları semeresinden ucuz faiz ile ve kolayca temin edecektir. Bundan başka ziraî kredi ve istihsal kooperatifleri sayesinde millî sermaye toplanacak ve toprak mahsullerimizin maliyet fiyatını yükselten gayrimeşruğ faizciliğe nihayet verilecektir.

Diğer taraftan ziraî satış kooperatifleri, çiftçimize müşteri ile doğrudan doğruya temas imkânını verecek ve onu mutavassıtların, madrabazların amansız ellerinden kurtaracaktır.

Türkiyemizde ilk ziaî kredi kooperatifi bundan on bir sene evel 18 eylül 1929 tarihinde Giresun'da teessüs etmiştir. Bulancık kooperatifi namı altında teşekkül eden bu kooperatif 80 ortak, tahsil edilmiş 4000 lira sermaye ile işe başlamıştır. Aynı sene nihayetinde on iki ziraî kredi kooperatifi teşekkül etmiştir. 930 senesinde tamamen tediye olunmuş 791.000 lira âdi, 125.000 lira ihtiyat sermaye ile 191 ziraî kredi kooperatifi faaliyete geçmiştir.

Çiftçimizin ziraî işletmesine müteallik sermayeyi bulmak, bu işletmeyi verimlendirmek, köylüyü arazi ve ziraî âlet sahibi yapmak, ziraî mahsullerin sürüm ve satışını kolaylaştırmak üzere teşekkül eden ziraî kredi, istihsal ve satış kooperatifleri ziraat bankamızın himayesinde az zamanda çok müspet ve çok mühim neticeler temin etmiştir.

Netekim, 1931 senesinde Türkiyemizde 34.070 ortaklı ve tamamen tediye olunmuş 1.749.810 lira sermayeli 341 ziraî kredi kooperatifi varken 937 senesinde ortak adedi 107.324 ü, tamamen tediye olunmuş sermaye miktarı 3.635.660 lirayı, kooperatif adedi de 663 ü bulmuştur.

2834 numaralı kanunla kurulan Tarım Satış Kooperatiflerinin faaliyeti de bize ümit ve itimat verici mahiyettedir. Daha henüz başlangıçta olan bu kooperatiflerin faaliyet şümulü şimdilik mühim istihsal maddelerimizden bazılarının satışlarına inhisar etmektedir. Bu kooperatiflerden on dokuzu Ege; besi Karadeniz, üçü İstanbul, dördü Kars mıntakasında biri de Gazianten'te çalışmaktadır. Ege mıntakasındaki kooperatiflerden onu incir, dokuzu kuru üzüm; Karadeniz mıntakasındaki dört okooperatif fındık, İstanbul mıntakasındakiler yas meyva ve sebze; Kars bölgesindekiler pamuk; Gaziantep mıntakasındaki de Hasan keyif tütünü satış kooperatifleridir.

Kooperatifçilik, Danimarka, Estonya ve Fransa'da köylünün mürebbisi, muallimi ve mürşidi olmuştur. Kooperatifçilik, türk köylüsüne muhtaç olduğu sermayeyi, ortakları, amele ücretlerini, tohumluk gübreyi, edviye ve sair ziraat malzeme ve âletlerini, çift hayvanlarını tedarik edecek ve onu, malını satarken mutavassıtların madrabazlığından kurtaracaktır.

Kooperatifçilik müstahsil ile müstehlik arasındaki tufeylî sınıfı bertaraf ve müstahsil ile müstehlikin menfaatlerini telif edecektir. Menfaatleri birleşen müstahsil ile müstehlik biribirini aldatmak külfetinden kurtulmuş olacaklardır.

Hulâsa diyebiliriz, ki:

A — Kooperatif, fertler arasında mütekabil teavün ve kefaletlerle kurulmuş müessesedir.

B — Kooperatifçilik serbest ticaret nehci ile mütearız değildir. Çünkü on dokuzuncu asrın ticaret ve sanayi varlığı kooperatifçilikle beraber inkişaf etmiştir.

C — Koopeartifçilik, türk köylüsünün kalkınmasında çok büyük roller oynıyablecek istidattadır.

BUGÜN
ULUS Sinemasında
Tesadüflerden doğan aşk macerası.. Kardeşler arasında uyanan kıskançlık hülyası..
Uzaklaşan Melodi
Fransa'da başlıyan, Almanya'da devam eden ve Amerika'da nihayetlenen hazin bir aşk romanı...
Baş Rollerde:
VİLLY Birgel
BİRİGİTTE Horney
AYRICA: *Tayyare ile gelen harp jurnali*
SEANSLAR:
14.30 - 16.30 - 18.30 - 21 de
Telefon : 6294

Açıl kilidim açıl
Ercümend Behzad'ın
YENİ
KİTABI ÇIKTI
Bu kitabı bütün edebiyat meraklılarına tavsiye ederiz.

RADYO

TÜRKİYE

(Radyo Difüzyon Postaları)

TÜRKİYE Radyosu — ANKARA Radyosu

— Dalga Uzunluğu —

1648 m. 182 Kcs./120 Kw.
31.7 m. 9465 Kcs./ 20 Kw. T. A. P.
19.47 m. 15195 Kcs./ 20 Kw. T. A. Q.

SALI : 17. XII. 1940

8.00 Program ve memleket saat ayarı,
8.03 Ajans Haberleri,
8.18 Müzik : Hafif Program (Pl.),
8.45 9.00 Ev kadını - Yemek listesi
12.30 Program ve memleket saat ayarı,
12.33 Müzik : Türkçe Plâklar,
12.50 Ajans Haberleri,
13.05 Müzik : Türkçe Plâklar Programının devamı,
13.20/ 14.00 Müzik: karışık program (Pl.)
18.00 Program ve memleket saat ayarı,
18.03 Müzik : Cazbant (Pl.),
18.30 Konuşma : (Çiftçinin saati),
18.45 Müzik : (Çiftçinin saati),
19.00 Temsil : Ankara Devlet Konservatuvarı Tiyatro Şubesi talebeleri tarafından. Rejisör : Karl Ebert.
19.30 Memleket saat ayarı, ve Ajans Haberleri,
19.45 Müzik : Fasıl Heyeti,
20.15 Radyo Gazetesi,
20.45 Müzik : Klâsik Program : (Ankara Radyosu Küme Heyeti),
21.30 Konşma : (Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu adına, Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen tarafından),
21.45 Müzik : Radyo Salon Orkestrası : (Violonist Necip Aşkın idaresinde) Sobrano Bedriye Tüzün'ün iştirâkiyle :
1— Valter : Rüya,
2— Rudolf Pehm : Vals,
3 — Joh. Strauss : Viyana kanı, vals
4— Fr. Suppe : Maça kızı operasının üvertürü,
5— Jaime Texidor : Amparito Roca
6— Byng : Napoli'de bir gün,
7— Carlo Thomsen : Duaya dâvet,
8— Hanns Löhr : Tempo, Tempo ! (Galop),
22.30 Memleket saat ayarı, Ajans Haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut Borsası (Fiyat),
22.45 Müzik : Radyo Salon Orkestrası Programının devamı,
23.00 Müzik : Dans müziği (Pl.),
23.25/23.30 Yarınki Program ve Kapanış.

ATİNA Radyosu

Atina radyosu ecnebi diller neşriyatı, orta Avrupa saatiyle aşağıdaki saatlerde yapılacaktır:

Türkçe	19.45
Arnavutça	20
Almanca	20.30
Yugoslavca	20.40
İtalyanca	21
Rumence	21.15
Bulgarca	21.25
İngilizce	22
Rumca	23.20
Fransızca	23.30
İspanyolca	23.50

Neşriyat orta dalgadan 499,20 metre veya 601 kilosikl ve kısa dalga 42,4 metre veya 7075 metre üzerinden yapılacaktır.

Yurddaş!
Türk ordusuna güvendiğin gibi türk parasına da güven.
Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu

Yazan : *MİHALY FÖLDİ* Türkçeye çeviren: *F. ZAHİR TÖRÜMKÜNEY* — 168 —

— Kızmadın değil mi ?

— Ne münasebet. Gideyim de bir çay hazırlayım.

— Çok teşekkür ederim, anneciğim. Sakın zahmet etme. Fazla kalacak değil. Bir kaç dakika oturup, gidecek.

— Peki, bir şey lâzım olursa, Boriş'i çağırırsın.

Süratle odadan çıktı.

Yatak odasına gitti. Karyolasına uzandı. Yüzü alev, alev yanıyor, kalbi hızlı, hızlı çarpıyordu. Dizleri kesiliyor, boğazı kuruyordu. Oğlu, sevgilisini buraya, bu temiz aile yuvasına getiriyordu. Kendisi de buna razı olmuştu. Bu âyıp değil miydi? Buna nasıl razı olmuştu? Çocuklarına karşı niçin daha sert davranmıyordu? Her halde bu gelecek olan Josefin'di. Başka kim olabilirdi? Edit, yaşlı bir kadın olduğunu söylemişti. Demek zavallı Vili'yi tecrübesizliğinden istifade ederek kandırmıştı? Belki de içeride öpüşeceklerdi ? Bu kadının bulunduğu müddetçe, onun oğlunun odasına girmesi yasaktı. Bu ne rezaletti böyle?!

Her annenin akibeti bu muydu ?

Kapının zili çaldı. Gizella titredi.

Josefin gelmişti.

Gizella, ihtiyarsız olarak ayağa kalktı. Elini kalbine bastırdı. Ne olduğu belirsiz olan bu kadın şimdi oğlunun yanına gidiyordu. Kim bilir, birbirlerine ne ateşli bakışlarla bakıyorlardı? Kadın elini uzatıyor, Vili, hararetle sarılıp bu eli öpüyordu. Kadın, yatağın üzerine doğru eğiliyor, delikanlının ateşli dudaklarına dudaklarını yapıştırıyordu. Bütün bu manzara gözünün önünde canlandı. Bir çocuğun, anasına tercih edebileceği bu kadın acaba nasıl bir mahluktu ? Burada, bu odanın içinde beklemek ne fecî bir şeydi! Neye kalkıp, yanlarına gitmiyor, kadını yakasından tutup, burada ne arıyorsun, bu genç benim oğlumdur, onu benden kimse ayıramaz! diye bağırmıyordu? Defol buradan,oğlumu, senin gibi bir kadının pencesine geçirmesine göz yumamam! diye haykırmıyordu? Yapamazdı. Bunların hiç birini yapamazdı. Onun için yapılacak tek şey; burada beklemek... İstirap çekmekti !

Doğruldu. Şapkasını başına geçirdi. Evden fırladı. Sokağa çıkınca tereddüde kapıldı. Nereye gitmeliydi? Hayatta en çok sevdiği, en fazla hürmet ve itimat duyduğu yegâne adam, uzaklarda, sessiz bir mezarlıkta idi. Uykusunu uyuyordu.

Tramvaya atladı. Rudolf Rauberg'in kabrine gitti.

X

Yeni dikilmiş mezar taşının önüne diz çöktü. Kana kana ağladı. Biraz sükûnet bulunca ayağa kalktı. Mezarlık kapısına doğru yürümiye başladı. Akşam oluyordu. Dalgın ve bezgin adımlarla yürürken, yanı başında bir ses duydu. Bir erkek, onu selâmlıyordu. Başını çevirdi. Yaşlı gözlerini kaldırdı. Karşısında Mösyö Gruber'i gördü. Bir müddet hayretle birbirlerinin yüzüne baktılar. Mösyö Gruber, bir hayli ihtiyarlamıştı. Tok siyah bıyıkları seyrekleşmiş ve kırlaşmıştı. Zayıf ince vücudü kalınlaşmış, göbek salıvermişti. Fırıl, fırıl dönen, zekî bakışlı koyu mavi gözleri donuklaşmıştı. Burnunun üstünde duran şık, zarif pens gözlüğün yerini,kulaktan atma, kalın bir bağa gözlük almıştı.Yüzünün penbeliği solmuş, alnını derin kırışıklıklar kaplamıştı. Ya saçları, saçları ne olmuştu ? Kafasında bir tek saç kalmamıştı.

— Nasılsınız Mösyö Gruber, ne yapıyorsunuz? Buraya kimin ziyaretine geldiniz ?

— Annemin. Ya siz, kimin için geldiniz ?

— Ben de eski patronumun, Mösyö Rudolf Rauberg'in kabrine gelmiştim.

— Bari yeni patronunuzdan memnun musunuz ?

— Yeni patronum mu? Yeni patron maalesef benim vazifeme nihayet verdi. Şimdi açıktayım.

— Ben de aynı vaziyetteyim.

— Nasıl olur? Artık belediyeden ayrıldınız mı ?

— Ayrılmak üzereyim.

— Niçin ?

— Gayet basit... Katolik olmadığım için. Ayrılmamı dört gözle bekliyorlardı. Gerçi, bana doğrudan doğruya bir şey söylemediler. Fakat, öyle iymalarda bulundular, öyle taşlar attılar ki; kendiliğimden tekaütlüğümü istemeyi daha münasip buldum. Nasıl olsa, bu yeni vaziyette, beni belediyenin baş hukuk müşavirliğinede bırakmıyacaklardı.

— Demek siz de lüzumsuz bir adam oldunuz ha ? Pekâlâ, böyle tecrübeli bir adamın noksanlığını hissetmiyecekler mi dersiniz ?

— Hiç zannetmiyorum. Arkadan yüzlerce kişi yetişiyor. Hayat budur, madam. Biri gider, biri gelir. Fakat, hayat durmaz.

— Ben, pek bu kanaatte değilim. Yetişmiş ve tecrübe görmüş insanların yerlerini doldurmak, öyle zannedildiği kadar basit olmuyor. Gelen, ekseriyetle gideni aratıyor. Bari, dolgunca bir tekaüt maaşı verecekler mi ?

—Tahmin etmiyorum. Fakat, bir avukat yazıhanesi de açacağım. Bundan sonra mümkün olduğu kadar rahat ve sakin bir hayat yaşıyacağım. Zaten hiç bir zaman büyük emeller peşinden koşmadım... Esasen kalbimden de biraz rahatsızım. Bu itibarla, gürültülü hayattan uzaklaşmaklığım sihatim için de çok iyi olacaktır.

Gizella, yüzüne baktı. Bu adam güzel değildi. Fakat, halinde, tavurlarında, konuşuşunda öyle bir dürüstlük, öyle bir samimiyet vardı ki; insan ona baktıkça ısınıyor, sesini dinledikçe açılıyordu. Onda riyadan, gizli maksatlardan eser yoktu. Kalbindeki dilindeydi...

— Sizden bir ricada bulunacağım, bana madam demeyiniz.

— Emredersiniz efendim.

— Sadece Gizella... diye hitap ediniz.

Gülerek ilâve etti :

— Az kalsın Matmazel Gizella deyiniz diyecektim.

Gruber'in alnında terler belirdi. Dudaklarında acı bir tebessüm peyda oldu.

— Müsaade ederseniz, ben size gene Matmazel Gizella, diyeceğim. Çünkü; benim için daima Matmazel Gizella olarak kaldınız.

Bir müddet sustular. Soğuk ve sessiz mezar taşlarına, kızıllaşan ufka, koyu gölgelere bürünen ağaçlara baktılar.

— Artık gitmeyelim mi Mösyö Gruber ?

— Hay, hay, nasıl emrederseniz ?

Büyük bir nezaketle kadının sol tarafına geçti.

— Demek şimdi açıktasınız, madam?.. Affedersiniz... Gizella... Pekâlâ, artık iş hayatına tamamiyle vedâ mı ettiniz?.. Çalışmak hususunda yeni bir projeniz yok mu?...

(Sonu var)

LAVAL

Petain hükümetini devirmek için bir darbe hazırlamış !

(Başı 1. inci sayfada)

met darbesinin Noelde yapılması tekarrür etmişti. Laval kabinesine albay Dela Rocque ile Doriot'nun girmeleri de mukarrer bulunuyordu. Langeron'un dosyasında Laval'i darağacına gönderebilecek vesikaları mevcut bulunduğu zannedilmektedir.

Laval'in tevkifi

Nevyork, 16 a.a. — Tass: United Press ve Associated Press Amerikan ajanslarının İsviçre muhabirlerinin bildirdiğine göre, B. Laval, 13 kânunuevel nazırlar heyeti içtimaını müteakip, fransız polisi tarafından tevkif edilmiştir.

Selâhiyettar mahfillerden alınan malûmata istinaden amerikan ajansları muhabirleri, dahiliye nazırı B. Peyrouton ve diğerlerinin B. Laval'i Parist'e müstakil bir hükümet kurmak ve Fransa'yı İngiltere'ye karşı harbe sokmak teşebbüsü ile ittiham ettiklerini yazmaktadırlar.

United Press'in Vichy'den aldığı bir habere göre, fransız hükümeti, B. Laval'in hükümetten uzaklaştırılmasından, Anayasa'da yapılan tâdilâttan ve son hâdiseler hakkındaki diğer meselelerden bahsetmelerini meneylemistir.

Tevkif haberi teyit ediliyor

Zürih, 16 a.a. — La Suisse gazetesinin Vichy muhabiri, Laval'in tevkif edilmiş olduğunu teyit edecek vaziyette olduğunu bildirmekte ve B. Laval'in, Auvergne'de Chateldondaki malikânesinde polis nezareti altında bulunmak mecburiyetinde olduğunu ilâve etmektedir.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı

Londra, 16 a.a. — Hür fransız ajansı bildiriyor:

Daily Telegraph gazetesi, B. Flandin'in hariciye nazırlığına tayini münasebetiyle şunları yazmaktadır:

B. Flandin'in yakın mazisi, kendisinin B. Laval'den daha az ingiliz aleyhtarlığı yapacağını tahmin ettirecek mahiyette değildir. Her ne olursa olsun Mareşal Petain, alman şartlarına inkıyat hususunda muayyen hudutları tecavüz edemiyeceğini göstermiş bulunmaktadır. Fransız donanmasını Almanya'ya teslim etmekten imtina eylemesi bunun bir misalidir.

Mareşal Petain Laval'i atmak suretiyle fransız quislingslerinin en kötüsünden kurtulmuş bulunuyor. Laval da şüpheli politikacılar arasındaki yerine rücu etmiştir. Fakat bu tebeddül İngiltere'nin vaziyetine pek az tesir edecektir. İngilizlerin, mukadderatlarını ecnebî devlet adamlarının arzularına bağladıkları devir geçmiş bulunuyor. Artık İngiltere şansını bizzat kendi kuvetine ve milletlerin hüsnüniyetine istinat ettirmektedir.

News Chronicle, Musolini'nin her gün artan muvaffakiyetsizliklerinin Fransa'da ve fransız imparatorluğunda iyi bir tesir bırakacağına kani bulunmaktadır. Bu muvaffakiyetsizlikler gizliden gizliye ingiliz zaferini temenni edenlerin cesaretini arttıracağı gibi Fransa'nın İngiltere'ye karşı Almanya ile birleşmesini istiyenleri zâfa uğratacaktır. Bundan başka bu vaziyet, alman - fransız işbirliğini askerî mağlûbiyetin zarurî kıldığı asgarî hadde indirecektir. Hitlerin oyuncağı olan Laval'in birdenbire uzaklaştırılması, halefi Flandin de her ne kadar Almanya'nın bir âletinden başka bir şey değilse de, mareşal Petain'in Vichy'de kuvetli bir otoriteye sahip olduğunu ve şerefli bir sulh akti hususundaki düşüncelerinin daha fenaya doğru bir değişikliğe uğramadığını ispat etmektedir.

Tunus, Nis ve Korsika avazelerindenberi faşist İtalyaya karşı hissedilen kin ve nefret duyguları müttefiklerin muvaffakiyetleri karşısında yeniden alevlenmektedir.

News Chronicle, yazısını şöyle bitirmektedir:

Fransa'nın İngiltere ile yanyana yeniden harbedeceği ve kendi kendine kalkınacağı gün çok uzak değildir.

Taymis'in yazısı

Times gazetesi, B. Laval'ın düşmesini Vichy ile Almanya arasında iki taraflı oyun oynamasına atfetmektedir. Bu gazete, B. Laval'in Almanya ile olan iş birliğinde Vichy hükümetinin herhangi bir âzasından daha çok ileri gideceğini iddia etmektedir. Maamafih, Times gazetesi, Almanya ile olan işbirliği meselesinde B. Laval ile B. Flandin arasında fazla bir fark mevcut olmadığını yazmaktadır.

Times, yazısına şöyle devam ediyor :

" Bununla beraber, aralarında herhalde bazı farklar mevcuttur. Laval daima ingiliz aleyhtarı, italyan taraftarı ve dolayısiyle alman taraftarı olmuştur. Flandin ise Hitler'in iktidar mevkiine geldiği ilk senelerin zarfında, Fransa'nın harbe sürüklendiğini vazıh surette görerek bir ingiliz - fransız cephesinin kurulmasına taraftar bulunuyordu.

Hitler'in Rhin havzasını askerileştirmesine fransız ve ingiliz hükümetlerinin mümaniat etmemeleri üzerine Flandin ancak bir fransız - alman işbirliğinin harbe mani olabileceğine kani olmuştur. Öyle görülüyor ki Flandin, Avrupa'ya hâkim bir Almanya ile dahi olsa, sulh akdinin hiç olmazsa Fransa'nın muazzam malî menfaatlerini kurtaracağını zannetmiştir. „

Deyli Telegraf'ın yazdıkları

Daily mail gazetesi, baş makalesinde şunları yazmaktadır :

" Dahilî kuvetimiz neticesi olarak kazanacağımız zafer, B. Flandin'e azim ve itimadımıza karşı bir hürmet hissi ilham etmelidir. İngiltere'ye karşı olan kin ve garazi B. Laval'in gözlerini kör etmişti. Fakat bizi iyi tanıyan B. Flandin, hülyalara kapılmıyacaktır. Başka memleketlerde siyasî değişiklikler oldu diye katiyen gayretlerimizi gevşetmemeliyiz. Çalışmak, inşa etmek ve vurmak lâzımdır. „

Deyli Herald'da

Daily Herald gazetesinin siyasî müdürü de şunları yazıyor :

" Petain, Laval'i, Almanya'ya namussuzca teslim olmayı ve ihtirası dolayısiyle derhal devlet reisi olmak istediği için attı. Mareşal Petain'i işten çekilmeğe teşvik edip de muvaffak olamayınca, Versailles'e giderek alman garnizonunun ortasında hicabrâver bir zevkusefa sürmeğe teşvik etmiştir. Mareşal Petain, bunları kabul etmiş olsaydı, derhal bütün halkın itimadını ve otoritesini kaybedecekti. Fakat Lavalin entrikasını sezdi ve tekliflerini reddetti. Bu manevralariyle Laval, Fransa'nın en menfur adamı olmuştur. Mareşalin, Fransa'nın muhtelif bölgelerine yaptığı son ziyaretler, Petain'in henüz halkça az çok sevildiğini ve halkın hürmetine mazhar olduğunu isbat etmiştir.

" Laval, o kadar kredisini kaybetmişti ki, almanlar bunun artık lüzumsuz bir âlet olduğunu anladılar ve kendisini tutmaktan vaz geçtiler. Laval'in düşmesiyle neticelenen Berlin entrikasının nasıl ve kim tarafından çevrilmiş olduğu henüz malûm değildir. „

Laval'in şahsî bir dostu azledildi

Cenevre; 16. a.a. — Vichy'den alman haberlere göre, işgal altında bulunmıyan fransız arazisinde devlet radyosu istihbarat şefi B. Bonnefoy -kî Laval'in şahsî bir dostu idi- azledilmiş ve yerine gazeteci B. Jean Masson tayin olunmuştur.

Bayan Ruzvelt İngiltere'ye para yardımını istiyor

Vaşington, 17 a.a. — Bayan Ruzvelt gazeteciler toplantısında İngiltere'ye ikrazatta bulunmaktansa doğrudan doğruya nakten teberrüat yapılması fikrini ileri sürmüştür.

Bu teberrüatın kim tarafından yapılacağı sualine Reisicümhurun refikası "hükümet tarafından" cevabını vermiş ve şunu ilâve etmiştir:

— Tabiî sonunda bu para sizden ve benden çıkacaktır.

Bayan Ruzvelt sözlerine şöyle devam etmiştir:

— Bazı kimseler İngiltereye yardım ettiğimizi zannediyorlar. Halbuki İngiltere ona verdiklerimizi bize ödemiştir.

Hakikatte nakdî teberruların Amerikayı harbe sürüklemesi ihtimali ikrazlardan daha azdır.

İngiltereye harp malzemesi sevkiyatı Amerikaya nâfi olmuştur. Çünkü bu sevkiyat Amerikanın millî müdafaası bakımından sanayiimizi inkişaf ettirmiştir. İkrazdan bahsetmek için büyük sebepler görüyorum. Son defa yaptığımız hataları tekrarlamamalıyız.

Bu son sözleriyle, geçen harpte yapılan ikrazatın tamamiyle ödenmediğinden bahsettiği sualine karşı bayan Ruzvelt başıyla "evet" işaretini yapmıştır.

Bulgar Kralının verdiği nutuk

(Başı 1. inci sayfada)

milletler mukadderatının yuğurulduğu bugünkü gibi gayret ve imtihan günlerinde milletimizin birliğini ve yaratıcı mânevî kuvetlerinin bütünlüğünü muhafaza, hepimiz için bir vazifedir. Zira bulgar kuvetleri arasında insicam hiçbir zaman bugünkü kadar lâzım olmamıştır. Gerçekleri unutmıyalım, imkânları gözönünde tutalım.„

Kıralın nutku bütün mebusların alkışları ve yaşa sesleriyle karşılanmıştır.

Heyet, geç vakitlere kadar sarayda kalmış, kıral bütün mebuslarla ayrı ayrı görüşmüştür.

C. H. P. Kongreleri

Aldığımız telgraflar İzmir ve merkez kazası ile Kayserinin İncesu, Ürgüp ve Develi kazaları Cümhuriyet Halk Partisi kongrelerinin toplantılarını yaptıklarını ve muhitlerini alâkadar eden işler üzerinde verimli kararlar aldıklarını bildirmektedir.

Gene bu toplantılara ait haberlere göre bu kongrelerin içtimaı münasebetiyle başta Millî Şef İnönü olduğu halde büyüklerimize gösterilen en içten bağlılık duyguları telgraflarla ifade ve teyit olunmuştur.

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekili yardımın nasıl yapıldığını anlatıyor

(Başı 1 inci sayfada)

Dahiliye Vekilinin izahatı

Dahiliye Vekili Faik Öztrak, bu sualere cevap olarak demiştir ki:

— Arkadaşımın suallerine cevap vermezden evel müsaadenizle bu yardım keyfiyetine müteallik olan kanun hükümlerimizi burada, huzurunuzda okumak istiyorum.

Bu mükellefiyet askerlik mükellefiyeti kanununun 71, 72 ve 73 üncü maddelerinde, köy kanununun da 13 üncü maddesinin 19 uncu fıkrasında mevcuttur.

Askerlik mükellefiyeti kanununun 71 inci maddesi şudur:

"Hazar ve seferde 45 günden ziyade müddetle askerde bulunanların yiyecek ve sair ihtiyaçları ötedenberi kendileri tarafından tedarik olunan ve başkaca muavenet edecek kimseleri ve rayici mahalliye göre idare ve ihtiyaçlarını temin edebilecek servet ve gelirleri bulunmadığı mukim bulundukları mahalle ve köy ihtiyar heyetlerince tebeyyün edenlerin hanelerindeki usul ve füruğ ve zeyce ve erkek ve kız kardeşlerine askere gittikleri günden terhisleri tarihine kadar mahalle ve köylerinde bulunup askere alınmamış olanlar yardım etmeğe mecburdurlar. İşbu yardımın ne suretle yapılacağı mahalle ve köy ihtiyar meclis ve heyetlerince tesbit ve onlar vasıtasiyle ifa olunur. Hükümet rüesası ve mahallî belediyeleri bu hususu takip ve temin ve âdilâne bir sureti tatbikini murakabe ile mükelleftirler.

İşbu heyetlerce tesbit olunan yardımı yapmaktan imtina edenler hakkında mezkûr heyetlerin mazbatası üzerine tahsili emval kanunu tatbik olunur.„

72 inci maddesi de şudur:

"Yardım edeceklerde ahvali maliye veya vücut sağlamlığı şarttır. Firarda ve izinsiz bulunanların ailelerine yardım yapılmaz.„

73 üncü madde:

"Vakti seferde yapılacak işbu yardıma idarei hususiye ve belediyeler de iştirâke mecburdur.„

Köy kanununun 13 üncü maddesinin 19 uncu fıkrası da şöyledir:

"Köy halkından askerde bulunanların ve bakacağı olmıyan öksüzlerin tarlalarını, bağ ve bahçelerini (imece) yolu ile sürüp ekmek, harmanlarını kaldırmak."

Bu da köyün mecburî hizmetleri arasındadır.

Bu okuduğum kanun maddelerinden anlaşılıyor ki, bu vazife esas itibariyle köy ve mahallelerin ihtiyar heyetlerine tevdi edilmiş, olmakla beraber, mükellefiyetin matrahı, nisbeti, cibayet usulü tayin edilmemiştir. Köy ve mahalle ihtiyar heyetlerinin takdirine terkedilmiştir. Mükellefiyetini tatbik için ayrıca bir teşkilât da yapılmıyarak doğrudan doğruya ihtiyar heyetleri tarafından görülmesi kabul edilmiştir. Bunların vazifelerini iyi ifa etmeleri için de belediyelerle, mahallî hükümet reislerine takip ve mürakabe vazifesi verilmiştir. Dahiliye Vekâleti de bundan dolayı, bu işle alâkadar olarak onun takibi, tanzimi ve adilâne surette cereyanının temini ile kendini mükellef görmüştür.

Demin arzettiğim gibi bu mükellefiyetin matrah, nisbet ve cibayet usulleri tayin edilmeyip açık bırakılması, bizim anladığımıza göre şöyle bir sebebe müstenit olacaktır. Bu yardımı ifa ile mükellef olan köylerin adedi 40 bin raddesinde ve mahaller ise keza binlerledir. Bunların her birisinin hususiyetleri, kudretleri ve kabiliyetleri, yapacakları işler mütehaliftir. Yardım görecek ailelerin ahval ve vaziyetleri de elbette biribirine müşabih değildir. Bu sebeple bunları bir kaide ve zabıta altına almayı yüksek heyetiniz muvafık görmiyerek mahallelerine terketmiş bulunuyor. Bu tarz ve tatbik bizim gördüğümüze göre köylerde daha iyi netice vermiş bulunmaktadır. Çünkü köylerde yapılan yardım daha ziyade aynî ve bedenî olarak cereyan etmektedir. Orada bulunan insanlar biribirlerini daha iyi tanır, aralarında komşuluk ve akrabalık gibi bir takım münasebetler vardır, ihtiyaçlarını daha iyi takdir ederler. Bu tarz mükellefler için de daha ziyade huzur verecek mahiyettedir. Açıktan bir yardım almaktan daha iyidir. Yalnız şehir ve kasabalarda iş bazı müşkiller arzetmiştir. Bilhassa büyük şehirlerde muhtelif semtler bir defa malî kudret itibariyle büyük tehalüf göstermektedirler. Bazı semtler daha zengin, bazı semtler daha fakir. Buna mukabil askere gidenlerin nisbeti birine nazaran diğerininki daha müsait değildir. Fazla olarak fakir semtlerde yardıma muhtaç olan aileler daha fazladır. Zengin semtlerde bu kabil aileler daha azdır. Bunun tabiî neticesi olarak fakirlere daha ağır mükellefiyetler düşüyor. Zenginlere daha hafif. Tatbikat bize bu mahzuru gösterdiği zaman çarelerini aradık. Evelâ şehir ve kasabalarda vazifelerin mahalle heyeti ihtiyariyeleri tarafından gördürülmesine imkân bulamadık. Çünkü zaten heyeti ihtiyariye diye bir şey kalmadı. Muhtarlıklar ilga edilince, onun neticei tabiiyesi olarak da ihtiyar heyetleri ilga edildi. Şu halde biz şehir ve kasabalardaki belediyeleri bütün bunların yerine kaim farzettik. Şehir ve kasabaları birer kül olarak kabul ettik. Kendi içlerinde bulunan muhtacı muavenet asker ailelerine topyekûn olarak yardım edeceklerdir dedik. Evvelâ böyle bir tebligat yaptık. Bunu tatbike başladılar. Biraz sonra usul noktasından da bunun biraz daha tanzimine lüzum gördük. Bunu da bir talimatname ile tanzim etmek yoluna girdik. Bu talimatname İcra Vekilleri Heyetince tasdik edildi, ve 5 eylûl 1940 tarihli Resmî Gazetede ilân edildi. Buna göre toplanan yardımın tevziinde takip edilen usul şudur: kendilerine yardıma muhtaç telâkki eden aileler belediyelere veya şubelerine, köylerde de muhtarlara ve ihtiyar heyetlerine müracaat ederler. Tahkikat neticesinde bunların yardıma muhtaç oldukları tebeyyün ederse kendilerine her ay yardım yapılır ve bordroya girerler.

Şimdiye kadar bütün memlekette kendilerine yardım yapılmadığından veya yapılan yardımın azlığından dolayı doğrudan doğruya veya vasıta ile bize yapılan şikâyetlerin adedi 31 dir. Bunların hepsi takip edilmiş ve içlerinden yardıma muhtaç olan ailelere yardımlar yapılmıştır. Mükellefler noktai nazarından adalete ne dereceye kadar riayet edildiği keyfiyeti de bize gelen müracaatlara göre ölçülmektedir. Şimdiye kadar vaki olan şikâyetler, birisi şifahî ve bilvasıta ve diğeri tahrirî ve doğrudan doğruya olmak üzere ikiden ibarettir. Yani kabiliyetlerinin üstünde kendilerine mükellefiyet tahmil edildiğinden şikâyet eden şimdiye kadar iki kişi olmuştur. Şimdiye kadar takibatta memnuniyetle gördüğümüze göre, kanunların kendilerine temin ettiği hak ve menfaatlerden lâyıkiyle istifade etmiyenler kolaylıkla müracaat ediyorlar ve müracaat edecek yer bulabiliyorlar. Bize yapılan bu müracaatların adedine bakarak anlıyoruz ki, yapılacak yardımlar yapılabiliyor. Bunun bilhassa köylerde olanından daha çok memnunuz.

Arkadaşımızın sualinde bir nokta daha vardır. Bugünkü vaziyetten memnun olup olmadığımızı ve daha iyisini arayıp aramadığımızı soruyorlar. Yüksek heyetin de malûmudur ki cümhuriyet hükümetinin şıarı, bulunduğu vaziyette kalmak değil, daha iyisini aramaktır. Tecrübelerin bize öğrettiği vaziyetlere göre daha iyisini aramaktan hâli kalmadık. Bunu komşu yardımı şeklinden çıkarıp doğrudan doğruya bir hükümet vazifesi olarak ele alınması Başvekâlete teklif edildi. Başvekâlet işi tetkik ettirmektedir. Daha iyi usul bulduğumuz zaman onun memnuniyetle tatbikine geçeceğiz. Bilmiyorum, arkadaşımı tatmin ettim mi?

Takrir sahibinin söyledikleri

Dahiliye Vekilinin bu izahatını takiben kürsüye gelen sual sahibi Refik İnce bu sualin sorulmasına saik olan sebepleri izah ederek bu mükellefiyetin tevzi şeklindeki nisbetsizliğin ve müsavatsızlığın izalesi ve bu tevziin mümkün olduğu kadar âdilâne olması hususuna Dahiliye Vekilinin nazarı dikkatini celbetmek için bu sualleri sorduğunu söylemiş ve mevzuu bahis edilen nisbetsizlik ve programsızlığın izalesi yolunda alınmış olan tedbirlere dair Dahiliye Vekili tarafından verilen izahattan dolayı teşekkür eylemiştir.

Meclis bu izahattan sonra ruznameye geçerek askerî mühendislerin fen memurlarına verilecek ihtısas ücretleri hakkındaki kanunun birinci maddesinin — C — fıkrasına ait tefsir mazbatasını kabul eylemiş ve devlet konservatuvarı ve Riyaseticümhur filârmonik orkestrası tarafından verilecek temsil ve konserlerin giriş ücretlerine, emniyet teşkilâtı kanununun 49 uncu maddesine bir fıkra ilâvesine, ispençiyarî ve tıbbî müstahzarlar hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddeler ilâvesi hakkındaki kanun lâyihalariyle devlet kinini mütedavil sermayesine ek kanun lâyihasını ve jandarma teşkilâtı için yapılacak binalara ait lâyihayı ikinci müzakerelerini yaparak kabul eylemiştir.

Meclis gene dünkü toplantısında belediyeler imar heyetinin fen işleri teşkilâtı kanununa bir madde, telgraf ve telefon kanununun yedinci maddesinin tadiline ait kanunun da birinci maddesine bir fıkra ilâvelerine dair kanun lâyihalarının birinci müzakerelerini yapmıştır.

Büyük Millet Meclisi gelecek toplantısını önümüzdeki çarşamba günü yapacaktır.

Yunan - İtalyan harbi

(Başı 1 inci sayfada)

loya münhasır kalmıştır. Pogradeç'in batısimalinde, Yunan kıtaları mühim bir köy önünde iki buçuk kilometre kadar ilerlemişlerdir. Hâlen bütün cephede çok kar yağmaktadır. Dün 5 arnavut ve italyan askeri Yunan kıtalarına iltica etmişlerdir. Gelen italyanlar, kıtaları arasında büyük tayyarelerinin italyan şehirlerine daha şiddetli hücumlar yapmamasından dolayı hayret ettiklerini, zira halkın mâneviyatının bozuk olduğunu ve bu yüzden mühim bir darbenin çok ciddî neticeler verebileceğini bildirmektedirler.

Yunan kuvetleri, yeni tepeler ele geçirdiler

Atina; 16. a.a. — 50 numaralı Yunan tebliği : Cephede muvaffakiyetli mevziî muharebeler vuku buldu. Yeni tepeler ele geçirdik. Bir mikdar esir aldık. Büyük miktarda mitralyöz ve havan topu iğtinam ettik.

Dün Yunanistan'a hava baskınları yapılmadı

Atina; 16. a.a. — Emniyet nezaretinin dün akşam neşredilen tebliği :

Bütün gün memleket dahilinde hiçbir düşman baskını kaydedilmemiştir.

Demir muhafızlar emrine 50 milyon ley

Bükreş, 16 a.a. — (Tass) Cuvantul gazetesi, rumen nazırlar heyetinin demir muhafızların emrine 50 milyon ley vermiş olduğunu bildirmektedir.

İtalyan generalleri Kahire'ye vardılar

Seydi - Barrani harbine dair gelen ilk resimler

Bu resimler, Mısır'dan sonra bütün dünya matbuatında ilk defa olarak gazetemizde neşredilmektedir.

Bir esir italyan generali tayyareden indirilirken

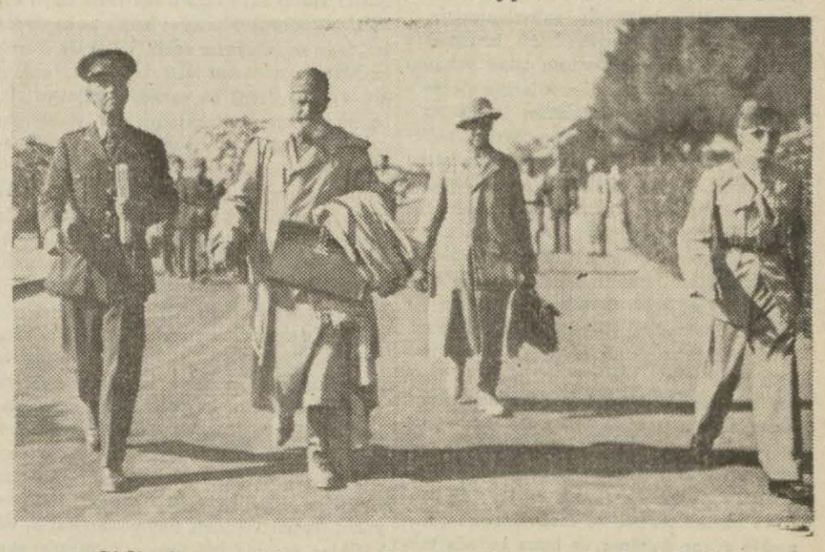

Sidi - Barrani'de son defa esir edilen yüksek rütbeli italyan subayları Kahire'de

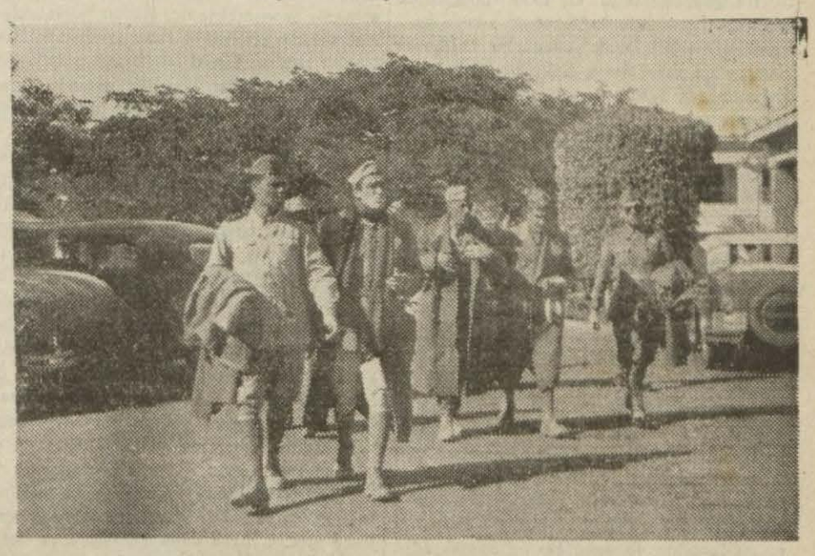

Esir edilen italyan subayları Kahire sokaklarında

RESMÎ TEBLİĞLER

Berlin ve alman şehirlerine akınlar

Londra, 16 a.a. — İngiliz hava nezaretinin tebliği: Dün gece ingiliz hava kuvetleri Berlin mıntakasında mühim hedeflere ve bu meyanda demiryollarına, fabrikalara ve umumî hizmetler şebekesine karşı hücumlar yapmıştır.

Bombardıman tayyarelerimizden mürekkep daha küçük teşekküller Frankfort iç limanını ve şehir civarında sair hedefleri, Kiel tersanesini, Bremen limanını bombardıman etmiştir.

Bu harekâtı yapmakta olan bombardıman tayyarelerimiz Fransa sahilleri açıklarında düşman ticaret gemileri görmüşler ve bunlardan ikisine hücum ederek her ikisine de tam isabetler kaydetmişlerdir.

Tayyarelerimizden üçü üssüne dönmemiştir.

Tayyare faaliyeti

Kahire, 16 a.a. — Orta şarktaki ingiliz hava kuvetleri umumî karargâhının tebliği:

Fena havaya rağmen, ingiliz hava kuvetleri, dün, garp çölünde düşman tayyare meydanlariyle tayyare inme meydanlarına hücumlarına devam etmiştir.

Avcı tayyarelerimiz, ileri kıtalarımız için himaye uçuşlarını idame ettirmişlerdir.

14-15 ve 15-16 kânunuevel geceleri, Bardia, Gmimi, Gazalla, Tobruk, Gubbi ve Elâlem üzerinde taaruzlar yapılmıştır. Bardia'da 100 kilometre mesafeden görülen şiddetli yangınlar çıkarılmıştır. Dalgakırana isabet vaki olmuş ve mühim hasar yapılmıştır.

Dün gündüz, bombardıman tayyarelerimiz, Bomba, Appolonia, Derna ve Bennina'ya hücumlar yapmışlardır.

Avcı tayyarelerimiz, Tobruk'a kadar geniş bir saha üzerinde taarruz uçuşları icra etmişlerdir. Bu harekât esnasında, iki Cr. 42 tayyaresi düşürülmüş ve diğer bir düşman tayyaresi de muhtemel olarak tahrip edilmiştir. Bütün bu harekât esnasında hiç bir ingiliz tayyaresi kaybolmamıştır.

14 - 15 kânunuevel gecesi, uzak mesafe bombardıman tayyarelerimiz, Napoli üzerine çok şiddetli ve muvaffakiyetli bir hücum yapmışlardır. Bombalar, üç zırhlının bağlı bulunduğu dalgakıran üzerinde patlamış, uzun zaman yanan yangınlar çıkarmıştır. Bir kruvazörler, destroyerler kümesi üzerine beş tam isabet vaki olmuş ve bunu dört infilâk takip etmiştir. Tayyarelerimizden bir tanesi bütün bombalarını bir zırhlının yanına atmıştır. Aynı zamanda bir tayyare meydanına da hücum edilmiş ve yangınlar çıkarılmıştır. Demiryolu istasyonları ve iltisak noktaları da hücuma uğramıştır. Üç büyük infilâk vukua gelmiş ve bunu yangınlar takip eylemiştir. Tayyarelerimizin hepsi, salimen üslerine dönmüşlerdir.

Şarkî İtalya Afrikasında, Gura'ya bir gece hücumu yapılmıştır. Bombalar, tayyare meydanına, hangarlara ve meydanın bir ucunda bulunan tayyareler civarına düşmüştür. Aynı gece, Zula, Gondar, Assab, Bahardar üzerine de hücumlar yapılmıştır. Assab tayyare meydanı civarında kışlalar mıntakasındaki binalar üzerinde yangınlar çıkarılmıştır. Gondar, şiddetli bir bombardımana tâbi tutulmuş ve bir kampta büyük yangınlar görülmüştür. Bahardar'da bombalar hedef mıntakasına düşmüştür. Hasarın genişliği müşahede olunamamıştır.

Düşman, 14-15 kânunuevel gecesi ve yeniden dün Malta üzerine birer hücum yapmıştır. Hücumlar neticesinde hiç bir hasar vukua gelmemiştir. Ölü ve yaralı da yoktur.

Alman tebliği

Berlin, 16 a.a. — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

14/15 kânunuevel gecesi, muharebe tayyareleri, Londra'ya ve cenubu şarkî İngilteresinde askerlik ve harp bakımından ehemiyetli diğer hedeflere hücumlar yapmışlardır. Bir ingiliz limanına yeniden maynlar döküldmüştür.

15 kânunuevel günü, alman hava kuvetleri fena hava dolayısiyle yalnız keşif uçuşları yapmışlardır.

Dün gece, ingiliz tayyareleri, alman arazisi üzerine bir mikdar infilâk ve yangın bombası atmışlardır.

Berlin'de, saçaklarda bazı ateşler derhal tahdit edilmiştir. Arasında iki hastane olmak üzere birkaç bina hasara uğramıştır. Bir metropoliten hattında münakale muvakkaten tatil edilmiştir.

Diğer mahallerde yalnız binalara az hasar yapılmıştır. Herforth'ta bir kilise, tam isabet eden bir bomba ile yıkılmıştır.

Merkezî Almanya'da bir müessesede bir yangın, daha bidayette tahdit edilmiştir. İstihsal durmamıştır.

Sivil halk arasında 4 ölü ve iki yaralı vardır.

Bir düşman tayyaresi, Almanya üzerinde hücum uçuşu yaparken bir gece avcı tayyaremiz tarafından düşürülmüştür.

Bizim tayyare kaybımız yoktur.

İtalyan resmî tebliği

İtalya'da bir mahal, 16 a.a. — İtalyan umumî karargâhının 192 numaralı tebliği: Trablusgarp'ta, hudut mıntakasında, düşman kuvetlerinin tazyiki devam etmektedir. Bu düşman kuvetleri, hava kuvetlerimiz tarafından bombardıman edilmekte ve zırhlı teşekküller mühim kayıplara düçar olmaktadır.

Yunan cephesinde, düşmanın yeni hücumları tardedilmiştir. Şiddetli çarpışmalar esnasında, gerek düşman, gerek biz, hissedilir derecede kayıplar kaydettik.

Şarkî Afrika'da, düşmanın Assab üzerine yaptığı bir hava hücumu, şehrin bazı binalarında hasar vukua getirmiştir.

Tasarruf ve Yerli Mallar haftası

Ziraat Vekilimiz radyoda güzel bir konuşma yaptı

Köylü yalnız kendi işini bitirmekle kalmamış asker ailelerinin işine yardımı da ihmal etmemiştir

(Başı 1. inci sayfada)

yacak sanılan ekinler her zamanki gibi, hattâ her zamankinden daha evel biçilmiş, taşınmış, döğülmüş, anbarlanmıştır.

Köylü yalnız kendi işini bitirmekle kalmamış, asker ailelerinin işine yardımı da ihmal etmemiştir. Kanunlarımızda askerde bulunanların tarlalarını imece yoluyla sürüp, ekmeği, harmanlarını kaldırmayı köy halkına bir vazife olarak veren hükümler vardır. Millî Korunma kanunu da bunu emreder. Fakat hiç bir yerde, hiç bir halde bu hükümleri tatbik için herhangi bir tedbir almıya lüzum görülmemişi; bu hattâ his bile edilmemiştir. Asker ailesinin işi geri kaldı diye hiç bir tarafta bir şikâyet duymadım. Köyde kalan, giden arkadaşının işini kendi işinden üstün tutmuş ve ona hiç bir zor edilmeden, hattâ söylenmeden kendi temiz ruhundan, anasinden aldığı tabiî ilham ile yardım etmeyi ön vazife bilmiştir. Millî şuurun, şuurlu birliğin topyekûn harbin bu mühim kolunda istihsal sahasında da bir çok canlı ve parlak tecelli ve tezahürlerini görmekle gurur duydum ve bunu burada tekrarlamakla da zevk ve heyecan duyuyorum.

Bu gayretlerledir ki, bazı bölgelerde ekinlerin tam tane bağlıyacağı sırada havanın aksiliği, sıcak rüzgârlar bilhassa buğdayları zararlamış, kavurmuş olmasına rağmen gene 1940 umumî istihsali, iyi mahsul yılı sayılan 1939 dan aşağı düşmemiş ve hattâ bir çok çeşitlerde ondan üstün olmuştur. Bu üstünlük 5 yıl vasatisi ile karşılaştırılırsa daha açıktır, toprak mahsullerimiz yıldan yıla miktarca artmakta, keyfiyetçe yükselmektedir. Önümüzdeki yıl için şimdiden bir tahmin yapmak güçtür. Ziraat yılının, ekim mevsiminin ancak 2 - 2,5 ayı geçmiştir. Başlangıç ümit vericidir. Memnuniyetle görüyoruz ki çiftçi bu fazla ekim için canla başla çalışmakta, hiç bir fırsatı kaçırmamaktadır. Hava şartları, yağmur vaziyeti de umumiyetle müsait gitmekte ve geçmektedir. Bu mesele üzerinde Devlet Meteoroloji umum müdürü arkadaşım ile bilhassa görüştüm. Onların rasat kayıtlariyle müşahedeleri, bizim malûmat ve tetkiklerimiz biribirini tamamlamakta ve yekdiğerine uymaktadır. Orta Anadolu'da Ankara ve Eskişehir bölgelerinde geçen yıl ekim mevsimi içinde düşen yağmur 250 - 300 kilogram arasında idi. Bu miktarın geçen 2,5 aylığı da 100 - 120 arasında değişiyordu. Bu yıl, geçen yılın aynı aylarında düşen yağmur miktarları ise aşağı yukarı biribirini tutmaktadır. Demek geçen yılın, bu bölgeler için bereketli bir mahsule elverişli geçen hava şartları, bu iki buçuk ayda devam etmiştir.

Mühim buğday bölgemiz, anbarlarımız olan Konya ovasında ise geçen aylar bu bakımdan hattâ bu yıl daha müsait görünmektedir. Meselâ geçen yıl - birinci teşrin başlangıcından birinci kânun ortasına kadar - Konya'da (65), Beyşehir'de (123), Karamanda (42), Aksaray'da (67), Ilgın'da (83) kilogram yağmur ölçülmüştür. Bu yıl ise aynı müddet içinde Konya'da (83), Beyşehir'de (195), Karaman'da (88), Aksaray'da (97), Ilgında (107) kilogramlık yağış olmuştur. Bu karşılaştırmaları yurdun her tarafı için yapabiliriz.

Fakat sizleri rakamlarla yormıyayım. Bunlardan benim çıkardığım netice şudur: Yer yer, aşağı yukarı farklar göstermekle beraber hava şartları umumiyetle müsait geçmekte ve türk köylüsü bundan istifadeyi bilmektedir.

Geçen yıl onuncu tasarruf ve yerli mallar haftasında böyle bir konuşma yapmıştım. Sonradan gene radyo ile fazla ekim için arkadaşlardan ricalarda bulunmuştum. Bu iki konuşma üzerinde mektuplar aldım. Bunların bir çoğu doğrudan doğruya çiftçiden geliyordu. Bunlarda benden söylediklerim için bazı izahat isteniyor, bazı dileklerde bulunuluyor, hattâ fazla ekim için karşılıklı bazı öğütler de veriliyordu. Bu alâka beni çok sevindirmişti. Bu yaz gezdiğim yerlerde de bana bir çok köylüler radyodaki o konuşmamdan kendileri bahsettiler. Hattâ bazı köylerde makine ve âlet dileklerini yerine getiremeyince "fazla ek, fazla ek diyorsunuz amma, sizden ekinlerimizi kaldırmak ve döğmek için harman makinesi, biçer - döğer istiyoruz, vermiyorsunuz" diye beni müşkül ve mahcup vaziyete sokan sitemlere uğradım. Ben bir çok köyde radyo gördüm ve köylünün kadın, erkek, çoluk çocuk radyonun bilhassa havadis ve konuşmalar kısmını büyük merak ve dikkatle takip ettiklerinin şahidi oldum. Onun için şimdi köylü arkadaşlarımın beni dinlediklerinden eminim. Bundan istifade ederek kendilerine bir iki diyeceğim ve bir kaç dilekçiğim var, onları kısaca söyleyivereyim.

Sevgili arkadaşlarım,

Sana artık (fazla ek) diye uzun boylu öğütlerde bulunacak değilim. Buna hacet görmüyorum. Gördük ve görüyoruz ki bu lüzumu sen o derin görüş ve sezişinle herkesten daha iyi kavrıyarak, çok ekmek, çok biçmek için elinden geleni yaptın. Ve yapıyorsun ama sen de gördün, ve görüyorsun ki: sana "çok ek" derken söylediklerimiz de çıkmıştır. Çıkmaktadır. Yapılmıştır. Ve yapılmaktadır,

Sayın Başvekilimiz geçen eylûl içinde "çok ek" övüdünü verirken "böylelikle hem kendin kazanmış, hem meleketi kazandırmış olacaksın" demişti. Kazandın ve kazandırdın. Daha kazanacak ve kazandıracaksın. Toprak mahsulleri iyi para etmekte ve onları satmakta hiç bir sıkıntıya uğranmamaktadır. Geçen yıl malını, ekinini kaça ve nasıl satmıştın, bu yıl ise kaça ve nasıl? Hattâ satmakta biraz fazla nazlı oldun, biliyorsun hükümet son zamanlarda buğdayının kilosunu sekiz ve sekiz buçuk kuruştan, çavdarını altı kuruştan, arpanı altı ve altı kuruş on paradan, yulafını altı buçuk kuruştan almaktadır. Bu iyi bir paradır. Hükümet, her şeyden önce seni, senin kazanmanı düşünerek buğday alım fiyatını cömertçe biçerken büyük şehirler pazarlarında en yüksek satış fiyatını da kesmiştir. Ve bu para üzerinden tüccar elindeki stoklara isterse el koyabileceğini ilân etmiştir. O halde fiyatlar bundan daha çok yükselecektir diye beklemek boşunadır. Ve senin zararınadır. Onun için kendi yiyeceğinden fazlasını elinde tutma ve toprak ofisine satmağa bak. Eline geçen para ile düzenini kuvetlendirip, hayvanlarını çoğaltıp, daha çok ekmek fırsatlarını kolla, asıl kazancın buradadır. Düzen dedim de aklıma geldi. Bir çok yerlerden ya doğrudan doğruya vekâlete veya namıma, yahut da parti kanalı, kaymakamlıklar, vekillikler yoluyla mektuplar gelmekte, sürmek için traktör ve pulluk, ekmek için mibzel makinesi, tohum temizlemek için selektör istenmektedir. Bütün bu istekleri yerine getirmeyi cana minnet bilirim. Çünkü bunlar, bizim istediğimiz, daha dün denebilecek kadar kısa bir zamana gelinciye kadar, yapılması için üzüntüsünü, tasasını, çektiğimiz şeylerdir.

Fakat her yıl bunları elimiz yettiği kadar, hattâ bulabildiğimiz kadar getirip işlettiğimiz halde yetişemiyor, ve yetiştiremiyoruz. Onun için bir çoğunuzun isteklerinizi yerine getirememekle çok üzülüyorum. Elimizdeki sürme ve ekme makineleri köylerde durmadan çalışmaktadır. Fakat her tarafa dağıtmağa bugün için imkân yoktur. Köylerine bu makinelerden gönderemediğim arkadaşlarımdan özür dilerim. Ve fırsat buldukça isteklerini yerine getirmekle en çok benim sevineceğime inanmalarını rica ederim. Bu yıl da Cümhuriyet hükümeti sizleri düşünerek ve büyük fedakârlıklar yaparak yeni makineler getirmiye karar vermiştir. Bunlar gelince elimiz biraz daha genişliyecek ve önümüzdeki yıllarda bir çoğunuzun dediklerini yapmak mümkün olacaktır. Köylerinde bu makinelerin çalışmakta olduğu çiftçi arkadaşlarımdan ise bunların kıymetini bilmelerini, onları tam verimle çalıştırmak için dikkat etmelerini, memurların öğütlerine kulak vermelerini isterim. Bu makinelere kendi düzenlerinizle yapamıyacağınız işleri yaptırtın ikileme gibi hafif işlerle makinelerin kuvetini israf ettirmeyin. Yeni işlere girişin. Bilhassa yoncalık yapmak için onlardan istifade edin. Geçen yıl sizlere şöyle demiştim: "Bizim büyük bir eksikliğimiz ve kabahatimiz var: hayvanlarımızı hiç iyi beslemiyoruz ve onlara bakmıyoruz. Göreneğimiz yok da bu ondan olsa gerek... Yoksa hayvanımızı iyi beslemekle verdiğimizi,harcadığımızı onun işiyle, sütü, eti, yüniyle kat kat çıkaracağımıza aklımız ermez değil.. Bak sana söyliyeyim arkadaş önünde çok verimli, kazançlı bir iş açılmıştır. Bunu tam başarmak için düzenini düzeltecek, hayvanlarını kuvetlendireceksin, öyle sade samanla beslenen hayvan ne istediğin işi görür, ne de beklediğini verir.

Vakit geçirme, şimdiden yoncalıklarını korumıya; çayır toplamıya, yemlerini yetiştirmiye bak. Yonca için sana yapılabilecek yardım esirgenmiyecektir."

Bu yıl da tekrar ediyorum. Yoncalık yapmak için toprağını hazırlamada, ekmede, tohum bulmada her türlü yardımı yapmalarını memur arkadaşlarıma bildirdim. Vaktinde müracaat yapılırsa ve şartlarımıza uyulursa yonca tohumunu vekâlet parasız verecektir, ve kombinaların çalıştığı yerlerde yoncalık kuracakların traktörlerle sürme işi öne alınacaktır. Orduya çoğunuz az sattınız. İlk önce cılız, zayıf hayvanların orduda biraz beslenmekle nasıl düzeldiklerini, geliştiklerini, askerde olan oğlunuz, kardeşiniz, dayı veya amcanızdan bir soruverin, atalarımız "can boğazdan gelir" sözünü boşuna söylememişlerdir. Size yoncalık kurmak, fazla yem yetiştirmek öğüdünü verirken, pancar ekimi için de bir dileğim var. Bunu da hatırlatarak artık sözüme son vereyim. Önümüzdeki yıl çok pancar ekmeyi sakın ihmal etme, bunu ekmekle hem sen kazanırsın, hem de memlekete hayırlı hizmette bulunmuş olursun. Bak Başvekil bunun için ne diyor:

"1940 sonbaharında müstahsilin elli para üzerinden teslim ettiği ve parasını da aldığı eski pancara yeni bir fiyat farkı ödemeğe de karar verilmiştir. Bu hal Cümhuriyet hükümetinin, ziraî mahsullerimizi azamî derecede kıymetlendirmek ve köylünün refahını temin etmek hususunda gösterdiği hassasiyetinin yeni bir misalidir. Müstahsil, önümüzdeki senede pancar ziraatine ehemiyet verirse, emeğinin korunacağına emin olmalıdır."

Sevgili yurttaşlarım, hepinize saygı ve sevgiler.

Bir muhtekire ceza

Adana, (Hususî) — Bir top kaput bezini 1080 kuruşa satmak suretiyle ihtikâr yapan Manifaturacı İlyas Çelik 500 lira para cezasına ve iki sene müddetle İstanbula sürgüne mahkûm edilmiştir.

BATI ÇÖLÜNDE HARP BARDİA CİVARINDA CEREYAN EDİYOR

(Başı 1. inci sayfada)

tında tahkime çalışıyorlar. İngiliz harekâtının devamlı muvaffakiyeti büyük bir kısmı itibariyle donanma, hava kuvetleri ve ordu arasındaki tam işbirliği sayesinde temin edilmektedir.

Muharebe mıntakası

Londra, 16 a.a. — (Royter): Londra askerî mahfillerinden öğrenildiğine göre, ingiliz kuvetleri, halen Sollum, Bardia ve Capuzzo civarlarında muharebe etmektedir. Kum fırtınasını yağmur istihlâf etmiştir. Bu hal, rüyeti, fenalaştırmakta ve şeraiti güçleştirmektedir.

İngiliz tebliği

Kahire, 16 a.a. — İngiliz umumî karagâhının tebliği :

Mısır: Düşman Haka, Sollum etrafında kuvetle müdafaa edilen mevzileri tutmaktadır. İleri kuvetlerimiz, Libya hududunun iyice ötesinde bulunmakta ve çarpışmalara devam etmektedir. Fena hava şeraiti, rüyeti hala güçleştirmektedir.

Sudan hududunda, keşif kollarımız yeni muvaffakiyetler kazanmıştır.

Bardia bombardımanı

Kahire, 16 a.a. — İngiliz hava kuvetleri umumî karargâhının dün akşam neşrettiği tebliğ, ingiliz bombardıman tayyarelerinin Bardia limanını bombardıman ettiklerini ve büyük zayiat husule getirdiklerini bildirmektedir.

İngiliz avcı tayyareleri Sollum limanına karşı muvaffakiyetli ve şiddetli bir hücum yapmışlardır. 24 italyan tayyaresi imha edilmiştir.

İngiliz deniz kuvetlerinin bombardımanı

Londra, 16 a.a. — İngiliz Amirallik Dairesinin dün neşretmiş olduğu bir tebliğ, Akdeniz filosuna mensup cüzütamların Sidi - Barrani ve Bardia mıntakalarında harekâtta bulunan kara kuvetleriyle işbirliği yapmakta devam ettiklerini bildirmektedir.

Gece Bardia'ya şiddetli bir deniz bombardımanı yapılmıştır. İtalyanların torpil atıcı küçük motorbotlarının mukabil taarruzları muvaffakiyetle tardedilmiştir. İngiliz donanmasının harekâtına mâni olmıya teşebbüs eden bir italyan denizaltı gemisi bir ingiliz destroyeri tarafından batırılmıştır.

13 birincikânun gecesi donanmaya mensup tayyareler Garp Trablus'u limanını bombardıman etmişlerdir. Limanda demirli bulunan gemiler ingiliz pilotlarının başlıca hedeflerini teşkil etmişlerdir. Bunlara büyük hasarlar ika edilmiştir.

Bahriyeye mensup tayyareler Libyada ingiliz hava kuvetleriyle sıkı bir işbirliği yapmaktadır.

Esirlerin miktarı gittikçe fazlalaşıyor

Kahire, 16 a.a. — Garp çölündeki ingiliz orduları nezdinde bulunan Royter ajansının muhabiri bildiriyor:

İngiliz kıtaatı hudut boyunca ilerlemesine devam ederken esir edilen İtalyanların adediyle iğtinam olunan harp malzemesinin miktarı da çoğalmaktadır. Her gün arkası kesilmiyen kamyon kafileleri çölden geçmektedir. Bu kamyonlar İtalyanlardan iğtinam edilen kamyonlardır. Kamyonların içi tıklım tıklım İtalyan esirleriyle doludur.

Bug-bug mıntakasında 14 bin esir alan bir zırhlı liva, alınan esirleri başka kıtaata teslim ederek ilerlemesine devam edebilmek için telsizle âcil yardım istemiştir.

Harekât esnasında yararlık göstermiş olan bir Hintli alayı esirleri teslim almış ve zırhlı liva Sollum'a doğru ilerleyişine devam edebilmiştir. Livanın gayesi, kamplardan çölün içine doğru çekilmekte olan düşmanın ricatini kesmek idi. Bu düşman kıtaatı teslim olmuştur. Seydi - Barrani'den maada düşmanın mukavemet gösteren bütün kıtaları çarşamba günü temizlenmiştir.

Bu esnada zırhlı liva muhtelif kıtaatın yardımiyle eski hudut boyunca ilerliyerek perşembe günü erkenden düşmanla temasa gelmiştir. Muharebe elan devam etmektedir. Ricat halinde bulunan birçok italyan askerleri ingiliz tayyareleri tarafından mitralyöz ateşine tutularak imha edilmiştir. Nibeiva ve Sollum mıntakasında 100 nakil vasıtasiyle 1000 kişi teslim olmuştur.

Askerlerin aralarında "Cehennem geçidi,, ismini verdikleri mevkiin yakınında diğer bir İtalyan grupu üzerine avcı tayyareleri tarafından ateş açılmıştır. Son günler zarfında İtalyanlar ingilizlere karşı mukabele bil misil olmak üzere hava hücumları yapmağa teşebbüs etmişlerdir. Bu hücumlar esnasında Gladiator 5 tayyaresinden mürekkep bir Avustralya filotillası, cumartesi günkü tebliğde bildirilmiş olduğu veçhile Ca 42 tipinde 12 tayyarelik bir filotillaya hücum ederek bunlardan birkaçını düşürmüştür. İngiliz muvaffakiyetlerinin vüsatine rağmen, İtalyanların mukavemet etmedikleri zannedilmemelidir. İtalyanların Seydi - Barrani'de açtıkları ateş pek şiddetli olmuştur. Başka bir mıntakada ingiliz tankları bir İtalyan mevziine girdikten sonra kampta bulunan toplar harekete geçerek tanklara karşı ateş açmışlardır. İngiliz topçusu da bunlara mukabele etmiştir.

İtalyan zayiatı hakkında katî malûmat vermek henüz mümkün değildir. Bu zayiatın pek ağır olduğu muhakkaktır. İtalyanların ifadelerine nazaran binlerce ölü ve yaralı vardır. Bundan maada birçok yüksek rütbeli subay esir edilmiştir.

Daha katî ve seri darbeler bekleniyor

Londra, 16 a.a. — Hür fransız ajansı bildiriyor :

İtalyanları takip etmekte olan ingiliz kuvetlerinin Libyaya girmesi ingilizleri son derece sevindirmiştir. İngiliz efkârıumumiyesi, Yunanistanda ki muvaffakiyetlere muvazî olarak giden bu zaferleri ingiliz başkumandanlığı tarafından tatbik edilen plânların mükemmeliyetine bir delil saymakta ve bunu siyasî ve askerî mahiyette beliğ bir ders diye tavsif etmektedir.

Bütün gazeteler, Büyük Britanyanın bu taarruzda israr ederek İtalyaya gittikçe daha şiddetli darbeler indirmek hususundaki kararını takdir etmektedir.

Deyli Herald gazetesi şunları yazmaktadır :

Norveç hezimetinden sonra hasıl olan bir şüphe bugün zail olmuştur. Filhakika donanmanın müdahalesi mümkün olan her muharebede daimî katî bir tesir yapılabileceği sabit olmuş bulunmaktadır. Bizi asıl teşçi eden nokta da budur. Bu dersten istifade ederek hareket teşebbüsünün bize geçtiği bu anda Musoliniye daha sıkı darbeler indirmeliyiz. Bu suretle Hitlere, İtalyayı işgale karar verdiği gün, orada askerî kıymeti haiz pek az şey bulabileceğini anlatmalıyız.

Niyuz Kronikl gazetesi de şöyle demektedir :

Hitler müdahale etmek mecburiyetindedir. İtalyanları Trablustan kurtarmak mümkün olmadığı gibi Akdenizde muvazeneyi iade etmek de mümkün değildir. Fakat Brenner yolu ile, İtalyanın ingilizlerin eline geçmesine mâni olmak kabildir. Musolininin işgal edilmiş İtalyada Gauleiter rolünü kabule mecbur kalması müstebat değildir. Lâkin böyle bir istilâ, uzaya cak olan alman münakale hatlarını daha ziyade zafa uğratacaktır.

Mısır'da memnunluk

Kahire, 16 a.a. — Mısır başvekili Hüseyin Sırrı paşa El Ehram gazetesinin bir muharririne şu beyanatta bulunmuştur :

İngiliz zaferi Mısırda büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Muvaffakiyetleri bizim de muvafakatimiz olan müttefiklerimizin nihaî zaferinden şüphe etmiyoruz.

Başvekil İngiltere büyük elçisi Sir Miles Lampson'u ziyaret ederek Mısır hükümetinin tebriklerini Londraya bildirmesini rica eylemiştir.

Hüseyin Sırrı Paşa, İngiltereye karşı bugünkü siyasette devam edeceğini sefire temin etmiştir.

Ankara Lv. Âmirliği Sa. Al. Ko. na gönderilen hariç askerî KITAAT İLÂNLARI

Un alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — 69330 kilo has un 19/12/940 günü saat 10 da pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Beher kilosu 20 kuruştan 13866 lira olup katî teminatı 2079 lira 90 kuruştur.

3 — Taliplerin mezkûr günde Çanakkale Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8693) 18664

Muhtelif erzak alınacak

Konya Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — Ciheti askeriye ihtiyacı için aşağıda cins ve mikdarı yazılı dört kalem yem ve iaşe maddeleri ayrı ayrı pazarlık suretiyle satın alınacaktır.

2 — Şeraiti Konya'da Sa. Al. Ko. dan verilmektedir.

3 — Pazarlığı 19/12/940 günü saat 10 da Konya Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

4 — Pazarlığından sonra tekarrür edecek fiyat üzerinden % 15 katî teminat alınacaktır. (8719) 18690

Mikdarı	
90	Ton bulgur
3	Ton K. fasulya
1500	Ton yulaf
1500	Ton arpa.

Yulaf alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Tahminen beher kilosu 8 kuruştan 1500000 kilo yulaf satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 120000 lira ve muvakkat teminatı 7250 liradır. Şartnamesi Ko. dan verilir.

3 — İhalesi 18.12.940 çarşamba günü saat 11 de Çanakkale Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

4 — İsteklilerin mezkûr gün ve saat 10 kadar Ko. na müracaatları. (8717) 18699

Sade yağı alınacak

Kars Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Bir kilosuna tahmin edilen fiyatı 135 kuruş olan 15 ton sadeyağı pazarlıkla satın alınacaktır. İstekliler yüzde 15 teminatlariyle birlikte 20.10.940 günü saat 10 da Kars Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8718) 18700

Odun alınacak

Urfa Sa. Al. Ko. Rs. den :

Cinsi: odun, mikdarı: 760.000 kilo, M. bedeli 24700 lira kr., M. teminatı: 1852 lira 50 kr., gün saatı: 31/12/940.

1 — Yukarda mikdar ve muhammen bedeliyle teminatı yazılı odun yeni baştan kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

2 — Şartnamesi her gün Urfa Sa. Al. Ko. da görülebilir.

3 — İsteklilerin yukarda yazılı ihale gün ve muayyen saatinden bir saat eveline kadar teklif mektuplarını Ko. na göndermeleri veya getirmeleri. (8720) 18701

Pirinç alınacak

Konya Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Askerî ihtiyaç için 33000 kilo pirinç 10.12.940 günü yapılan kapalı zarfla eksiltmesinde talip çıkmadığından pazarlığa bırakılmıştır.

İkinci pazarlık 27.12.940 günü saat 11 de yapılacaktır.

Şartnamesi Konya, Ankara, İstanbul Sa. Al. Ko. görülebilir.

2 — Muhammen tutarı 16912 lira 25 kuruştur.

3 — İlk teminatı 1268 lira 44 kuruştur.

4 — İstekliler 27.12.940 cuma günü saat 11 de Konyada Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8721) 18702

Kuru fasulye alınacak

Konya Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Ciheti askeriye ihtiyacı için 130000 kilo K. fasulyenin 10.12.940 günü yapılan birinci eksiltmesinde talip çıkmadığından ikinci pazarlığa bırakılmıştır.

2 — İkinci pazarlığı 27.12.940 cuma günü saat 10 da yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Konya, İstanbul, Ankara Sa. Al. Ko. dadır. İstekliler şartnameyi Ko. da görebilirler.

4 — Muhammen tutarı 43562 lira 50 kuruş.

5 — İlk teminatı 3267 lira 19 kuruştur.

6 — İstekliler 27.12.940 cuma günü saat 10 Konya Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8722) 18703

Un alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — Tahminen beher kilosu 20 kuruştan 250000 kilo un pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 50000 lira, muvakkat teminatı 3750 lira şartnamesi Ko. dan verilmektedir.

3 — İhalesi 18/12/940 saat 14 de Çanakkale S . Al. Ko. da yapılacaktır.

4 — İstekliler mezkûr günde ve saat 17 ye kadar Ko. na müracaatları. (8723) 18704

Sığır eti alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — Tahmin edilen fiyatı 30 kuruş olan 400000 kilo sığır eti pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 120000 lira muvakkat teminatı 7250 liradır.

3 — Şartnamesi Ko. dan verilmektedir. İhalesi 25/12/940 çarşamba günü saat 10.30 da Çanakkale Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

4 — İsteklilerin mezkûr günde saat 10 da Ko. na müracaatları. (8724) 18705

Buğday alınacak

Kayseri Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Hükümetin tesbit ettiği fiyat dahilinde 500 ton buğday satın alınacaktır.

Muhammen bedeli 40000 liradır. Muvakkat teminatı 3000 liradır.

2 — Evsaf ve şartnamesi her gün Ankara, İstanbul Lv. Âmirlikleri Sa. Al. Ko. da görülebilir.

3 — Pazarlığı 6. 1. 941 pazartesi günü saat 14 te yapılacaktır.

4 — Talip olanların belli gün ve saatte kanuni vesikaları ve teminatlariyle birlikte Ko. na müracaatları. (8725) 18706

Araba koşumu alınacak

İzmir Lv. A. Sa. Al. Ko. Rs. den ;

1 — Teahhüdünü ifa edemiyen müteahhit namı ve hesabına pazarlıkla satın alınacak 500 takım çift atlı nakliye arabası koşumuna gününde talip çıkmadığından pazarlık 21/12/940 cumartesi günü saat 12 de kışlada İzmir Lv. A. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

Tahmin edilen tutarı 40.000 lira. Teminatı muvakkate akçesi 3000 liradır. Şartname ve nümunesi Ko. da görülebilir.

İsteklilerin kanunî vesikaları ve teminat mektupları ile birlikte ihale saatinden bir saat evel Ko. na müracaatları. (8727) 18707

Araba koşumu alınacak

İzmir Lv. A. Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Pazarlıkla satın alınacak 200 takım çift atlı araba koşumuna verilen fiyat pahalı görüldüğünden pazarlık 21.12.940 cumartesi günü saat 11 de İzmirde kışlada İzmir Lv. A. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

2 — Tahmin edilen tutarı 15600 liradır.

3 — Teminatı muvakkate akçesi 2340 liradır.

4 — Şartnamesi ve nümunesi Ko. da görülebilir.

5 — İstekliler kanunî vesikaları ve teminatı muvakkateleriyle birlikte belli gün ve saatten evel Ko. na müracaatları. (8728) 18708

Kösele alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — 7000 kilo yağlı siyah kösele 25/12/940 saat 11 de pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 24500 lira olup katî teminatı 3675 liradır.

Taliplerin Çanakkale Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8729) 18709

Su fıçısı alınacak

İstanbul Lv. A. Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — 5000 adet su fıçısı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 19.12.940 perşembe günü saat 14 te Tophanede Lv. A. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

Tahmin bedeli 27500 lira ilk teminatı 2062 lira 50 kuruştur.

Nümunesi Ko. dadır. İsteklilerin belli saatte Ko. na gelmeleri. (8730) 18710

Sade yağı alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den :

1 — Tahminen beher kilosu 160 kuruştan 40.000 kilo sade yağı pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 64.000 lira ve muvakkat teminatı 4450 liradır.

3 — Pazartesi günü saat 11 de Çanakkale Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

4 — İsteklilerin mezkûr gün ve saat 10.30 kadar Ko. na müracaatları.

5 — Sade yağı ayrı ayrı müteahhitlere ihale edilebilir. (8731) 18711

Arpa alınacak

Poyralı Sa. Al. Ko. Rs. den:

Cinsi	Mikdarı Kilo	Tutarı L. K.	Teminatı Lr.	K.	Gün saatı
Arpa	500000	42500	6375	00	19/12/940
Arpa	500000	42500	6375	00	19/12/940

Askerî ihtiyaç için yukarda mikdarı yazılı 2 kalem arpa kısa ilânla pazarlıkla satın alınacaktır.

Pazarlık Pınarhisar nahiyesinin Poyralı köyünde Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

Talip olanların hizalarında yazılı teminatları ile birlikte tayin olunan gün ve saatte Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8714) 18696

Sığır eti alınacak

Beykoz Sa. Al. Ko. Rs. den:

Cinsi	Mikdarı	İlk teminatı	Gün	saati
Sığır eti	100000	2625	20/12/940	15
Sığır eti	175000	4250	20/12/940	15,30

1 — Yukarda yazılı sığır etleri hizalarında yazılı gün ve saatlerde Beykoz'da Sa. Al. Ko. da pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr Komisyonda görülebilir, (8715) 18697

3 nevi sebze alınacak

Çanakkale Sa. Al. Ko. Rs. den:

1 — Beher kilosunun muhammen fiyatları ve mikdarları ve muhammen bedelleri ve muvakkat teminatları aşağıda yazılı üç cins sebze pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İhalesi 21.12.940 cumartesi günü saat 11 de Çanakkale Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

3 — İstekliler mezkûr gün ve saat 10 a kadar Ko. na müracaatları.

4 — Sebzeler birkaç müteahhide ihale edilebilir. (8716)

Cinsi	Mikdarı Kilo	M. fiyatı Kr. Sa.	M. Bedeli L.	K.	M. teminatı Lr.	Kr.
İspanak	100000	10	10000	00	750	00
Lahna	45000	7	3150	00	234	00
Pırasa	80000	7	5600	00	420	00

18698

Yağ ve şeker alınacak

Deniz Lavazım Satın alma Komisyonundan :

Mikdarı	Cinsi	T. bedeli Lira K	Teminatı Lira	Kr.	Eksiltme gün ve saati
60.000 kilo	Sade yağı	103890 00	6444	50	20/12/940 cuma 14 de
95.000 kilo	Toz şeker	39064 00	2929	80	20/12/940 cuma 15 de

1 — Cins, mikdar, tahmin bedeli, ilk teminatları ile eksiltme gün ve saatleri yukarda yazılı iki kalem gıda maddesinin hizalarında gösterilen tarihlerde pazarlıkla eksiltmeleri yapılacaktır.

2 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve hizalarında gösterilen teminat mektup veya makbuzlariyle birlikte belli gün ve saatte Kasımpaşa'da bulunan komisyona müracaatları. (11792/8699) 18687

MİLLİ MÜDAFAA VEKÂLETİ

Harp paketi bezi alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Portatif çadır bezi evsafında olmak üzere yirmi beş bin metre harp paketi bezi 20/birinci kânun/940 cuma günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da pazarlıkla ihale edilecektir. Beher metresine tahmin edilen fiyatı 95 kuruş olup katî teminatı 3512 lira 50 kuruştur. İsteklilerin pazarlık gün ve saatinde teminatları ile birlikte mezkûr Ko. da bulunmaları.
(8278) 18279

Peştemal alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Beher tanesine tahmin edilen fiyatı 80 kuruş olan 1000 tane peştamal 18/birincikânun/940 çarşamba günü saat 10 da Ankara'da M. M. V. satın alma Ko. da açık eksiltme suretiyle ve müteahhit nam ve hesabına satın alınacağından isteklilerin 60 liralık ilk teminatları ile birlikte ve eksiltme gün ve saatinde adı geçen Ko. da bulunmaları. (8282) 18283

Yün battaniye alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Beher adedine tahmin edilen fiyatı on lira 25 kuruş olan 5.000 tane yün battaniye Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da kapalı zarf usuliyle 19/birinci kânun/940 perşembe günü saat 11 de ihale edileceğinden isteklilerin 3812 lira 50 kuruşluk ilk teminatları ile birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden behemahal bir saat eveline kadar adı geçen Ko. na vermeleri. Şartname 257 kuruş mukabilinde Ko. dan alınır. (8283) 18284

Pencere kepengi yaptırılacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan:

Keşif bedeli 744 lira 52 kuruş olan pencere kepengi pazarlıkla yaptırılacaktır. Pazarlığı: 23.12.940 pazartesi günü saat 11 dedir. Katî teminatı: 112 lira olup keşfi 5 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin muayyen vakitte M.M.V. Sa. Al. Ko. da bulunmaları. (8419) 18453

Benzol alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 30 kuruş olan on beş ton benzol 24/birinci kânun/940 salı günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satı nalma Ko. da açık eksiltme suretiyle satın alınacağından isteklilerin 337 lira 50 kuruşluk ilk teminatları ile birlikte eksiltme gün ve saatinde mezkûr Ko. da bulunmaları. (8424) 18456

İdrofil pamuk alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 160 kuruş olan iki bin kilo idrofil pamuk 24/birinci kânun/940 salı günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da pazarlıkla satın alınacağından isteklilerin 480 liralık katî teminatlariyle birlikte pazarlık gün ve saatinde mezkûr Ko. da bulunmaları. (8426) 18458

Temdit cihazı alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Beherine tahmin edilen fiyatı 400 kuruş olan 500 tane demirden makaralı temdit cihazı 23/birinci kânun/940 pazartesi günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da pazarlıkla satın alınacağından isteklilerin 300 liralık katî teminatları ile birlikte pazarlık gün ve saatinde mezkûr Ko. da bulunmaları. (8427) 18459

Veteriner ecza alınacak

M. M. Vekâleti Sa. Al. Ko. dan :

Hepsine tahmin edilen fiyatı 4815 lira olan 9 kalem veteriner ecza ile 500 çift lâstik eldiven 25/birincikânun/940 çarşamba günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da pazarlıkla ihale edileceğinden isteklilerin 722 lira 25 kuruşluk katî teminatları ile birlikte pazarlık gün ve saatinde Ko. da bulunmaları. (8428)
18460

M. M. V. Hava Müsteşarlığı

Bir depo yaptırılacak

M. M. V. Hava Sa. Al. Ko. dan :

1 — Muayyen günde talibi zuhur etmiyen bir gaz deposu pazarlık suretiyle yaptırılacaktır. Muhammen bedeli 7884 lira 66 kuruş olup katî teminat mikdarı 1183 liradır. Pazarlığı 19/12/940 perşembe günü saat 10.30 da hava satın alma komisyonunda yapılacaktır. İdarî ve fennî şartnamesi, kroki ve keşif her gün öğleden sonra 44 kuruş mukabilinde komisyondan alınabilir. İsteklilerin muayyen gün ve saatte katî teminat ve kanunî belgeleriyle birlikte komisyonda bulunmaları. (8603)
18590

Hasta sedyesi alınacak

M. M. V. Hava Sa. Al. Ko. dan :

1 — 20 adet madenî hasta sedyesi pazarlıkla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 1280 lira olup katî teminat mikdarı 192 liradır. Pazarlığı 21/12/940 cumartesi günü saat 10 da hava satın alma komisyonunda yapılacaktır. İdarî şartname ve nümunesi her gün öğleden sonra komisyonda görülebilir. İsteklilerin muayyen gün ve saatte katî teminat ve kanunî belgeleriyle birlikte komisyonda bulunmaları. (8684)
18660

MALİYE VEKÂLETİ

Satılık arazi

Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğünden:

İstanbul'da Kartal kazası dahilinde, Maltepede Drağos tepesi namiyle maruf olup umumî mesahası dairedeki krokisine göre 903 dekardan ibaret arazide, 1771 numaralı kanunla tasarrufu Maliye Vekâletine müntakil 35/54 hisse aşağıdaki şartlarla satılığa çıkarılmıştır.

1 — Arazinin umumî mesahası 902 dekar 826 metredir. Satılığa arzolunan hisse 35/54 dür.

2 — Arttırmaya esas olan bedel, arazinin umumunun vergi kıymeti olan (5000) liranın 35/54 dünü teşkil eden (3241) liradır.

3 — Teminat akçesi (244) liradır.

4 — Satış bedeli, ihaleyi müteakip (15) gün içinde, nakden ve yahut 1771 numaralı kanun mucibince tanzim olunan 1 veya 2 inci tertip mübadil tasfiye vesikalariyle ödenecektir.

Şu kadar ki tasfiye vesikalarının Sıhhat Vekâletine bağlı mübadil işleri tasfiye heyetince sıhhati tasdik edilmiş olmak lâzımdır.

5 — Şartnameyi görmek istiyenlerin Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğüne, İstanbul defterdarlığına ve Kartal Malmüdürlüğüne müracaatları lâzımdır.

6 — İhale, Ankara'da Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğünde 10-1-1941 cuma günü saat (15) te vekâlet satış komisyonunca yapılacaktır.

Taliplerin, hüviyetlerini tesbit, evrakı ve teminat akçesini malsandığına yatırdıklarına dair makbuz ilmühaberi ile birlikte ihale saatinde komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır. (8394) 18486

Hesap mütehassıs muavinleri alınacak

Maliye Vekâletinden :

1 — Bir sene müddetle hesap mütehassısları refakatinde staj yaptıktan sonra İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana, Mersin, Samsun gibi vilâyet merkezlerine tayin edilmek üzere müsabaka ile hesap mütehassıs muavini alınacaktır.

2 — Müsabaka imtihanı 25/12/940 tarihinde İstanbul Defterdarlığında müteşekkil imtihan heyeti tarafından yapılacaktır.

3 — Mütehassıs muavinlerinin aylık ücretleri 100 . 120 lira olup imtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükümleri dairesinde ücretleri verilecektir.

4 — Müsabaka imtihanına girebilmek için memurin kanununun 5 inci maddesinde yazılı şartlardan maada, hukuk veya iktısat fakültelerinden veya sıyasal bilgiler okulundan ve yahut ticaret mektebinin yüksek kısmından veya bunlara muadil ecnebi mekteplerden mezun bulunmak ve filî askerlik hizmetini bitirmiş olmak şarttır.

5 — İmtihana girmek istiyenler yukarıki şartları haiz olduklarına dair olan vesikalarını ve 4, 5 x 6 ebadında fotografllarını ve şimdiye kadar bulundukları vazifelerle ayrılış sebeplerini gösterir kendi el yazılariyle yazılmış tercümei hallerini raptetmek suretiyle bir istida ile İstanbul Defterdarlığına 20/12/940 günü mesai saatinin hitamına kadar müracaat etmeleri icabeder.

6 — İmtihan aşağıdaki mevzulardan yapılacaktır.

1 — Hesap: kesri âdî ve âşarî, faiz, tenasüp, iskonto taksim mütenasip.

2 — Hendese: satıh ve hacim mesahaları.

3 — Vergi hakkında umumî malûmat,

4 — Ticarî usul defteri. (8642) 18640

İKTISAT VEKÂLETİ

İplik çıkrığı yaptırılacak

İktısat Vekâletinden:

1 — Vekâletimizce yaptırılacak (ambalâj dahil) 3.050 adet iplik çıkrığı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — 3050 adet çıkrığın (ambalâj dahil) tahmin edilen bedeli 30.500 liradır.

3 — Muvakkat teminat 2287,5 liradır.

4 — Çıkrıklar şartnamede gösterildiği üzere imalât yerinde teslim edilecektir.

5 — İhale 6. 1. 941 salı günü saat 15 te Ankarada İktısat Vekâletinde müteşekkil komisyonda yapılacaktır. Taliplerin mezkûr gün ve saate kadar teminatlarını yatırmaları ve 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesi mucibince tanzim edecekleri zarfları eksiltme saatinden bir saat eveline kadar komisyona tevdi etmeleri lâzımdır.

6 — Bu hususa müteallik şartnameler İktısat Vekâleti sanayi umum müdürlüğü küçük sanatlar şubesiyle İstanbul ve İzmir mıntaka iktısat müdürlüklerinden 152,5 kuruş bedel mukabilinde temin edilebilir. (8702) 18688

VAKIFLAR UMUM Md.

Bir memur alınacak

Vakıflar Md. den :

Vakıf kayıtlar arşivinde mevcut arap harfleriyle yazılı eski vakfiye ve ilâmların kabul edilen formüle göre türkçe hulâsalarını yapmıya elverişli ücretli bir memur alınacağından talip olanların denemeleri yapılmak üzere 31/12/940 akşamına kadar Ankara Vakıflar umum müdürlüğünde vakıf kayıtlar müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (8698) 18669

Tamirat yaptırılacak

Vakıflar Umum Müdürlüğünden :

Keşif bedeli 124 lira 84 kuruş olan Ulucanlar'da Ürgüp mescidinin tamiri.

Mahalli ile keşif bedeli yukarda yazılı inşaat pazarlıkla yaptırılacaktır. Eksiltme 18/12/940 tarihinde saat 15 de Vakıflar Umum Müdürlüğü inşaat müdüriyetinde yapılacaktır. Talip olanların yüzde yedi buçuk teminat paraları ile ilân edilen gün ve saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (8712) 18695

A. LEVAZIM AMİRLİĞİ

Buğday alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 8,5 kuruş olan 2400 ton sert ve yumuşak buğday pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı her gün Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. dadır.

3 — 15 tondan aşağı olmamak şartiyle ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir.

4 — 2400 tonun katî teminatı 22900 lira ve on beş tonun 192 lira olup evsaf ve şartnamesi 10,20 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin her gün Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8029)
17997

Arpa alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 6 kuruş 25 santim olan 3000 ton arpa pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı her gün Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

3 — 300 tondan aşağı olmamak üzere ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir.

4 — Arpalar döküm halinde Ankara ve civar istasyonlarda teslim alınır.

5 — 3000 ton için katî teminat 21250 lira ve 300 tonun katî teminat mikdarı 2813 lira olup evsaf ve şartnamesi 960 kuruşa komisyondan alınır.

6 — Taliplerin her gün Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8272) 18243

Nakliyat yaptırılacak

Ankara Lv. Amirliği Sa. Al. Ko dan:

1 — 15000 ton şehir dahili nakliyatı kapalı zarfla eksiltmesi 25.12.940 saat 15 te Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 33750 lira ilk teminatı 2532 liradır.

Şartnamesi 250 kuruş mukabilinde komisyondan alınır.

İçinde kanunî ve bu işlerle meşgul olduğna dair vesikalar da bulunan teklif mektupları saat 14 e kadar kabul olunur.
(8378) 18449

Pirinç alınacak

Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. dan :

Beher kilosuna tahmin edilen fiyatı 38 kuruş olan 30 ton pirinç eksiltmeye konmuştur. Eksiltmesi 19/12/940 günü saat 14.30 dadır. İlk teminatı 854 liradır. Evsaf ve şartnamesi Ko. da görülür.

Taliplerin muayyen vakitte Ankara Lv. A. Sa. Al. Ko. na müracaatları. (8690)
18661

MAARİF VEKÂLETİ

Mimarların nazarı dikkatine

Maarif Vekilliğinden :

3803 sayılı kanuna tevfikan açılan köy enstitülerinden mezun olacak öğretmenlerin çalışacakları köylerde yukarda sayısı yazılı kanunun 16 ıncı maddesine göre yaptırılacak ilk okul binaları plânlarının hazırlattırılması işi 20/12/940 tarihinden 10/şubat/941 tarihine kadar devam etmek üzere memleket mimarları arasında müsabakaya konulmuştur. Bu müsabakaya ait şartnamelerin 20/12/940 tarihinden itibaren Ankarada Maarif Vekilliği ilk tedrisat umum müdürlüğünden, İstanbul'da Maarif müdürlüğünden alınabileceği ve vekilliğimizce neşredilerek resmî okulların hepsine gönderilen tebliğler dergisinin ilân tarihi haftasında çıkacak nüshasında da görülebileceği ilân olunur. (8734) 18689

NAFIA VEKÂLETİ

Mahrutî çadır alınacak

Nafıa Vekâletinden :

30/12/940 pazartesi günü saat 16 da Ankara'da Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda bezi Vekâlete diğer malzemesi dikiciye ait olmak üzere 2450 lira muhammen bedelli 70 adet mahrutî çadır imal işinin açık eksiltme usulü ile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferruatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 183 lira 75 kuruştur.

İsteklilerin muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte aynı gün saat 16 da mezkûr komisyonda hazır bulunmaları lâzımdır. (8611) 18638

BEDEN TERBİYESİ GENEL D.

Memur alınacak

Başvekâlet Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünden:

Genel direktörlüğümüz saha ve tesisler dairesi kadrosunda münhal bulunan 60 lira aylık ücretli kâtiplik ile E cetveline dahil 80 lira aylık ücretli ve 5 aylık muvakkat kadrolu desinatörlük için iki memur alınacaktır.

İmtihan birincikânunun yirmi birine rastlıyan cumartesi günü saat 11 de Yenişehir İzmir caddesinde kâin genel direktörlük binasında yapılacaktır.

Matlûp şartları haiz bulunan isteklilerin en çok birincikânunun 19 uncu perşembe günü akşamına kadar bir dilekçe ile yukarıdaki adrese müracaat etmeleri lâzım geldiği ilân olunur. 18672

ASKERÎ FABRİKALAR

12,000 Litre petrol alınacak

Askerî Fabrikalar Satın Alma Komisyonundan:

Tahmin edilen bedeli (2760) lira olan 12000 litre petrol askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 30.12.940 pazartesi günü saat 14 te açık eksiltme ile ihale edilecektir. Şartname parasızdır. Muvakkat teminat (207) liradır. (8637) 18617

2000 metre mikâbı ceviz tomruğu alınacak

As. Fab. Satın Al. Ko. dan:

Tahmin edilen bedeli (74.000) lira olan 2000 metre mikâbı ceviz tomruğu askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 2.1.941 perşembe günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname (3) lira (70) kuruştur. Muvakkat teminat (4950) liradır. Teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri. (8638) 18681

Yüz doksan bin litre benzin alınacak

As. Fa. Satın Al. Ko. dan:

Tahmin edilen bedeli (52915) lira olan yüz doksan bin litre benzin Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 2/1/941 perşembe günü saat 16 da kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname (2) lira (65) kuruştur. Muvakkat teminat (3895) lira (75) kuruştur. Teklif mektuplarını mezkûr günde saat 15 e kadar komisyona vermeleri. (8639) 18682

P., T. ve Telefon Umum Md.

Memur alınacak

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden :

1 — İdaremizde münhal maaşlı ve üçretli memuriyetlere orta mektep mezunları müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.

3 — Müsabakada muvaffak olanlara 4656 sayılı kanun hükmüne göre 15 lira aslî maaş veya 60 lira ücret verilecektir.

4 — İsteklilerin 788 sayılı memurin kanununun dördüncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin otuz yaşını göçmemiş olmaları lâzımdır.

5 — Müsabakaya girmek istiyenlerin 20/12/940 günü akşamına kadar dilekçe ve evrakı müsbiteleriyle birlikte imtihanların icra olunacağı P.T.T. merkez müdürlüklerine müracaat etmelidir.

6 — Müsabaka her vilâyette P.T.T. merkez müdürlüklerinde 23/12/940 tarihine müsadif pazartesi günü saat 9 da yapılacaktır. (8008) 17988

TİCARET VEKÂLETİ

2 Memur alınacak

Ticaret Vekâletinden:

Ölçüler teşkilâtında münhal bulunan 120 lira ücretli iki memurluk için 27.12.940 tarihinde Ankarada ölçüler ve ayar müdürlüğünde ve İstanbulda mıntaka ticaret müdürlüğünde müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Sanatlar mektebi veya lise mezunlarından askerliğini yapmış bulunan taliplerin 23.12.1940 tarihine kadar evrakı müsbiteleriyle birlikte Ticaret Vekâleti iç ticaret umum müdürlüğüne veya İstanbul mıntaka ticaret müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (8685) 18686

ORMAN KORUMA GL. K.O.

Yazlık elbise alınacak

Orman Koruma Genel Komutanlık Satın Alma Komisyonundan:

1 — Orman koruma genel komutanlık kıtaları ihtiyacı için 2000 takım yazlık elbise kapalı zarf usuliyle ihalesi 2.1.941 perşembe günü saat 11 de Ankarada Yenişehirde komutanlık binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 16000 lira .... kuruş ve muvakkat teminatı (1200) lira kuruştur.

3 — Şartnameler her gün parsız olarak satın alma komisyonunda görülebilir.

4 — İsteklilerin şartnamesinde yazılı vesikalarla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar komisyona vermeleri ilân olunur. (8679)
18683

Çamaşır alınacak

Orman Koruma Genel Komutanlık Satın Alma Komisyonundan :

1 — Orman koruma genel komutanlık kıtaları ihtiyacı için 5000 takım çamaşır kapalı zarf usuliyle ihalesi 3/1/941 cuma günü saat 11 de Ankara'da Yenişehir'de komutanlık binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 6500 lira ve muvakkat teminatı 487 lira 50 kuruştur.

3 — Şartnameler her gün parasız olarak komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin şartnamesinde yazılı vesikalarla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar komisyona vermeleri ilân olunur. (8680)
18684

Fotin alınacak

Orman Koruma Genel Komutanlık Satın Alma Komisyonundan:

1 — Orman koruma genel komutanlık kıtaları ihtiyacı için 4000 çift er fotini kapalı zarf usuliyle ihalesi 2.1.940 perşembe günü saat 15 te Ankarada Yenişehirde komutanlık binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 32000 lira ve muvakkat teminatı (2400) liradır.

3 — Şartnameler bir lira 60 kuruş mukabilinde satın alma komisyonundan alınabilir.

4 — İsteklilerin şartnamesinde yazılı vesikalarla beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar komisyona vermeleri ilân olunur. (8681)
18685

Muhtelif ilâçlar alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

Aşağıda cins ve mikdarları ile muhammen fiyatları ve katî teminatları yazılı muhtelif cins ve mikdardaki ilâçlar hizalarında yazılı tarihlerde Ankara'da M. M. V. Satın Alma Ko. da pazarlıkla ihale edileceklerinden isteklilerin katî teminatlar ile birlikte her partinin ihale edileceği gün ve saatte komisyonda bulunmaları. (8538)

	İlâcın cins ve mikdarı	Muhammen fi. Lira	Katî teminatı Lira K.	İhale edileceği gün ve saat
5	Kilo Novokain (Sinonim))			
10	„ İodoform)	1550	232,50	28/12/940 1
50	„ Kloroform)			
75	„ Klor Narkoz)			
500	„ Sodyum Salicylate	1875	281.25	28/12/940 1
400	„ Urutropin (sinonim))	2620	393,00	28/12/940 1
80	„ Helmitol (sinonim))			
20	„ Essance de Canolle)	1260	189,00	28/12/940 1
20	„ Essence de Melisse)			
500	„ Ethere Narcuse	3750	562,50	28/12/940 1
900	„ Sodium Benzoate	3825	573,75	30/12/940 1
1000	„ Chlorate de potasse	1500	225,00	30/12/940 1
3000	„ Glycérine	4650	697,50	30/12/940 1
20	„ Salisilat de Bizmut)			
300	„ Salisilat de Metyl)	1450	217,50	30/12/940 1
500	„ Vazelin likit)			
100	„ Huile de ricin)	1120	168,00	30/12/940 1
15000	„ Oksijenli su	12750	1912,50	30/12/940 1
150	„ Salipyrine (sinonim))			
500	„ Phenacétine)	6125	918,25	30/12/940 1
5000	„ Talc)			
2000	„ Amidon)	3450	517,50	30/12/940 1
500	„ Zinc Oxyde)			

18586

Et alınacak

Marmara Üssübahrî K. Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Kilosu	Tahmini fiyatı kuruş	Tutarı lira	İlk teminatı lira
Sığır eti	30.000	31	9300	
Koyun eti	25.000	50	12500	
Kuzu eti	20.000	50	10000	
			31800	2385

1— Deniz erlerinin ihtiyacı için yukarda cins ve mikdarı yazılı üç kalem et, bir şartnamede olarak kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2— Eksiltmesi 18 Birincikânun 940 çarşamba günü saat 16 da İzmit'te Tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

3— Şartnamesi 159 kuruş mukabilinde Ankara'da Dz. müsteşarlığı levazım Ş. Müdürlüğünden, İstanbul'da Kasımpaşa'da Dz. Lv. Satın alma komisyonundan ve komisyonumuzdan alınabilir.

4— İsteklilerin, bu işle alâkadar olduklarına dair ticaret vesikalarını mahallî emniyet müdürlüklerinden alacakları hüsnühâl kâğıtlarını ve yukarda mikdarı yazılı ilk teminatlariyle birlikte kanunun tarifatı veçhile tanzim edecekleri teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat eveline kadar komisyon başkanlığına vermeleri.
(11363/8321) 18310

5 Kalem sebze alınacak

Kırıkkale Askerî Fabrikalar Grup Müdürlüğü Satın Alma Komisyonundan:

Kilo	Sebzenin cinsi	M. bedeli Lira	Teminat
30000	patates	2550	191.25
23000	lahna	1495	112.13
20000	pırasa	1300	97.50
25000	Ispanak	2000	150
6500	soğan	552,50	41.44

Er ihtiyacı için mayıs 941 sonuna kadar yukarıda yazılı beş kalem sebze ayrı ayrı açık eksiltme ile 2. 1. 941 perşembe günü saat 14 te ihale edilecektir. Sebzeler defaten alınmayıp ihtiyaca göre mayıs 941sonuna kadar ve şartnamesine göre alınacaktır. Şartname parasızdır. Taliplerin muvakkat teminatlariyle komisyona müracaatları. (8708)

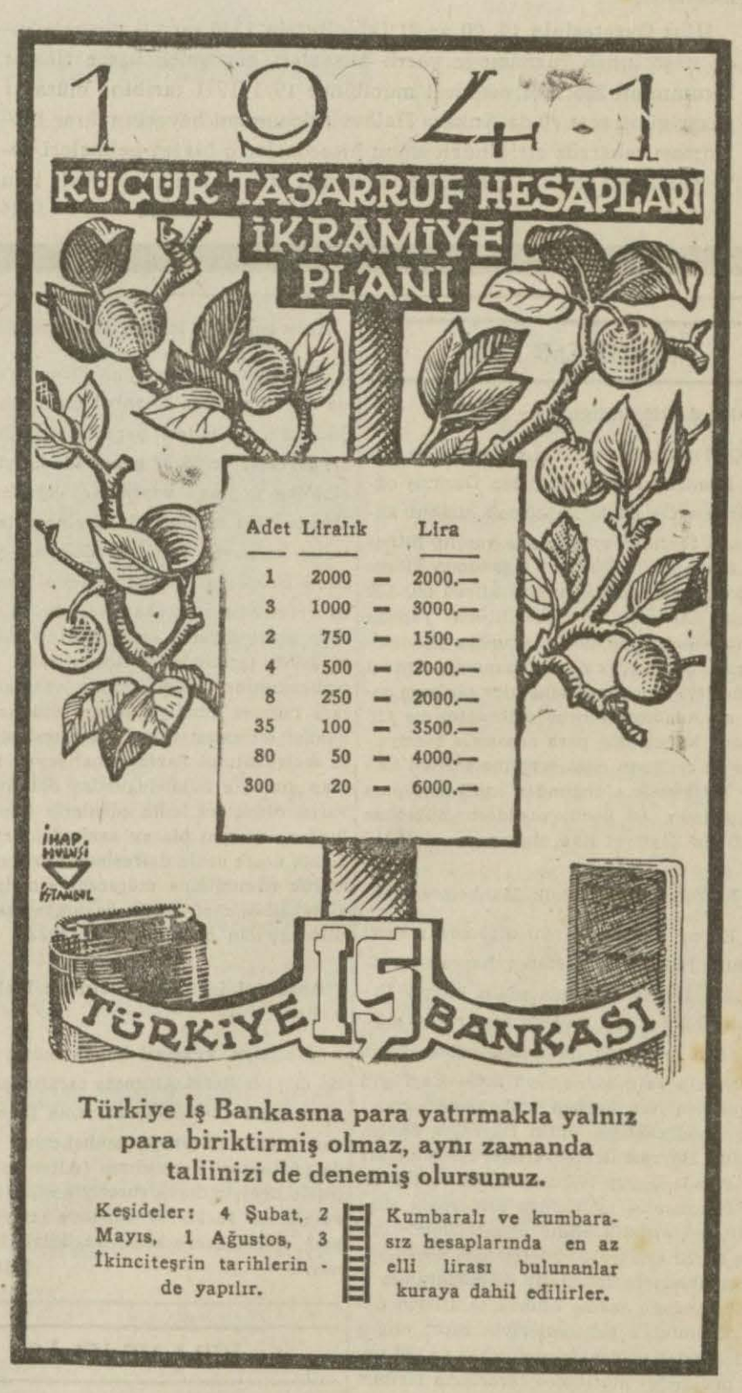

Bozöyük Noterliğine

9. 12. 930 tarihinde teşekkül edip 7. 7. 940 tarihine kadar icrayi faaliyet etmiş olan 192 numaralı Oklubal Kredi Koperatifinin ortakları, tarafından vuku bulan talep üzerine 7. 7. 940 tarihinde feshine karar verilmiş ve işbu karar ziraat bankası umum müdürlüğü ve İktısat Vekâleti taraflarından da tasdik edilmiş olmakla usulen feshinin tesciliyle tasfiyesine başlanılmış olduğunun ilânı hususatının ifasını saygılarımızla dileriz.

Hâli tasfiyede bulunan 192 numaralı Oklubal Tarım Kredi kooperatifi tasfiye heyeti.
5025